

T R A N S K R I P T
NASTAVKA 26. SJEDNICE PREDSTAVNIČKOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE,
ODRŽANE 3.4.2008. GODINE, S POČETKOM U 10,00 SATI

PREDSJEDAVAJUĆI
MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Kolegice i kolege poslanici, molim vas da zauzmete svoja mjesta da možemo da nastavimo sa sjednicom. Prije nego što pređemo na 13. tačku dnevnog reda, gospodine Genjac, nije valjda toliko hitno. Ako jeste, onda ćemo sačekati i pauzu zatražiti. Da ne bi bilo nejasno, molim vas, prije nego što pređemo na 13. tačku dnevnog reda, u vezi sa 12. tačkom dnevnog reda, gospodine Lijanović, gospodine Bećirović, gospodine Okolić i svi oni koji su juče diskutovali u vezi sa time, ja bih zamolio gospodina Okolića da ovaj zaključak koji sam vidio na stolu povuče, jer, prvo, nije u skladu sa Poslovnikom, ne može se zaključkom mijenjati Poslovnik. A drugo, predlažem da iskoristimo poslovničku mogućnost i da široko protumačimo da su ovo novi aspekti u kojima će ... se ostaviti mogućnost poslanicima da od danas pa do četvrtka iduće sedmice se ulože novi amandmani u vezi ... kodeksa, pri čemu ćemo zadužiti našu komisiju da do četvrtka održi sjednicu i da te nove amandmane razmotri, što ne znači da će biti usvojeni, i da nakon toga o tim amandmanima se izjasnimo.

Evo, uvaženi poslanik Okolić. Izvolite.

MIRKO OKOLIĆ:

Gospodine predsjedavajući, uvaženo predsjedništvo, kolegice i kolege poslanici, dragi gosti, s obzirom da i vaš prijedlog ide u istom cilju, i ako je to lakše tehnički odraditi, slažem se. Odustajem od prijedloga, jer je cilj isti.

Hvala. Od prijedloga zaključka odustajem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Prelazimo na 13. tačku dnevnog reda:

Ad. 13. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH – predlagači su članovi Ad hok grupe: Milorad Živković, Niko Lozančić i Šefik Džaferović (prvo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Podsjećam vas da je Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama ovog zakona pripreman u Interresornoj grupi, nakon čega smo mi preuzeli ulogu predlagača i 14. marta dostavili u parlamentarnu proceduru. Ustavnopravna komisija je 28. marta 2008. godine dostavila Mišljenje o ustavnom osnovu i principima. Vi ste dobili i Inicijative i Izvještaj Interresorne radne grupe

koje su dostavljeni domovima radi usvajanja tako da, kad budemo se izjašnjavali o ovom zakonu, ujedno ćemo se izjašnjavati i o Inicijativama i Izvještaju. I molim vas da pročitate sve što ste dobili od Interresorne radne grupe.

Otvaram raspravu u prvom čitanju. Ima li neko od predlagača?
Uvaženi poslanik Džaferović. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Koleginice i kolege, pitanje sukoba interesa u institucijama vlasti ili sprečavanja sukoba interesa u institucijama vlasti BiH je jedno široko i kompleksno pitanje i, ako želim da što kraće kažem, da definiram postojeću poziciju, ovaj zakon je samo jedan korak naprijed ili možda nekoliko koraka naprijed ka nekom finalnom konačnom rješenju koje treba usvojiti u BiH jer, pored Zakona o sukobu interesa, ova materija je tretirana Izbornim zakonom, Zakonom o vladinim i ministarskim imenovanjima, zakonima koji se tiču pravosuđa i drugim zakonima, npr. zakonima koji se odnose na državnu službu.

Vi pročitate pažljivo ove naše inicijative, pa ćete iz njih vidjeti šta treba u narednom periodu da se radi. Ovaj zakon predstavlja nekoliko koraka koji predstavljaju poboljšanje u odnosu na postojeće stanje. On isključuje neke smiješne situacije koje smo ranije imali u praksi. On pomaže jednostavniji rad Centralne izborne komisije i ja vam predlažem da zakon u prvom čitanju danas podržimo, a da obratimo pažnju na pismo Izborne komisije koji su dobili članovi Kolegija a koje se tiče kompetencija Centralne izborne komisije i primjenjivosti ovog zakona na niže nivoe vlasti. Ukoliko kasnije bude potrebe da i o tome govorim, nakon diskusija kolega, ja ću se uključiti i reći šta mislim i predložiti odgovarajuća rješenja.

Toliko, hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.
Ja ne vidim više. Uvaženi poslanik Lijanović. Izvolite.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Poštovani predsjedatelju, kolegice, kolege zastupnici, uvaženi gosti,
ja ću se samo sa par riječi osvrnuti na prošlu točku vezano za kodeks, pošto je on dobrim dijelom vezan za ovaj zakon, da zamolim sve zastupnike da kroz kodeks ne proširujemo ograničenja koja su regulirana zakonom. I da sve ono što ne bude regulirano zakonom, nemamo potrebe kroz kodeks raditi ili, ako to želimo uraditi, onda to ponovno uradimo kroz zakon, a ne kroz kodeks.

A, što se tiče izmjena Zakona o sukobu interesa, mislim da je to jako dobro što se pokrenulo. Samo ćemo ovde morati povesti puno više brige da ne bi kroz ovaj zakon uskraćivali ljudska prava. Samo jedan dio ovog zakona koji govori o srodnicima u prvoj liniji, srodnici u pobočnoj liniji do trećeg stupnja, srodnici po tazbini do drugog stupnja, ispričat ću vam jedan meni poznat primjer. Kad su dva prijatelja razgovarala i jedan od njih se žalio na porodicu svoje žene kako je ta porodica loša, kako je to sve katastrofa, a prijatelj ga pita: *Pa zašto si se oženio iz te porodice kad je to tako loše?* Pa, kaže: *Zaštito sam svoju buduću djecu da se niko više od njih*

*ne može oženiti iz te porodice, a ja sam se morao žrtvovati. E, sad, ako neko želi nekome nanijeti štetu na takav način, znači ovaj zakon mu to omogućava vrlo lako. Zatim, mi podržavamo mlade zastupnike, govorimo o mladima koji bi trebali sjediti u Parlamentu, a ja već imam primjera gdje se ti ljudi žale i kažu: *Mi ćemo imati problema za zasnivanje braka jer, kad uzmemo Zakon o sukobu interesa, nama drage osobe ne žele ići s nama jer, ako s nama sklope brak, puno će prava izgubiti, koja sada imaju ako to ne urade.**

Ovo je samo jedan primjer, znači, kako mi kroz zabrane, u biti, uskraćujemo prava drugim ljudima. Ja ću kroz amandmane djelovati na ovaj zakon i mislim da bi naš cilj trebao biti da mi javno radimo, da sve što radimo javno obznanjujemo i da javnost cijeni taj naš rad i na osnovu toga nas bira ili ne bira u ovaj parlament, a ne da koristimo zabrane a onda tim zabranama, u biti, uskraćujemo ljudska prava u BiH.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Radna grupa je bila otvorena i mi smo u pozivu sve poslanike pozvali da se na pojedine odrebe već prije donošenja ovoga zakona u proceduru mogu da ukažu ako nisu uredu, međutim nismo dobili mnogo, iskreno govoreći, takvih odredbi, tako da smo ponudili tekst onoga što smo mogli da u tom momentu se dogovorimo. Naravno, ostala je mogućnost svim poslanicima da daju amandmane.

Uvaženi poslanik Džaferović. Odgovor na repliku ili netačan navod?

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Ma nije to, nije to nikakva replika. Ja koristim pravo, evo sada kao poslanik, da kažem. Samo dakle ja sam rekao jednu dimenziju projektnog zadatka kojeg smo imali. Druga dimenzija je ovo o čemu je govorio kolega Ivanković. On i ja vrlo često o ovim sukobima interesa, ne znam, to postaje već simptomatično, imamo suprotstavljena mišljenja, ali neka se to cijeni, je li. Cilj ovog zakona je što je moguće više zatvoriti vrata korupciji, sa jedne strane, i, sa druge strane, ne povrijediti ljudska prava i slobode. I ulica koja se nalazi između ova dvojica vrata je zapravo prostor za djelovanje za ovaj zakon. Dakle, što je moguće više zatvoriti vrata korupciji u BiH i nastojati ne povrijediti ljudska prava. I ja mislim da je ovaj zakon bolji od rješenja koje mi imamo, koja su zaista bila rigorozna u određenim, rekao sam maloprije, čak u određenim stvarima i smiješna. Čovjek ne može biti ministar jer mu je punac član Upravnog odbora nekog lokalnog komunalnog preduzeća. To je zaista smiješna situacija. Mi smo sada suzili krug bliskih srodnika, kada su u pitanju statusne zabrane, sveli ih na djecu izabranog zvaničnika, bračnog druga i roditelje izabranog zvaničnika.

Ali kada je u pitanju finansijski interes, onda smo to proširili na sve srodnike, i to je ovo o čemu govori gospodin Ivanković, ne samo na srodnike nego i na interesno povezane osobe, tako da, kada se pažljivo iščita ovaj zakon, vidjet ćete, dakle da je Interresorna radna grupa napravila jedno rješenje koje nije savršeno ali je mnogo bolje od postojećeg rješenja. I mi ćemo, ovde su došli članovi Centralne izborne komisije na sjednicu, predsjednik i dva člana, posebno, dakle pitanje je primjenjivosti ovoga zakona na entitetske nivoe.

Postojeći zakon je zakon koji obavezuje entitete da donesu svoje zakone koji ne smiju biti u suprotnosti sa tim zakonom i postojeći zakon se primjenjuje dok entiteti ne donesu svoje zakone. I mi smo imali takvu praksu u BiH dok Izborna komisija nije donijela, iz svojih razloga, Uputstvo kojim, odluku, kojim je stavila van snage, Uputstvo na osnovu kojeg se primjenjivao ovaj zakon i na entitetske nivoe. I želim ovom prilikom da poručim, dakle da smo mi trenutno u takvoj pravnoj situaciji, da, pošto je Centralna izborna komisija donijela takvu odluku, ne postoji organ koji će primjenjivati zakon koji važi i za entitetski nivo. I u tom pravcu će biti potrebno u ovom parlamentu napraviti amandman i ovaj zakon, odnosno ovlastiti Centralnu izbornu komisiju da se zakon primjenjuje i na entitete.

Ja osobno smatram da i postojeći zakon daje takva rješenja i sudska praksa Suda BiH je išla u tom pravcu ali, evo, pravna postojeća važeća pravna situacija je takva da će biti potrebno djelovati amandmanom. Mi smo ovdje isključili neke situacije koje bi se mogle odnositi na sukob interesa a npr. tiču se ovih zdravstvenih ustanova, nastavnih institucija itd. nešto ... sa čim se Centralna izborna komisija dosad jako opterećivala u radu, a što u osnovi i nije bio neki sukob interesa, odnosno nije bilo u nekoj funkciji zatvaranja vrata korupciji. Mi smo sada kroz određivanje jednog širokog kruga lica, kada je u pitanju finansijski interes, ja mislim još više zatvorili vrata korupciji ali smo otklonili neke povrede koje su se ticale ljudskih prava i one su, ja bih rekao, ovim zakonom praktično isključene a, ako nisu, onda su one minimalne i u sferi onoga što mi kao Interresorna radna grupa nismo mogli da predvidimo, jer vi, kada pišete zakon, morate predvidjeti masu budućih neodređenih slučajeva i na osnovu toga krojiti ova rješenja, definirati pravne norme.

Ovde postoje inicijative, ja sam rekao, dakle ovo je nekoliko koraka dalje od postojećeg sistema, ali ovde će se morati raditi. Vijeće ministara, Ministarstvo pravde, Centralna izborna komisija, moraju se pregledati svi zakoni, nije samo u pitanju sukob interesa, u pitanju su i nespojivosti i jednim rješenjem zapravo urediti tu materiju. Za ovo treba – naravno, ovo prelazi kapacitet, o čemu ja govorim, Interresorne radne grupe – za ovo je potreban čitav projekt i država se treba angažirati. Naravno, motor svega toga treba da bude Vijeće ministara a ako treba neka interresorna radna grupa iz Parlamenta, koja će to koordinirati, onda je naravno na Parlamentu da o tome donese odluku. Ali o tom potom, kada budemo govorili o zakonu u drugom čitanju.

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Juče je bilo Lijanković sad je Jerković, u svakom slučaju. Lijanović. Izvolite, odgovor na repliku.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Evo, ja želim samo malo pojasniti, da ne bi bilo možda nerazumijevanja. Znači, moja diskusija je bila u pravcu da sprečavamo korupciju kao i od mog kolege, samo imamo tu dva načina. Svaka zabrana sama po sebi odmah potiče korupciju. I ja mislim da mi ovim zakonom i ovim zabranama koje u njega unosimo, praktično, dajemo poticaj korupciji. Ali, ako idemo to regulirati na transparentan način, da je to sve javno, onda time ne postoji poticaj korupcije.

Evo, to bih molio da pokušamo razmatrati i u tom pravcu. Cilj je spriječiti korupciju, ali je bitno na koji način ćemo to napraviti. Evo, ako uzmemo samo jedan primjer, znači nekog, mlade zastupnice ili zastupnika, ako žele sklopiti brak, oni direktno ugrožavaju tu obitelj s kojom sklapaju brak, jer njima, trenutkom sklapanja braka, prestaje mogućnost, ako su poduzetnici, da bilo šta rade značajnije sa institucijama BiH. Znači, tu ili skraćujemo pravo ili potičemo korupciju da ti poduzetnici onda traže načina kako svoje poduzetničke aktivnosti prenositi na neke treće ili četvrte osobe i u biti time...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo malo, izvolite.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

...time u biti prouzrokuje dodatnu korupciju.

Evo toliko, hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Drugi zamjenik predsjedavajućeg, uvaženi poslanik gospodin Belkić. Nakon toga Sokolović. Evo vidim da ste se prijavili, je li tako? Niste, dobro.

BERIZ BELKIĆ:

Poštovane kolegice i kolege,

dakle, gospodin Živković ima pravo da mi nismo baš skloni u fazi kada je ekspertna grupa na sceni, da tako kažem, kad imamo radnu grupu, saradivati sa grupom, nego uvijek čekamo taj oficijelni, proceduralni dio. Valjda nam je to tako eto ta neka praksa koju vjerovatno treba mijenjati.

Što se mene lično tiče i kluba, mi ćemo apsolutno podržati ove izmjene i smatramo da je to jedna vrsta napretka, naročito kada je riječ o izuzimanju ovih obrazovnih, zdravstvenih institucija itd. jer smo zaista imali praksu da je sukob interesa da čovjek bude u školskom odboru gdje može da se pomogne školi itd. Naravno, pitanje je naknade. Bilo bi dobro da svi visoki funkcioneri itd. sve te svoje aktivnosti obavljaju bez naknade. Zašto sam se ja javio? U suštini, kad raspravljamo ovdje o principima, dakle ove izmjene i dopune i zakon, inače, uglavnom govore, ovo o čemu je Jerko govorio, šta ne može, šta se zabranjuje itd., a ne govore – naravno, podrazumijeva se ako nešto nije zabranjeno, dozvoljeno je – ali ne bi možda bilo loše, naravno, to je i na meni i na ljudima koji ovako misle da u drugoj fazi pokušamo to uraditi, da na neki način kroz ovaj zakon stimuliramo, ako ne da stimuliramo, nego da, barem, podsjetimo ljude da volonterski rade. Dakle, mi kroz Zakon o sukobu interesa, na neki način, dajemo i alibi ili sugeriramo ljudima da se ne uključuju u volonterski, besplatni rad. Dakle, ja mislim da bi trebali pronaći načina, naravno, na meni je koji, na neki način to iniciram. Ja evo i pozivam kolege da malo razmislimo da u drugoj fazi pokušamo nekim amandmanom ugraditi da je otvorena mogućnost volonterskog, dakle besplatnog rada, naročito onoga koji ima humanitarni karakter.

I na kraju, evo da iskoristim priliku, ovo o čemu je gospodin Jerko govorio, da zabrana potiče činjenje itd. Mi se nalazimo u jednoj fazi kada javnost i transparentnost itd. nije garancija

da će se ljude odvratiti. Mi imamo, recimo, natpisa po novinama .../mali prekid/... itd., gdje se ukazuje na neka ponašanja, međutim ljudi se ne obaziru na to previše i oni rade. Ja smatram da treba i dalje držati se principa zabrane, principa zabrane i sankcije.

Hvala lijepa.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Prvi zamjenik predsjedavajućeg, uvaženi poslanik Lozančić. Izvolite.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju.

Dame i gospodo zastupnici, uvaženi članovi Vijeća ministara, Izborne komisije, gosti, evo, predsjedatelj ovog našeg povjerenstva, odnosno Interresorne radne skupine je, otprilike, u ime svih nas koji smo radili, rekao okvir u kome smo se mi kretali kada smo radili po zadaći ovog doma na izmjenama i dopunama ovog vrlo važnog zakonskog projekta u BiH. Način rada u ovom povjerenstvu je takav da smo ove predložene izmjene mogli ovako raditi jer smo radili po sustavu konsenzusa. Znači, sve ono za što nismo imali konsenzus u Interresornoj radnoj skupini, nije prijedlog ovih izmjena i dopuna, iako i ja i mnogi drugi članovi Interresorne radne skupine misle da ovo nije dovoljno.

Ja ću ... općenito malo prokomentirati ovaj cjelokupan, ovo cjelokupno područje, da tako kažem, sukob interesa, ono što imamo danas u postojećem zakonu i ono što bi evo ovim predloženim izmjenama i dopunama se očekivalo da bi moglo biti popravljeno. Cilj ovog zakona, kako je rečeno u njegovom prvom članku i važećem a sad još pojašnjenom i preciziranom izmjenama i dopunama, jeste da spriječi sukob interesa izabranih zvaničnika, ili, da sad malo prevedem, da spriječi koruptivno djelovanje izabranih dužnostnika, da spriječi da izabrani dužnosnici, imenovani itd., na koje se odnosi zakon, budu upleteni u korupciju, da budu, koristeći svoj položaj, i doprinose jednom takvom stanju. Ovaj zakon, pogotovo, ovaj koji mijenjamo je toliko rigidan da u BiH, bar kad su u pitanju insitucije vlasti, ne bi smjelo biti pomena danas nakon šest godina primjene ovog zakona o korupciji. Jer je on tako postavljen u svojim odredbama, tako široko postavljen, tako rigidno postavljen, pa ja sam evo i u raspravi u Interresornoj radnoj skupini često postavljao pitanje kolegama: Nakon šest godina primjene ovog zakona, kako je moguće da mi danas konstatiramo, makar po nekakvim neovisnim istraživanjima itd., da je BiH visoko rangirana po stupnju korupcije u odnosu na mnoge druge zemlje? Ako je zakon dobar, to se ne bi smjelo događati, jer osnovni cilj ovog zakona je da spriječi korupciju.

Znači, očigledno je da ovaj zakon ovakav kakav jeste bio, bez obzira što je rigidan, bez obzira što on postavlja neke definicije tako, ja ću biti slobodan reći, nakaradno, ... toliko da ugrožava temeljna ljudska prava nekoga ko je slučajno našao se u poziciji da bude izabrani zvaničnik, nije spriječio korupciju. Postavlja se pitanje kako to uraditi? Je li to na ovakav način ili na drugi način? Je li način da mi sprečavamo korupciju kroz zakon, propisivanje da naši bliži i dalji srodnici ne smiju se baviti nikakvim poslom, ne kažem nezakonitim, ni zakonitim. Znači, cilj zakona bi trebao biti da se spriječi nezakonito djelovanje izabranih pa i onih koji su s njima interesno povezan, a pogotovo evo i članovi njihove obitelji.

Kada se mi kandidiramo na pozicije, za koje smo evo danas izabrani, onda mnogi od nas vjerovatno konsultiraju se s članovima uže i šire obitelji: hoće li se kandidirati, hoće li ga podržati, hoće li prihvatiti da se odriču mnogo toga, kako bi, evo, njihov član obitelji sjedio danima ovde u Parlamentu ili u vladi, bio napadan od ovog, od onog, kompletna obitelj ... itd. Znači, pretpostavljam da se mnogi konsultirate, pretpostavljam isto tako da se konsultirate sa onim najužim članovima obitelji. Nečije obitelji su uže, nečije su puno šire. Ja ću vam reći da se ja, osim onih najužih, a njih je svega četvero koji sa mnom žive pod istim krovom, ni s kim drugim ne konsultiram. I nisam pitao ni braću ni tetkove, ni tetke, ni ujake, ni daidže, ni amidže, nikog nisam pitao hoću li se ja kandidirati. Očekivao sam normalno da će, ako ne zbog programa koji nudi moja stranka, podržati mene pošto sam im blizak srodnik. Ali, oni kad su me podržavali, nisu vodili računa da će njima, samim činom izbora mene na neku poziciju, biti već ograničena njihova temeljna ljudska prava. I ne želim braniti nikoga ko je spreman koristiti svoju poziciju i zloupotrebljavati je ni za sebe ni za bilo koga drugog. Znači, ne samo za srodnike, nego za bilo koga drugog.

Ali ovim zakonom, pa čak i ovom razinom izmjena do kojih smo došli, mi nismo isključili, znači mi nismo isključili mogućnost, pogledajte, recimo, članak 8.a) pa ćete vidjeti da bliski srodnici ... su, e, u takvoj poziciji da kad se ponašaju na način kako je zabranjeno izabranim zvaničnicima ... dovode u sukob interesa i izabranog zvaničnika. Ja sad zasad, živim u skladnom braku ali sad zasad. Sutra mi se može desiti da se posvađam sa ženom i ona mene može svjesno dovesti u sukob interesa, ako se posvađam s njom. Sve dok se ne razvedemo, eventualno. Ali to traje, znate, pa onda kome ću ja objašnjavati da je ona to meni uradila zbog toga, je li.

Ovaj zakon omogućava selektivnu primjenu, jer je poprilično neprecizno postavljen, znači neprecizno postavljen i onda članovi Izborne komisije koji imaju najvećih problema sa ovim zakonom, potogovo ovim dosadašnjim, ne mislim, malo ćemo im skratiti muke ovim nekim izmjenama. Ali samo malo, oni znaju šta se događa. Kako postupaju u provedbi ovog zakona, da bi oni sve izabrane zvaničnike u BiH, na koje se odnosi ovaj zakon, a on se odnosi znači kroz izvedeno, kroz ovaj zakon, jer i niže razine moraju donijeti svoje zakone, pa se on odnosi na općinska vijeća, općinske načelnike, kantonalne skupštine, kantonalne vlade i sada da ne pobrajam sve te silne razine, i na mnogobrojne savjetnike u svim tim institucijama koje ja, moram reći, ne znam što su u ovom zakonu, jer oni se ništa ne pitaju. Znači, pitaju se koliko im dopusti izabrani dužnosnik. On ne smije zloupotrebljavati dužnost, a ne oni. ... On se primjenjuje u situacijama kada meni zasmeta neko od vas ovde. I ja onda malo prokopam i nađem da možda nečija supruga je tamo negdje angažirana u školskom odboru neke škole. Po zakonu je to zabranjeno. Dostavim anonimnu prijavu da se moj kolega ovde ne bi sjetio da ga ja ... prijavljujem i Izborna komisija to mora provjeravati. Ako se neko od nas sjeti, a može se i to sjetiti, to sam ja govorio kao primjer, da u jednom danu napiše stotine takvih prijava Izornoj komisiji, Izborna komisija to mora provjeravati, jer ne može selektivno. Ona bi trebala imati kapacitet deset puta veći od SIPA-e, DGS-a i svih policijskih strukutra u BiH da to može kvalitetno provjeriti. Jedino, ako neće provjeravati, možda samo izabrane. Kad kažem izabrane, ne mislim izabrane zavničnike u smislu ovog zakona, nego probrane: ovog hoću, ovog neću.

Znači, dovodimo u poziciju Izbornu komisiju da neselektivno primjenjuje zakon. Mislim da su zakoni koji se neselektivno primjenjuju i koji se mogu neselektivno primjenjivati vrlo loši zakoni. I da ne biste sad zaključili da sam ja protiv ovih predloženih izmjena i dopuna zakona, jer oni su svakako poboljšanje u odnosu na ono što mi dosad imamo, i ja ću kao i mnogi drugi,

vjerovatno, kroz amandmansku fazu, koliko to bude moguće, pokušati uticati na popravku i ovoga što danas imamo ovde pred vama, kako bismo dobili još više od onoga što dosad imamo, što ja mislim da je stvarno neprovodivo, a zato ne valja ovaj, ali istovremeno ću podržati i kroz evo drugu fazu, priključiti se svima onim koji će biti za inicijativu da uđemo vrlo ozbiljno u donošenje jednog potpuno novog zakona koji će osigurati sprečavanje sukoba interesa i koji će omogućiti da se ispuni cilj donošenja ovakvog ili ovakvih zakona.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Lijanović: druga replika. Izvolite.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Ja nisam htio ići ovoliko daleko kao što je gospodin Lozančić ali nas je doveo danas u jako neugodnu situaciju jer sad naši bračni partneri ili partnerice u biti imaju za nas mehanizam, ako ne budemo uredni, samo sklope s državom neki posao i mi iz Parlamenta, odnosno, van. Tako da, evo, i o tome malo povedemo računa.

Hvala.

DRUGI ZAMJENIK
PREDSJEDAVALAČ
BERIZ BELKIĆ:

Gospodin Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Očigledno da je ovaj zakon povezan sa mnogim zakonima u BiH, između ostalog, i kako su već naveli moji prethodnici, Zakon o Savjetu ministara, Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave BiH ali očigledno i sa porodičnim zakonom koji obrađuje odnose bračnih partnera, tako da tu osjetljivu teritoriju ja neću ovim putem obrađivati posebno.

Ali, hoću da kažem ono što je i resorna grupa u svojoj inicijativi ovde navela, nadam se da ste pročitali, da je ovo bio loš zakon. Loš zakon koji ovaj parlament nije donio, nego zakon koji je došao sa druge strane, koji smo mi u Interresornoj grupi uspjeli poprilično popraviti ali i dalje je loš zakon i sigurno treba ovu preporuku, inicijativu ad hok radne grupe, u narednom periodu iskoristiti da se pravi novi zakon.

Međutim, u vezi sa time i sa mogućosti, koje su govorile neke kolege u podnošenju amandmana, želim posebno da upozorim. Naime, ovo je Zakon o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH. Sam zakon određuje i nivo o čemu se u ovome zakonu treba raditi i na koji nivo se odnosi. Znači, u institucijama vlasti BiH. Nije dobro amandmanima ići na mijenjanje principa zakona i na rušenje njegovog osnova, kako mu glasi samo ime i njegove sadržine. Želim da upozorim da su u radnoj grupi puno uradili posla. Da smo to uradili što se tiče Izbornog zakona. Da se u BiH teško dolazi do kompromisa ali se to može uraditi i to smo i napravili u radnoj grupi u Izbornom zakonu evo i u ovome zakonu. Da ... naknadni amandmani, koji se usvoje u Ustavnom pravnoj komisiji, dovode u pitanje veliki posao i rad koji se učini u toj radnoj grupi i koji se dovede do konsenzusa. I molim da poslanici imaju i to u vidu. Ja ne želim da kažem da se ne

smiju davati amandmani, nego kad se daju da se vodi računa o nenarušavanju principa na koji je radna grupa napravila tekst koji ima konsenzus.

Istovremeno, dajemo mogućnost i entitetima da donesu Zakon o sukobu interesa. Ja se zalažem da oni budu harmonizovani i identični na nivou BiH ali se zalažem i za jednu pozitivnu konkurenciju. Pa, ako naprave bolje zakone i ako se prema tim zakonima oni odnose, zašto i mi da ne napravimo bolje zakone od njih! Zašto da se pozitivno ne takmičimo u vezi sa time. Nisam zagovornik jednog zakona za sve, jer jednostavno, pozitivna konkurencija i traženje koje će biti bolje u BiH je, po meni, mnogo bolja opcija.

Iz tog razloga ću, i mi iz SNSD-a, ponuditi prijedlog Interresorne radne grupe, podržati inicijativu i Izvještaj o radu.

Zahvaljujem.

Ja imam prijavljene: uvaženi poslanik Novaković i Bešlagić, Halilović.
Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, kolege poslanici, ministri,
prvo moram reći da se pridružujem rezervama jednog broja kolega vezanim za ovaj zakon i, naravno, vezanim za izmjene ovog zakona.

Ono što je, možda, bilo za očekivati je upravo da će izmjene ovog zakona biti i na tragu promjene nekih članova koji se nisu mijenjali ovim izmjenama, a koji u značajnoj mjeri omogućuju, nažalost, omogućuju selektivan pristup primjeni zakona. I to je, mislim, ključni problem za ovaj zakon, što Centralan izborna komisija se nalazi u situaciji da na bazi prijava ili ne-prijava rješava pitanje sukoba interesa. Tako da nam se može i dešava vjerovatno u praksi da pojedine kolege upravo zbog toga što niko nije podnio prijavu, ne ulazeći iz kojih razloga ili gdje je podnesena prijava, opet ne ulazeći u motive, mogu doći ili ne doći pod udar jednog zakona, što ponavljam, treba nastojati izbjeći u svakom slučaju.

Ima u zakonu i niz nelogičnosti koje nisu tretirane ovde. Ja moram reći da zaista članstvo u nekim odborima, upravnim odborima nekih organizacija, kao što je Crveni krst, kao što su školski odbori, kao što su još mnoge humanitarne organizacije, ovim zakonom je onemogućeno i odbornicima i poslanicima i ... njihovim ... najbližim srodnicima, a vrlo često te institucije upravo zavise od pomoći, ne od finansijske pomoći, nego od pomoći ovih ljudi, znači od njihovog odnosa prema ovim institucijama. U tu sferu, nažalost, nismo ušli ovim promjenama i u narednom periodu da za to da još jednom ovaj zakon stavimo pod lupu. Naravno, u ovom zakonu ćemo podržati ona rješenja koja jesu poboljšanje u odnosu na prethodni zakon, ali moram reći da mnogo više imam primjedbi na one članove zakona koji nisu uopšte tretirani ovim zakonom koji se danas nalazi pred nama.

Imamo vrijeme za ovu amandmansku fazu. Bilo bi dobro da je naš Istraživački centar napravio jednu analizu sa sličnim zakonima u okruženju, kako bismo imali mnogo jasniju sliku da li su naši zakoni, ili ovaj zakon i ..kojim ga mijenjamo, su rigorozniji u odnosu na okruženje ili nisu. Ako je moguće da se taj posao uradi ili ako se uradi do kraja rasprave o ovom zakonu,

dakle do kraja drugog čitanja, onda bi to puno značilo kod odlučivanja i o ovom zakonu i o ulaganju u amandmane na ovaj zakon.

U svakom slučaju, mi ćemo iz Kluba SDS-a imati amandmane na ovaj prijedlog zakona i, naravno, pokušaćemo ih podkrijepiti veoma ozbiljnom argumentacijom i upoređivanjem sa zakonima iz okruženja.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Mi smo dobili te analize i one se nalaze u našem Indok sektoru, tako da svi poslanici tamo mogu to da potraže. Možda je greška da to nismo rekli na početku ali te analize postoje i one su već pripremljene i stoje tamo u tome sektoru gdje svaki od poslanika može da uzme.

Uvaženi poslanik Džaferović. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Kolega Novakoviću, vrlo kratko Vama. Dakle, ova Interresorna radna grupa je imala zadatak da renovira, je li, Izborni zakon, Zakon o sukobu interesa i Zakon o finansiranju političkih stranaka. Izborni zakon je danas u drugom čitanju ovdje, već dakle na kraju faze parlamentarne. Zakon o sukobu interesa, evo početak njegov danas u parlamentarnoj fazi, a ova dva zakona moraju biti urađena prije početka, pogotovo Izborni zakon, a, za ovaj drugi, što je prije moguće, prije početka oficijelnog početka izbornog procesa za lokalne izbore u BiH.

I mi smo kao Interresorna radna grupa zajedno sa Izbornom komisijom nastojali da napravimo onoliko poboljšanja koliko je moguće napraviti. Ja sam maloprije kazao, dakle, u BiH pitanje sukoba interesa, pitanje nespojivosti funkcija i pitanje raznih zabrana koje moraju postojati, gospodine Lijanoviću. Zabrane moraju postojati, mislim svugdje u svijetu postoje, postoje i kod nas i nije tačno da zabrane podstiču korupciju. Mislim, to je jedna misao koju bi, možda, trebalo tek razrađivati, je li, mislim. Ali nekako mi nije logična, ne uklapa mi se, je li. Postoje, dakle masa drugih zakona i mi smo ocijenili da je ovo čitav jedan projekt na kojem treba da radi vlada. BiH je zahvatila jednu materiju u koju je ušla praktično 2002. godine kada je visoki predstavnik nametnuo ovaj Zakon o sukobu interesa. Nakon toga se razvilo nekoliko zakona po raznim oblastima i sad je došlo vrijeme da se napravi, evo da se ja izrazim ...mehaničarski, jedan generalni remont svega toga. Ovo je samo popravak da se može ići dalje u izborni proces. Za taj remont je potrebno napraviti sve ove analize o kojima ste vi govorili. To mora da radi Vijeće ministara, Ministarstvo pravde i Centralna izbora komisija. To prevazilazi kapacitet ove Interresorne radne grupe.

I nema nijedno rješenje u ovom zakonu koje je retrogradno u odnosu na postojeća rješenja. To su kazali svi članovi Interresorne radne grupe, jer zaista je tamo bilo nekih rješenja koja više nisu jednostavno mogla da izdrže kritiku bilo kakvu, iole ozbiljnu kritiku. Ja vas molim da u tom pravcu ... razumijevate ovu stvar, i molim vas nemojte puno amandmanima – svako rješenje je pretresano po nekoliko puta tamo na Interresornoj radnoj grupi, puno amandmanima – da uništavamo ovo što smo dosad napravili kao iskorak.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Bešlagić, pa Halilović. Izvolite.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Poštovano predsjedništvo, poštovane kolegice i kolege, kada se radi o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sukobu interesa, ja moram rad kažem da su predložene izmjene i dopune u odnosu na postojeći zakon poboljšanje. I mislim da je i bilo korektno od svih nas da u Interresornoj radnoj grupi damo svoj prijedlog. No, međutim, prijedlozi su došli, koliko su došli. Danas imamo ovaj materijal pred sobom i, pošto ulazimo u amandmansku fazu, mislim da sve ove primjedbe koje se danas ovde daju treba faktički pretočiti u amandmane i pokušati da se dođe do zakona koji će biti kvalitetniji.

No, međutim, dozvolite mi da ipak kažem par riječi o jednoj stvari koja se ovde stalno spominje. Ovakav zakon, odnosno ovakvi zakoni o sukobu interesa postoje u svim zemljama okruženja ali i u zemljama EU i jednostavno oni su uslovi zabrane, hajde da kažemo, mogućnosti koja dovodi do toga da se spriječi korupcija, je li, sukoba interesa unutar ... unutar vlasti itd. Pozivati se na ljudska prava u ovom trenutku, ja mislim da onda, ukoliko ćemo poštovati ljudska prava kao nešto, onda ovaj zakon ne bi ni trebao. Ali bi naš odnos prema, odnos prema sukobu interesa trebao da bude sasvim nešto drugačiji u odnosu na sadašnje stanje. I mislim da u ovom trenutku povezivati ljudska prava ... strogo isključujući mogućnosti rada u institucijama BiH bez ovog zakona bi bilo iluzorno tražiti adekvatna rješenja.

Zbog toga, smatramo da je ovaj prijedlog zakona dobar, da ćemo u amandmanskoj fazi kao SDP dati određene svoje amandmane u smislu poboljšanja, koliko je to moguće, i da u tom smislu, treba ići ka tome da eventualno ako se dođe u fazu, ukoliko je to moguće, da se i napravi jedna javna rasprava u kojoj bismo dobili mišljenje i jedno šire, no, međutim, to je predlog koji će se razmatrati u onom dijelu amandmanske faze.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Halilović. Izvolite.

SEFER HALILOVIĆ:

Hvala. Uvaženi predsjedavajući, kolege poslanici, gosti, ja apsolutno podržavam ovaj zakon i mislim da je to iskorak u odnosu na dosadašnja rješenja ali, čini mi se, zbog važnosti materije koju zakon tretira, da bi bilo dobro da se ovaj zakon još jedanput vrati komisiji da još i moguće, čak, i da se ... organizira javna rasprava. Ja ću samo da vam skrenem pažnju na dvije oblasti koje su se meni učinile važnim za ovu priču, jer ovim zakonom su obuhvaćeni ... izabrani, izvršni i savjetnički, ono što se odnosi na izborni proces i Centralnu izbornu komisiju.

Kad se govori o sukobu interesa čiji je cilj sprečavanje kriminala i korupcije, onda mislim da bi ovaj zakon trebalo proširiti na još neke oblasti, a ja sam uočio dvije stvari .../kratak prekid/... želim kratko kazati. Od više, od, da ne kažem više, od nekoliko profesora sa sarajevskih univerziteta sam, meni su se kao poslaniku obraćali sa zahtjevom da se upozori na

jednu pojavu koja bi se mogla podvesti i pod zakon i pod sukob interesa, a to je da jedan značajan broj profesora ...Univerziteta u Sarajevu svoju djecu proizvode u zvanje magistra i doktora nauka iako su kao studenti bili prosječni.

E, sad uzmite ... kolika se šteta može nanijeti sa takvom jednom pojavom ili kolika je šteta ako je tast ili punac nekog ministra član Upravnog odbora Komunalnog preduzeća u Travniku ili u Mostaru. Osnivač, osnivači ovih univerziteta su uglavnom kantoni, odnosno nekih javnih institucija su entiteti, a štete koje se nanose su ogromne i mislim da bi ovaj parlament takvu stvar trebao imati u vidu. I da bi ova komisija, odnosno da bi mi svi ovu stvar trebali imati u vidu jer štete koje nastaju, naročito u obrazovnom procesu i, naročito kada su medicinske ove institucije, kada su u pitanju specijalizacije, magistrati, doktorati iz oblasti medicinskih nauka, mislim da nam se mogu, da će nam se ..., što je jako bitno, o glavu i mislim da bi trebalo, da bi trebalo ovo proširiti jer konačno i to je, i to su državne institucije. Osnivač su kantoni i entiteti i na tu stvar, na tu stvar treba svakako obratiti pažnju i ukazati.

Druga stvar, drugo je pitanje što neki, neki zvaničnici na vrlo vješt način koriste ove rupe u zakonu, jer ne postoji savršen zakon. Gdje mi, naročito sa ovih balkanskih prostora, nismo u stanju naći, naći rupu u zakonu? Pa vidimo li npr. čovjek kao inženjer ili je predsjednik skupštine jednog kantona da bi, predsjednik vlade kantona, da bi u narednom mandatu taj isti postao doktor nauka ... .. i ima takvih nekoliko slučajeva, neću da govorim o imenima, mislim da ...u ovoj priči nije potrebno. Mislim da je ova priča, ako ćemo je, ako ćemo je, ako ćemo ozbiljno da se bavimo borbom protiv kriminala i korupcije, ako ćemo ozbiljno da obuhvatimo što je moguće šire, naravno ne možemo sve obuhvatiti, ali što je moguće širi spektar ovih pitanja, onda bi se ovo trebalo proširiti. I, ako to nešto znači, mi ćemo pokušati amandmanima na ovo djelovati da se ovo proširi i na sve one institucije koje država, gdje država finansira, odnosno gdje se država pojavljuje kao osnivač i kao finansijer.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Huskić. Izvolite.

ADEM HUSKIĆ:

Zahvaljujem.

Gospodine predsjedavajući, kao što je kolega Belkić u ime kluba rekao, mi ćemo podržati ovaj zakon. Ja lično isto mislim da je ovo veliki napredak u odnosu na postojeće, ali želim da kažem nekoliko stvari.

Ovo se nije, sada govorimo o Zakonu o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH. To je jedna stvar. S druge strane, svi znamo da je jedan od najtežih problema u društvu – problem korupcije. Ja mislim da je to, možda, čak, i najveći problem ovog društva. Postavlja se pitanje: Kako iskorijeniti korupciju?

Do sada je malo slučajeva bilo da su zvanični organi ... nekome dokazali korupciju, stepen korupcije. Ove organizacije koje se bave tim pitanjem djeluju na osnovu percepcije građana. Ja sam uvjeren da se najveći dio korupcije dešava na lokalnom nivou, barem je to

najbliže građanima, i to građani..., kako bih rekao, najbolje vide. Zbog toga mislim da treba podržati zakon kako je predloženo ali istovremeno razmisliti o tome da se napravi drugi tekst zakona koji će se odnositi na korupciju u najširem smislu, prije svega u javnim preduzećima.

Ja ću navesti jedan slučaj moguće korupcije koji je, uvjeren sam, duboko, duboko ukorijenjen u BiH. Pretpostavimo da je neko od nas u opštini šef službe za urbanizam i građenje i da mu supruga ili bliski rođak ima privatnu firmu za projektovanje. Taj daje saglasnost za sve moguće intervencije na građevinama u gradu, i za gradnju novih i za izmjene postojećih itd. Znači, taj radi u privatnoj firmi i sam ocjenjuje svoje projekte i daje saglasnost svojim projektima, i, sve što nije on uradio, ne može dobiti saglasnost. I to ukupnim zakonom, izgleda, nije obuhvaćeno. I to ljudi vide, građani znaju, a mi pričamo ovdje priču o izabranim zvaničnicima. Ja mislim, uvjeren sam, da najmanje korupcije ima u grupaciji na koju se odnosi ovaj zakon.

Evo, toliko, zahvaljujem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

S obzirom da nema više prijavljenih, uvaženi poslanik Okolić. Izvolite.

MIRKO OKOLIĆ:

Gospodine predsjedavajući,

evo, ja ću pokušati veoma kratko, moja diskusija će biti ka tome da je zaista ovo zakon koji je trebao da pretrpi izmjene i dopune, jer je evidentno da je mnogo subjekata to uočilo. Ovu Interresornu grupu zaista treba i pohvaliti što je napravila izmjene i dopune u ovom obliku i, ako nisu dobre, barem je iziritirala i ostale da mogu amandmanski djelovati u amandmanskoj fazi. To nije ništa sporno. Ne vidim razlog zašto se ovdje ne bi ulagalo i određeni broj amandmana jer tako, na taj način, smo radili i Izborni zakon, i ne vidim zašto, recimo, tada gospodin Džaferović nije insistirao da nema amandmana na taj Izborni zakon, a da insistira na ovome da nema ulaganja amandmana. Trebamo voditi računa da nam se ne desi da nešto što nije definisano i uređeno u ovoj državi posebnim zakonom, a to je, recimo, rad kulturno-umjetničkih društava, folklornih sekcija i nekih sportskih i drugih organizacija, da ih sada ne nabrajam, gdje bih ja uredio zakonom da se mi svi natjeramo da uzmemo po jedno takvo kulturno-umjetničko društvo ili neku sportsku organizaciju itd. i da joj pomažemo, iako je amaterskog karaktera, i time doprinosimo naših građanima i biračima koji su nas birali. Međutim, ovdje je rečeno može se biti u upravi ili u rukovodstvu kulturno-umjetničkog društva ili neke folklorne sekcije... .. neko udruženje, tamo neki mladi, da li u selu ili gradu, i sve to bude dobro. Pojavi se nekakvo takmičenje, njihovi uspjesi dobri, obrati se opštini za pomoć, opština da pomoć, ne može više apsolutno. Znači, odmah time mi eliminišemo one ljude koji su vodili to, koji su pripremili, obezbijedili da takvo nešto što je pozitivno radi, što je pozitivno da našu djecu sklonimo sa ulice itd. dovodi u jedan veoma nezgodan položaj.

Zato treba amandmanski pokušati još i to otkloniti i ovo o čemu smo mi ostali govorili ali, u svakom slučaju, ova Interresorna grupa je na dobrom putu i dobro je ovo započela da radi i treba ga još dograditi i doći do jednog kvalitetnog zakona koji će omogućiti razvoj i ovoga sada o čemu je bilo govora.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

S obzirom da je uvaženi poslanik Džaferović predlagač zakona, ima pravo da se javi i više puta.

Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Izvinjavam se što se javljam, čini mi se, četvrti put, ... povodom ove materije, ali nadam se da nisam ...zloupotrijebio to što se javljam nego da je to rezultat potrebe. Dakle, Interresorna radna grupa je predlagač. Ja sam jedan od, ... 1/12 u ovom zakonu, 1/13, jer 13 nas je članova bilo. To je dakle prijedlog 13 ljudi iz Vijeća ministara, Parlamenta, oba doma i iz Izborne komisije.

Gospodine Okoliću, dakle nisam rekao da se ne ulažu amandmani. Ja sam samo ukazao na jednu stvar, s kojom smo se mi sreli u radu Interresorne radne grupe, a ta stvar se odnosi da kada imate stari zakon takav kakav jeste, napravite nova rješenja, onda morate imati koncepciju i onda sve to skupa složiti. Ako sada izvučete jednu kockicu iz svega toga, urušit ćete kompletan sistem. Mi smo se s tim problemom sreli ili susreli u toku ... rada Interresorne radne grupe i naravno amandmane niti ko može spriječiti niti ja pozivam da se ne ulažu, naravno ulažite ih, ali vodite računa o ovoj stvari, vodite računa da ovo nije ni po mom mišljenju, ni po mišljenju Interresorne radne grupe jedno ... cjelovito rješenje.

Vi ste naveli jedan slučaj kulturno-umjetničkih društava! Do sada, gospodine Okoliću, niko nije mogao biti ni član, niko nije mogao biti ni član. Ovo rješenje ide za tim da u budućnosti nećete moći biti na odgovornoj dužnosti u tom društvu, i to samo ako se ono finansira iz budžeta preko 10.000 maraka. Dakle, sve ostalo možete da budete, ali ne možete u potpunosti brisati tu odredbu zato što postoji niz i naravno možete biti i na rukovodnoj dužnosti tamo gdje nema budžetskog finansiranja, ali tamo gdje postoji budžet, gdje postoji budžetsko finansiranje, imate ove neprofitne organizacije koje su na budžetu, a ovo je budžet. Mi smo također budžetska institucija i izabrani zvaničnici imaju veze sa budžetom. Morate imati taj mehanizam, ovaj. Ja mislim da je ovo rješenje sada poboljšanje, dakle sveli smo to samo na budžetske, i to samo one koje se finansiraju preko 10.000 i ne odnosi se na sve zabrane nego se odnosi samo na ...obavljanje ove rukovodne dužnosti u tim institucijama.

I na kraju, ja sam svakako se mislio – i bez obzira na potrebu da odgovorim gospodinu Okoliću – javiti za riječ. Ja vas molim dobro pročitajte ove inicijative koje smo mi, povodom zakona, uputili, inicijative i Izvještaj Interresorne radne grupe. Primijetili smo mi sve ovo o čemu se govori, pa se pod tačkom a) kaže: *Zakon o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH rješava pitanje sukoba interesa izabranih zvaničnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika kao i njihovih bliskih srodnika kada su u pitanju statusne zabrane, te interesno povezanih lica kada je u pitanju širi finansijski interes.* Mi smo uočili, dakle uočeno je da postoji pravna praznina kada je u pitanju sprečavanje sukoba interesa u pravosuđu, pravobranilaštvu i državnoj službi jer propisima koji reguliraju ove oblasti nije uvedena statusna interesna finansijska zabrana za bliske srodnike i interesno povezana lica radi čega je neophodno u važećoj regulativi BiH urediti i ovu oblast.

Mi ukazujemo i pod tačkom b) na različito tretiranje po Izbornom zakonu i probleme koje ima Izborna komisija kada su u pitanju sankcioniranje izabranih zvaničnika, poslanika, neposredno izabranih zvaničnika i onih koji se nalaze u izvršnoj ...vlasti.

I na kraju, ... kao treća inicijativa, mi smo naveli da je potrebno, dakle naravno sagledavajući sve ovo, urediti ovu materiju tako što će se sagledati i Zakon o sukobu interesa i Izborni zakon i Zakon o vladinim i ministarskim imenovanjima, Zakon o državnoj službi, Zakon o Vijeću ministara itd. i cjelovito urediti ova materija. Zato je potreban angažman onoga ko je za to zadužen u ovoj državi. To je Vijeće ministara, njihova ministarstva, izborne komisije. To je projekt kojeg mi trebamo sada najaviti i kojeg ćemo imati za, možda, godinu, dvije godine, tri godine dana, ...a ovo je samo poboljšanje da bi se mogli obaviti lakše lokalni izbori, jer se tiče ova materija i izborne problematike.

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Okolić: odgovor na repliku.
Izvolite.

MIRKO OKOLIĆ:

Pa ja sam, gospodine Džaferoviću, upravo pohvalio Interresornu grupu što je ušla u izmjene i dopune i ne sporim da ste vi imali najbolju namjeru ali ne vidim razloga da se nešto ne može i u ovoj amandmanskoj fazi i popraviti.

Druga stvar, Vi ste rekli da vam ne kvarimo velikim brojem ulaganja amandmana koncept vaš itd. Ma, ja se za vas ne plašim, vi ste izuzetno kvalitetna grupa, taman kad bi uložili 99 još amandmana, vi ste sposobni da to sve fino sortirate i da napravite jedan kvalitetniji, odnosno, od svih tih amandmana, izaberete najbolji prijedlog ovoga zakona kroz izmjene i dopune.

I na kraju, samo da ne dozvolimo da nam se negdje potkrade da oštetimo, igrom slučaja, ove što sam ja maloprije spominjao, amaterske sportsko-kulturne ili neke druge organizacije, zbog nekakvih malih izmjena u ovom zakonu.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Nemamo više prijavljenih ali osjećam potrebu, s obzirom da su zajedno sa nama u radnoj grupi radili i predstavnici iz CIK-a, ako imaju potrebu.

Gospodin Arnautović. Izvolite.

SUAD ARNAUTOVIĆ:

Uvaženo predsjedništvo, uvaženi članovi ovog visokog doma, želim da vas pozdravim u ime Centralne izborne komisije BiH.

Nama je bilo ugodno slušati ove diskusije. Mislim da će u ovoj amandmanskoj fazi uistinu doći još do brušenja ili preciziranja određenih normi tako da dobijemo ovaj zakon u ovakvim okolnostima kakav je moguć. Ja neću govoriti ovaj historijski tok, pretpostavljam da je već sve vam poznato kako je došlo do toga. Trebate znati da je u Centralnoj izbornoj komisiji, odnosno tadašnjoj Izornoj komisiji BiH, u vrijeme kada je donesen ovaj zakon i kada je Izborna komisija donijela Uputstvo i sprovodila ovaj zakon, da je bio zamjenik visokog predstavnika član Izborne komisije i šef Misije OSCE-a i zamjenik šefa Misije OSCE-a, i ovo je prvi put da u okviru Parlamenta BiH se ulazi u suštinu ovog zakona ...da se svaka norma pretresa, gleda i, nadam se, da će to rezultirati jednim, jednim, kažem ponovo u ovim uvjetima, jednim dobrim tekstom zakona.

Ja bih ponovio riječi uvaženog poslanika Džaferovića, odnosno molbu našu. Pomozite nam da se ovaj zakon dobije čim prije, isto kao i Izborni zakon, je li, isto kao i Zakon o finansiranju političkih stranaka! To čim prije, kada kažem, mislim i molim vas da imate u vidu da mi 8. maja moramo raspisati izbore za lokalne organe vlasti, lokalne izbore i sa onim, dakle pozitivnim zakonodavstvom, sa onim rješenjima, sa onim zakonima kakvi budu na taj dan. Ja zato apeliram, i molim vas, što god možete da učinite da do tog datuma donesemo ove neophodne zakone. Ja bih samo želio da kažem ovom prilikom da CIK ..., odnosno njezin Odsjek za provedbu Zakona o sukobu interesa, raspolaže sa dobrim timom pravnika, istražitelja, sa ogromnom bazom podataka, sa tehničkim pretpostavkama da može kvalitetno pratiti primjenu ovog zakona na svim nivoima vlasti u BiH i da u tom smislu imate povjerenje u nepristrasnost i nezavisnost CIK-a.

Hvala vam lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Istovremeno, želim da, ispred radne grupe, se zahvalim i svim onima koji su nam pomogli u radu, nevladinim organizacijama, predstavnicima OHR-a i OESC-a i ovim zaključujem raspravu o 13. tački dnevnog reda.

Prelazimo na 14. tačku dnevnog reda:

Ad. 14. Prijedlog zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima (prvo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

6. marta 2008. godine Savjet ministara je u proceduru dostavio Prijedlog zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima. Ustavnopravna komisija je Mišljenje o ustavnom osnovu i principima dostavila 28. marta.

Otvaram raspravu u prvom čitanju i pozivam predlagača ako ima potrebu. Ima. Uvaženi ministar civilnih poslova gospodin Nović. Izvolite.

SREDOJE NOVIĆ:

Poštovani gospodine predsjedavajući, uvaženi poslanici, dame i gospodo, poznato je da se već duže vrijeme, rekao bih, duže godina čine napori da se oblast lijekova i medicinskih sredstava reguliše na jedinstven način. Federacija BiH i RS na temelju različitih zakona i propisa različito tretiraju pitanja proizvodnje, veletrgovine, uvoza farmaceutskih proizvoda i medicinskih sredstava. Distrikt Brčko nema propisa u ovoj oblasti što sve zajedno rezultira činjenicom da BiH nema jedinstveno tržište lijekovima i medicinskim sredstvima.

Prednje, nažalost, znači da na tržištu lijekova u BiH ne postoji adekvatan mehanizam zaštite korisnika lijekova, odnosno građana BiH. Donošenjem ovog zakona nastoji se na adekvatan način urediti tržište lijekova i medicinskim sredstvima, tačnije, regulisati proizvodnja, promet na veliko, odnosno, uvoz i izvoz lijekova i medicinskih sredstava, kao i uslovi i mjere za osiguranje kvaliteta, sigurnosti i djelotvornost lijekova i medicinskih sredstava za upotrebu u humanoj medicini, nadzor nad lijekovima i medicinskim sredstvima koji se nalaze na tržištu BiH, kao i nadzor nad pravnim licima koja proizvode i obavljaju promet na veliko lijekovima i medicinskim sredstvima. Predmet ovog zakona nije promet na malo lijekovima i medicinskim sredstvima, odnosno promet koji se obavlja u apotekama i specijalizovanim trgovinama medicinskim sredstvima. Ali jedan od najznačajnijih ciljeva ovog zakona je svakako to da se u apotekama i trgovinama medicinskim sredstvima ne nalaze niti lijekovi niti medicinska sredstva koji nisu kontrolisani i regulisani od strane državnog tijela specijaliziranog za kontrolu i registraciju ove specifične robe.

Učešće u izradi ovog programa propisa imala je profesionalna stručna javnost ali i njihov angažman tek predstoji, budući da se predviđa donošenje niza podzakonskih akata kojima se u detalje trebaju regulisati svi profesionalni aspekti proizvodnje i prometa lijekova i medicinskih sredstava. Zakonom se uspostavlja Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH kao nezavisna upravna organizacija sa statusom pravnog lica. Agencija za lijekove i medicinska sredstva treba biti jedinstveno tijelo za područje lijekova i medicinskih sredstava i njenim uspostavljanjem biće omogućeno najprije ujedinjenje tržišta lijekova i medicinskih sredstava, budući da Agencija predstavlja jedno tijelo nadležno za registraciju i kontrolu lijekova i medicinskih sredstava na nivou BiH u cjelini.

Prijedlog zakona je u potpunosti usklađen sa standardima EU i njenim direktivama, što je izuzetno bitno, koje se odnose na područje lijekova i medicinskih sredstava, što predstavlja jedan od uslova neophodnih za približavanje BiH EU, odnosno uslov kojim se omogućava stvarno učešće domaćih pravnih subjekata na širem evropskom tržištu. Ministarstvo civilnih poslova BiH, kao ovlašten predlagač, je utvrdilo tekst Prijedloga zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima. Uvažavajući značaj materije koja se ovim zakonom uređuje, te radi dostupnosti teksta ovog zakona što širem krugu zainteresovanih lica a u skladu sa Jedinstvenim pravilima za izradu pravnih propisa koji predstavljaju nomotehnički osnov kojeg se institucije BiH pridržavaju prilikom izrade propisa, Nacrt zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima objavljen je na web stranici Ministarstva civilnih poslova gotovo mjesec i više dana, pri čemu su sva zainteresovana lica, a pojedinačno proizvođači lijekova i farmaceutska zajednica, bili pozvani da daju komentare i prijedloge na sam tekst. Odziv je tom prilikom bio više nego

koristan i bio izuzetno širok i tom prilikom dostavljen je velikih broj dobronamjernih i korisnih, što profesionalnih, što tehničkih komentara, sugestija i primjedbi.

Potrebno je spomenuti da su u periodu od 11. maja do 11. juna 2007. godine na adresu Ministarstva civilnih poslova svoje komentare dostavili, i na taj način dodatno učestvovali u kreiranju ovog propisa, sljedeće institucije, odnosno pravni subjekti: Ministarstvo zdravlja Federacije BiH, Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite RS, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Županije posavke, Zavod za kontrolu lijekova Federacije BiH, Agencija za lijekove RS, Međukantonalna farmaceutska komora, Farmaceutsko društvo RS, Bosnalijek d.d. Sarajevo, Farmacija d.o.o Tuza, Hemofarm d.o.o. Banja Luka, Farmamak Sarajevo, Farmamed Travnik, Unifarm Lukavac, Tehnološki fakultet Univerziteta u Banja Luci, Farmaceutski fakultet Univerziteta u Sarajevu, Udruženje stranih proizvođača lijekova u BiH, Privredna komora Federacije BiH, kao i uvažena poslanica Azra Alajbegović, poslanik u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH.

U cilju obezbjeđenja i aktivnog učešća u izradi ovog propisa, organizovana je i Javna radionica koja je održana dana 20. juna 2007. u prostorijama zajedničkih institucija, te data prilika svim prisutnim da izlože svoja mišljenja i poglede na, tada, radnu verziju propisa, te da usmeno daju svoje konkretne primjedbe za poboljšanje teksta.

Od ukupno zaprimljenih nešto više od 300 pojedinačnih komentara, veći broj se odnosio na istovjetne odredbe zakona. Oko 200 pojedinačnih komentara bilo je tehničke prirode i ukazivalo na potrebu lingvističkog poboljšanja teksta, te su oni razmotreni i u osnovi prihvaćeni, ugrađeni u tekst zakona. Oko 50 komentara je bilo stručne prirode, dok se oko 50 komentara odnosilo na odredbe koje su bile predmetom ranijeg a i naknadnog usaglašavanja sa nadležnim entitetskim ministarstvima, odnosno sa Odjelom za zdravstvo Distrikta Brčko. Neophodno je naglasiti da se objektivno radilo o primjedbama, koje su se na različit ili identičan način bavile istim odredbama zakona. Svaki pojedini komentar, neovisno izvoru istog, razmotren je i održane su konsultacije sa nadležnim entitetskim ministarstvima i Odjelom za zdravlje Distrikta Brčko povodom usaglašavanja navedenih prijedloga, što je rezultiralo ugrađivanjem usvojenih sugestija u tekst prednacrt zakona. Većina stavova je usaglašena u potpunosti. Zajedno sa predstavnicima OHR-a, Svjetske zdravstvene organizacije, Delegacije Evropske komisije, također je razmatran Prednacrt zakona, tako da su, pored ostalog, uvažene i sugestije proizašle iz potrebe za usklađivanje zakona sa evropskim direktivama. Prednacrt zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima je zajedno sa obrazloženjem upućen i Uredu za zakonodavstvo, Ministarstvu pravde, Direkciji za evropske integracije, Ministarstvu finansija i trezora i čija mišljenja su također ugrađena u ovaj zakon.

Prijedlog je razmatran i na sjednici Savjeta ministara 13.9.2007., te 27.9.2007. godine, uz prethodno postignut dogovor u pogledu odredaba člana 4. Prijedloga zakona i pribavljeno mišljenje Delegacije Evropske komisije o pitanjima regulisanim odredbama člana 58. stav (5) tačka 1. Ministarstvo civilnih poslova je usaglašen Prijedlog zakona dostavilo Savjetu ministara decembra 2007. koji je usvojio 2008. u februaru mjesecu, i to jednoglasno.

Usvajanjem Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima, kako je izmijenjen i u skladu sa svim dosad stavljenim sugestijama, biće ostvarene višestruke koristi po proizvođače i veleprometnike lijekova i medicinskim sredstvima, a naročito po građane BiH, koji će se ukratko sastojati u sljedećem.

1. Uspostavljanje jedinstvenog tržišta BiH;
2. Uspostavljanje jedinstvenih uslova za proizvodnju i promet na veliko lijekovima i medicinskim sredstvima;
3. Propisivanje jedinstvenih uslova kao i mjera za osiguranje kvaliteta lijekova i medicinskih sredstava;
4. Uvođenje centralizovane kontrole nad jedinstvenim tržištem, koje podrazumijeva kako kontrolu lijeka kao gotovog proizvoda prilikom proizvodnje i uvoza, tako i kontrolu supstanci iz kojih se lijekovi proizvode;
5. Uvođenje centralizovane kontrole usklađenosti medicinskih sredstava;
6. Uspostavljanje Agencije za lijekove i medicinska sredstva, kao regulatora i jedinog tijela nadležnog za registraciju i kontrolu lijekova i medicinskih sredstava u BiH;
Po nama najvažnije jeste:
7. Osiguranje boljih, sigurnijih, jeftinijih lijekova za građane BiH i osiguranje lakše dostupnosti takvih lijekova samim građanima.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem, ministre.

Idemo redom. Uvažena zastupnica Alajbegović, Dolić, pa Ajanović. Izvolite.

AZARA ALAJBEGOVIĆ:

Poštovani gospodine predsjedavajući, dame i gospodo,

ja izražavam lično zadovoljstvo što smo ovaj zakon dobili u parlamentarnu proceduru i nadam se zapravo da će se time steći uslovi za adekvatnu kontrolu proizvodnje i prometa lijekova i medicinskim sredstvima u BiH.

Ono što bih htjela reći vezano za ovaj prijedlog zakona a to je da je zakon u potpunosti usklađen sa Direktivama Evropske komisije o principima i smjernicama dobrih proizvođačkih praksi u pogledu lijekova za humanu upotrebu, lijekova namijenjenih ispitivanju za humanu upotrebu od 8. oktobra 2003. godine. Osobito bih željela da naglasim član 11. ove direktive, koji kaže: *Proizvođač uspostavlja i održava sistem kontrole kvaliteta koji je dat u nadležnosti osobi koja ima propisane kvalifikacije*, jer zavisna je od proizvodnje. Ovo posebno naglašavam u činjenici da je član 58. Prijedloga zakona, član 58. stav (5) precizira ... koji su to uslovi koje proizvođač lijekova mora da ispunjava da bi mu Agencija izdala dozvolu za proizvodnju lijekova i kaže: *Dozvola za proizvodnju lijekova za teritoriju BiH izdaje na osnovu ocjene o ispunjenosti primjene dobre proizvođačke prakse i ocjene ispunjenosti sljedećih uvjeta*, pri čemu, znači, podstav 1. stava (5) člana 58. kaže da *...proizvođač ima osiguran ... prostor, opremu i kadar za proizvodnju, ispitivanje i kontrolu, u skladu sa obimom i zahtjevnosti proizvodnje, te uvjete za skladištenje i opremu lijekova*.

Mislim da ... ova stavka vezana za kontrolu treba da bude preciznije objašnjena iz razloga što, zapravo, je znači bitno da se naglasi da proizvođač lijekova može da ima i tzv. ugovorenu kontrolu, a ne samo vlastitu kontrolu, pošto je ovaj podstav na neki način neprecizan.

Razloge za ovako mišljenje imam u činjenici da većina fabrika lijekova u Evropskoj uniji bazira svoju proizvodnju lijekova i kontrolu kvaliteta na ugovorima, a u saglasnosti sa evropskim direktivama. Znači, da znatan broj sigurnih i efikasnih lijekova proizvedenih u Evropi, po principu ugovorene proizvodnje i analize, su registirane također u BiH i sa njima se uredno prometuje, znači da bi zapravo domaći proizvođači bili u neravnomjernom statusu, zapravo ne bi bili adekvatno konkurentni sa inostranim proizvođačima, jer veliki broj zemalja Evropske unije i fabrika Evropske unije ima tzv. i ugovoreni segmente proizvodnje ili ugovorenu kontrolu, pri čemu, naravno, i jedno i drugo mora imati adekvatno certificiranje prema direktivama dobre proizvođačke prakse. U Evropi inače ima manji broj fabrika lijekova koji obavljaju cjelovit postupak tehnološkog oblikovanja lijeka, a daleko je veći broj fabrika lijekova koji obavljaju samo pojedine faze u postupku oblikovanja lijeka, kao što bi u ovoj situaciji bio slučaj sa nekim fabrikama lijekova u BiH.

Znači, ukoliko je proizvođač lijeka ovlašten samo za određene faze oblikovanja lijeka, kao što je tabletiranje, sekundarno pakiranje, skladištenje, otpremanje finalnog proizvoda, isti mora obligatorno imati posebnu kontrolu za te faze oblikovanja lijeka i procesna kontrola se kao takva može ugovoriti. Znači, finalni proizvod podliježe kontroli kvaliteta lijeka u vlastitom laboratoriju, a isto tako i u mogućem ugovorenim laboratorijama sa laboratorijama koji su certificirani ... Kontrola lijeka, znači u ugovorenim, ovlaštenim certificiranim laboratorijama je apsolutno pouzdana i ravnopravna sa kontrolom lijeka u vlastitoj laboratoriji, tim više što se radi i što će se raditi, ukoliko bude novih fabrika lijekova, o renomiranim ovlaštenim laboratorijama za kontrolu lijekova, koje su članice međunarodne mreže laboratorija i kao takve podliježu redovnim testovima kvalitete, što dodatno govori o njihovom kvalitetu unutar Evropske unije.

Znači, da pojednostavim. Lično smatram da... član 58. znači stav (5) i podstav 1. treba precizirati, i time dati mogućnost da, osim proizvodnje i prometa na veliko i vlastite kontrole, proizvođač lijeka ima pravo na tzv. ugovorenu kontrolu ili ugovorene segmente proizvodnje ili kontrole kako je to zapravo i precizirano u smjernicama, odnosno direktivama Evropske unije i Evropske komisije za promet i proizvodnju lijekova. Time bismo na neki način već sada donijeli zakon koji bi bio potpuno spreman za proizvodnju i promet na veliko lijekovima i za zemlje Evropske unije.

Hvala lijepo.

PRVI ZAMJENIK
PREDSJEDAVAJUĆEG
NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Rifat Dolić.

RIFAT DOLIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, cijenjene kolegice i kolege, uvaženi gosti, sasvim sigurno nema oblasti u BiH koja je neuređenija, a važnija za građane BiH, od oblasti proizvodnje,

prometovanja, kontrole lijekova i medicinskih sredstava. Ovo je moja konstatacija i unatoč činjenici da nema ni manje zemlje sa više ministarstava zdravstva, zavoda, agencija, komora, veledrogerija i raznih drugih institucija, koje bi trebale biti u funkciji uređivanja ove važne oblasti. Kako sam dugo vremena i profesionalno vezan za proizvodnju i prometovanje sanitetskog materijala i pomoćnih ljekovitih sredstava, moram iznijeti samo nekoliko primjera, apsurdna, koji su prisutni u ovoj oblasti u BiH.

Jedna firma iz Velike Kladuše prije rata je bila najveći proizvođač sanitetskog materijala na Balkanu i među najvećima u Evropi. Među prvim firmama u bivšoj SFRJ dobila je certifikat za ... norme ili norme dobre proizvođačke prakse, prva firma u BiH sa C znakom. Ovaj status se, kao što se zna, svake godine kontroliše i periodično certificira od strane Evropske unije i daje mogućnost izvoza proizvoda u zemlje Evropske unije, bez registracije tih proizvoda. Ovo pravilo za ovu firmu je vrijedilo u Evropskoj uniji, ali ne i u BiH, ne samo da je ova firma izvršila i morala izvršiti registraciju proizvoda u Sarajevu već upravo ovih dana, recimo, mora izvršiti registraciju proizvoda i u Banjoj Luci za učešće tamo na tenderu, jer tamo ne priznaju ni ovo što vrijedi u Evropskoj uniji ni ovo što vrijedi što je urađeno u Sarajevu.

Izostankom standarda, bez bilo kakve kontrole ovoj firmi, je danas prava mora prodati sanitetski materijal na tenderima u BiH, jer ne može biti konkurentna materijalu sa Dalekog Istoka, koji dolazi bez ikakvih standarda, koji se uz to prepakuje, konfekcionira u garažama i dolazi u naše zdravstvene ustanove. Ništa bolja situacija nije ni kod lijekova i drugih medicinskih proizvođača i drugih medicinskih sredstava u BiH. Nisam ovo rekao u promotivne svrhe, jer ovo i nije baš za promociju, već sam ovo rekao da bar malo približimo ovu problematiku našoj zbilji. Radi toga ja pozdravljam uređivanje ove oblasti i donošenje zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima, kako bi konačno zaštitili, prije svega, građane koji su konzumenti lijekova i medicinskih sredstava, a onda tako isto zaštitili i domaću proizvodnju, ne bilo kakvim mjerama diskriminatornim, već uvođenjem standarda i kontrolu njihove primjene.

Kako se radi o prvom čitanju, ja neću govoriti o suštini zakona, ali ću ukazati na jednu stvar koja je, po meni, loše i neracionalno urađena u ovom zakonu, a to je oblast koja reguliše Agenciju za lijekove i medicinska sredstva. Način kako se u zakonu predlaže, uz to i funkcioniranje Agencije za lijekove i medicinska sredstva koja je, nažalost, proizvod političkog konsenzusa, a ne proizvod struke, što bi bar u ovoj oblasti trebalo da važi.

Ja bezrezervno podržavam ustavnu ravnopravnost naroda i jesam za decentralizaciju i vlasti itd., ali oprostite, ja ne mogu biti za rješenja po kojima sjedište Agencije za lijekove i medicinski materijal treba biti u Banjoj Luci, njena kontrolna laboratorija u Sarajevu, a glavni ured za farmakovigilansu u Mostaru. Ovo je slika i prilika ustroja naše države koja je puna apsurdna i neracionalnosti i potezanja tzv. nacionalnog interesa i tamo gdje bi trebao biti važniji interes struke. Ne znam da li je manje zlo ovo što se nudi ili ovi silni paralelizmi koje sada imamo i koje, tobože, ovim zakonom pokušavamo dokinuti. Naravno, ovaj zakon na kvalitetan način reguliše puno drugih pitanja, ali možete zamisliti kako će se implementirati sa ovakvim ustrojem agencije, koja predstavlja, u organizacionom smislu, okosnicu te implementacije. Ja znam da je decentralizacija važna, ali ovakva tripartitna decentralizacija po svaku cijenu i u svakoj oblasti je funkcionalno štetna i neracionalna. Ima puno drugih formula za ...decentralizaciju od ove koja jednu logičnu cjelinu dijeli na ovakav način. Najgore u svemu ovome što se ovdje vrlo teško može djelovati amandmanski, jer se onda mijenja i suština zakona,

dovode u pitanje i neki drugi odnosi, na kojima sigurno počiva ovaj zakon. Ja ću pokušati u amandmanskom dijelu uraditi nešto na poboljšanju ovog zakona i zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem i ja vama.

Sljedeći se za riječ javio uvaženi zastupnik Ekrem Ajanović.

EKREM AJANOVIĆ:

Gospodine predsjedniče, kolegice i kolege,

u prvom redu, hoću da izrazim svoje zadovoljstvo što je ovaj zakon došao u parlamentarnu proceduru. Moramo da kažemo da nije prvi puta da je već sličan zakon, zapravo iste namjene, već bio u parlamentarnoj proceduri u prošlom sazivu i svakako je on doživio ono što je doživio, ali bez razloga na to drago mi je i stvarno izražavam svoje zadovoljstvo što je ovaj zakon sada došao ponovo u parlamentarnu proceduru.

Pošto su moji prethodnici iznijeli dosta stvari o kojima sam ja mislio da govorim, ja ću biti kraći. Prvo, moram da kažem da je ministar iznio vrlo precizne ciljeve koji bi trebali da se postignu ovim zakonom, a ja ću skrenuti samo na nekoliko ciljeva. Prvi cilj i prvi interes je donošenje ovog zakona. Interes je, znači, pacijenata, zdravstvenih radnika i proizvođača. Bosna i Hercegovina ima veliki potencijal za farmaceutske proizvodnje, počevši od osnovnih supstanci koje imamo u Tuzli i ostalim dijelovima do vrlo velikih kapaciteta u ljudstvu koje nikada ne trebamo zaboraviti i ne trebamo se potcjenjivati u odnosu na ostale zemlje, pa ja ću reći u okruženju i dalje od okruženja. To je rezultat vrlo kvalitetnih institucija koje postoje u BiH i koje omogućuju zapravo razvoj farmaceutske industrije koja je i sada u jako velikom razvoju u napretku, a smatram da će za nekoliko godina ona biti jedna od, možda, vrlo značajnih industrijskih grana proizvodnje.

Glavni cilj ovog zakona bi trebao da bude, a to je, da se dođe do jedinstvenog i kvalitetnog kontroliranja prometa lijekovima. A to je, prije svega, interes svih pa i nas parlamentaraca koji sjedimo ovdje i koji već koristimo neke od lijekova, a i potencijalno ćemo ih sigurno koristiti, jer je to jedna od značajnih i najvažnijih segmenata za dobru zdravstvenu i svaku drugu praksu. Svakako, cilj je ovog zakona da se smanji ilegalan promet lijekova, posebno nekvalitetnih, znači, loših lijekova, mada ne gajim iluziju da će se donošenjem ovih zakona potpuno ukloniti nelegalna, nelegalni promet sa lijekovima ili, bolje rečeno, ilegalan ili, ako hoćete, šverc itd., jer i u najrazvijenijim zemljama svijeta, uz sve moguće kontrole i nekontrolne, nelegalna proizvodnja lijekova i promet lijekova iznosi čak do 30% cjelokupnih lijekova u toj državi. Vi, kad pogledate – to je jako, kad se više zainteresujemo za ovakve za ovo, onda uz šverc sa cigaretama – šverc lijekovima je najveći, ali svakako bez jedinstvenog zakona i bez ovoga što je danas predloženo, na neki način, ne bi imali ni osnovnih pretpostavki da možemo da smanjimo na najmanju mjeru ilegalni promet lijekovima, jer ovako stanje, kako se sada nalazi u BiH, uz svu volju i uz sve ... koje su prošle ministra i ostalih, jer se o ovom zakonu govori od 1998. godine i uz harmonizaciju postojećih zakonskih rješenja u dva entiteta, ipak su ostale jako velike šupljine koje omogućuju zaobilazno kruženje i puteve ilegalnim prometom lijeka, pa i to što je najgore i najtragičnije nekvalitetnim lijekovima i lijekovima sumnjive proizvodnje.

Drugo, vrlo značajno, donošenjem ovog zakona, postići će se jedan cilj, a to je jedinstveno praćene toksikoloških i drugih nus pojava lijekova, što je bitno za brzo djelovanje, da bi se ti lijekovi uklonili sa tržišta ili procijenila njihova vrijednost, korist, šteta i da bi se moglo brzo djelovati.

I ne manji cilj, možda i najvažniji cilj, koji nisam baš čuo, a vjerujem da je to ministar rekao, a to je da se omogući utvrđivanje državne politike o lijekovima i medicinskim sredstvima u cijeloj državi, što je poseban interes svih, od pacijenata, fondova zdravstvene zaštite, zdravstvenih radnika i proizvođača lijekova. Ako imamo te ciljeve, a imamo ih pred sobom, smatram da će zakon, uz određene popravke, u potpunosti ispuniti ove ciljeve koje je iznio ministar i koje iznose danas poslanici sa svog stanovišta i svog gledanja.

Pošto je zakon u dugoj proceduri, a pošto je zakon i bio na javnoj raspravi i pošto je ministar iznio ogromni broj primjedbi ili prijedloga, ili kako god hoćete, na zakon, to se zapravo i vidi u zakonu, ako ga posmatramo, a ja ću sad govoriti o zakonu u načelu, znači ne odmah u pojedinostima, onda se vidi da u zakonu određeni segmenti zakona nisu baš na istovjetan način razrađeni, vidi se uticaj određenih, neću reći lobija, to odmah se smatra da su lobiji nešto loše, a ja smatram da su lobiji nešto dobro, jer mogu biti lobiji i u korist određenog napretka društva, prema tome, ne mogu biti stalno lobiji negativan, kao što su nama ... pripisivali da smo jedan od loših lobija, mi smo u stvari išli na interese koji trebaju da zastupamo i zastupali smo interese područje iz koga smo dolazili.

Znači, gledajući zakon u načelu, po mom sudu, ima određenih oblasti koje su jako dobro razrađene zakonski, čak i preopširno, dok na drugom mjestu imamo određena poglavlja ili određene segmente gdje se daje mala zakonska osnova i vrlo slabo razrađuje određena materija, koja bi trebala zapravo da bude razrađena u zakonu, a ne da se ostavlja, a ostavljena je kod ovog zakona da se stručno vijeće i direktor agencije koja se formira da poslije oni donose sa nekim, neću reći, podzakonskim aktima ili nekim drugim aktima regulišu materiju, što po mom sudu stvara jedan prostor, koji će opet biti ne tako dobar, i zato bi posebno ukazao pažnju na određivanje kvaliteta lijekova i kontrolu kvaliteta lijekova.

Sa interneta sam izvadio dva zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima i zakon o lijekovima i medicinskim sredstvima dva naša susjeda, to znači Srbije i Hrvatske i, ako ih posmatrate, onda po kontroli lijekova u tim zakonima toliko se posvetilo preciznosti da je to, da vam kažem iskreno, za mene lijepo pogledati. Zakonski je regulisamo kako se treba raditi i šta treba se raditi i zakonski je regulisano šta se može i na koji način kontrolisati i mislim da to na neki način fali u ovom zakonu i zato ukazujem posebnu pažnju na dobronamjernu doradu ovog poglavlja o kontroli lijekova. U zakonu o lijekovima i medicinskim sredstvima Republike Srbije o kontroli lijekova toliko je razrađeno da se čak u jednom određenom mjestu kaže da postoji nacionalna kontrola, nacionalna kontrolna laboratorija. Svakako, oni shvataju nacionalnu kontrolnu laboratoriju u smislu ne etničkog principa nego principa stvaranja državnog principa. Pošto se kod nas sve svodi na etničke principe, ja bih možda rekao da bi mi trebali da u ovom zakonu ugradimo nacionalnu kontrolnu laboratoriju ili, još preciznije, državnu kontrolnu laboratoriju, tim prije što je u dosadašnjim razgovorima, razgovori o ovoj materiji traju, kako sam spomenuo, od '98. godine. Imao sam čast u jednom određenom periodu od 2000. do 2002. godine da učestvujem u mnogim razgovorima, počevši od Sarajeva, Banja Luke, Jahorine, sa ljudima koji su bili u to vrijeme sa strancima, doduše ta materija je tada bila u Ministarstvu za poslove sa Evropskom unijom, bio je ministar gospodin Mikerević i tada je već započinjao

zapravo jedan embrion stvaranja ovog zakona kojeg mi danas imamo i tada je, moram da spomenem, napravljena jedna ekskluzivna i vrlo značajna laboratorija, laboratorija za kontrolu lijekova, koja nosi sad u ovom trenutku naziv Zavod za kontrolu lijekova i taj Zavod za kontrolu lijekova je zapravo u sastavu mreže oficijelnog laboratorija za kontrolu lijekova Vijeća Evrope i član je Komisije za evropsku farmakopeju, te već dugi niz godina prati i primjenjuje najnovije propise u oblasti kontrole kvaliteta lijeka.

Logično je da Zavod i dalje, kao nezavisna državna laboratorija i jedina institucija ove vrste u državi, obezbjeđuje kontrolu ... lijekova na tržištu BiH, a samim tim osigurava zdravlje građana u BiH, u skladu sa regulativom Evropske unije za kontrolu kvaliteta lijekova u BiH. Kao i svim ostalim evropskim državama, treba biti samo jedna državna laboratorija koja je nezavisna u smislu bilo kakvih uticaja i koja će isključivo vršiti kontrolu kvaliteta lijekova na tržištu BiH, te ujedno vršiti nadzor i nad ovlaštenim laboratorijama. To u ovom zakonu nije tako regulisano i smatram da popravcima, amandmanima, mi bi trebali da dođemo do takvih rješenja, a imao sam, sad ovdje nemam da vam iznesem, a imao sam pisma koja sam, kad sam radio u Ministarstvu, koja sam dobijao od određenih institucija evropske farmakopeje – najpohvalnije o radu te laboratorije. Ja lično smatram da je laboratorij taj najopremljeniji u bivšim zemljama, ne računajući Sloveniju i gore, ne mogu da znam, bivšim zemljama Jugoslavije i da bi trebalo da bude interes svih nas, svih koji živimo u BiH, bez obzira na svoje etničko porijeklo ili svoje mjesto stanovanja ili mjesto življenja itd. da taj laboratorij se forsira da jednog dana taj laboratorij, jer je to korist ove države, da bude korist ove države, postane i laboratorij ne samo za tijelo agencije i tijelo koje će kontrolisati u BiH, nego da bude i jedno tijelo koje će biti od značajna regionalnog, a ja sam siguran da će ... taj laboratorij sa svojim potencijalom i sa potencijalom drugih institucija koje postoje u BiH, a postoji mnogo institucija, počevši od Banja Luke, od Tuzle, od Sarajeva, od Mostara, ne samo farmaceutske i medicinske struke, nego i drugih vrlo značajnih koji se prave u određenim tehnološkim procesima itd., smatram da će on vrlo brzo moći da, i ne samo moći nego privući da rade i za Crnu Goru i za Kosovo i mislim za one države koje su se stvorile na Balkanu, koje nemaju šanse ni mogućnosti da naprave vrsne i kvalitetne laboratorije. O drugim prijedlozima, neću da govorim, jer su neki već govorili, a sigurno će neki i kazati, ali ostavljam sebi za pravo, znači, podržat ću ovaj zakon sa određenim sugestijama i primjedbama koje danas iznesu određeni ljudi, a ostavljam svakako sebi pravo kao poslanik da u amandmanskoj fazi iznesem određena svoja viđenja i u vidu amandmana.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku.

Nisam htio prekidati ovo nadahnuo izlaganje, iako ste davno prekoračili dopušteno vrijeme, pa molim sve vas da ne dovodite nas u poziciju da vas prekidamo, a sve vas koji sjedite u dvorani i izvan ove dvorane zamoljavam da, ako imate potrebe da se ispričate da izađete izvan ove dvorane, jer meni je bilo neprijatno slušati kakav je žamor bio u vrijeme izlaganja zastupnika. Nisam htio prekidati zastupnika. Znači, molim sve vas koji imate potrebe za bilo kakvu priču u vrijeme rada sjednice da izađete izvan ove dvorane i da tamo to obavite da ne biste ometali normalan rad.

Sljedeća se za raspravu prijavila uvažena zastupnica Mirjana Malić.

MIRJANA MALIĆ:

Poštovani predsjedavajući, kolegice i kolege,
hvala vam lijepo što ste mi dali šansu da kažem nekoliko riječi. Na početku obećavam da ću biti zaista jako kratka.

Dakle, zaista izražavam i lično zadovoljstvo i zadovoljstvo Kluba SDP-a što se konačno Zakon o lijekovima i medicinskim sredstvima pojavio u proceduri u ovom parlamentu, jer je to nešto što već tolike godine nedostaje našoj zemlji. Ja sebi dajem za pravo da posebne čestitke uputim resornom ministarstvu, ne samo na obimnom poslu koje je uradio, jer je to vaša zadaća, nego i na trudu da organizuje javnu raspravu, da konsultirate kroz svoj rad u pripremi ovog zakona najveći mogući relevantni broj svih zainteresiranih, od proizvođača do vrhunskih medicinskih stručnjaka, a sve to sa ciljem da se, zaista, uredi, kao što ste vi rekli, od jedinstvenog tržišta do jedinstvenih uslova za proizvodnju do posebnih beneficija koje će, u krajnjoj liniji to sve radimo zato, imati korisnici pacijenti, kvalitet lijekova itd.

Pošto se radi o prvom čitanju, ja zaista neću sebi dati za pravo da trošim naše vrijeme, elaborirajući šta bi to trebalo ili ne bi trebalo uraditi dalje. Meni je danas bio cilj da pohvalim ovaj trud, da pozdravim naše napore da i ovo polje konačno riješimo jednim sistemskim zakonom na nivou države i da najavim da ćemo u nekim dijelovima u narednoj amandmanskoj fazi pokušati da preciziramo neke formulacije, koristeći pozitivna iskustva ... razvijenih zemalja svijeta, u smislu onoga o čemu je i kolegica Alajbegović govorila, a sve zbog toga da, zaista, stvorimo ravnopavne uslove i našoj farmaceutskoj industriji, da dovedemo do takvih situacija da ne postoje nikakvi štetni efekti i da se od njih zaštitimo do krajnjeg korisnika, odnosno pacijenta. Još jedanput gospodinu Noviću sve čestitke i hvala vam na pažnji.

NIKO LOZANČIĆ:

Hvala i vama, uvažena zastupnica.
Sljedeći se prijavio uvaženi zastupnik Lazar Prodanović.

LAZAR PRODANOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, uvažene kolegice i kolege poslanici, gospodo ministri, poštovani gosti,

Bosna i Hercegovina već dugo čeka ovaj zakon i moram reći da je zapanjujuće da faktički 13 godina poslije Dejtonskog mirovnog sporazuma u BiH nije još uvijek donesen ovaj jedan od najznačajnijih zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima.

Mi imamo jednu apsurdnu situaciju, a to je, kad bi nekome pričali ne bi nam niko vjerovao, da u BiH ne možete da se bavite veletrgovinom lijekovima, ukoliko nemate dvije dozvole i ukoliko ne konkurišete sa tim. Bosna i Hercegovina je jedna od rijetkih zemalja koja ne posjeduje registar lijekova. Ja mislim da ne postoje zemlje u svijetu. Bosna i Hercegovina je možda jedina zemlja koja ne posjeduje sopstvenu farmakopeju, dakle zbirku propisa za izradu lijekova. U takvoj situaciji, u kojoj smo se nalazili, smatram da je veoma značajan prijedlog ovog zakona u prvom čitanju i stvarno kako su moje uvažene kolege prethodnici: čestitam ministru Noviću, Savjetu ministara koji je izašao sa ovim prijedlogom. Svjesni smo toga da je ovo rađeno pod pratnjom, budnom pratnjom stručne javnosti, da su usaglašavala i entitetska ministarstva i

agencije i farmaceutska društva i mislim da je to jako značajan korak koji je učinjen. Sada ćemo imati jednu agenciju. Nećemo više biti u situaciji da se izdaju dvije dozvole da bi neko prodavao lijek na jednom dijelu BiH, umanjicemo monopol koji je začuđujuće zloupotrebljavan u farmaceutskoj industriji, svešće se na najmanju moguću mjeru, daćemo mogućnost također da imamo jednu laboratoriju za kontrolu lijekova u BiH, to je jako značajno i da imamo jedan biro za farmako ... također u BiH.

Ono što je jako značajno da način pisanja ovog zakona – pratio sam, pošto je i ranije bilo prijedloga ovog zakona, dok sam bio još u entitetskom parlamentu, bio sam u situaciji da pratim koliko je sada ovaj zakon u određenom smislu, kad se komparira sa zakonima zemalja u okruženju, moram reći iskreno da smatram da on ne izostaje u svom kvalitetu za sličnim zakonima zemalja u okruženju i što je jako značajno – da ispunjava obaveze Evropske komisije. Mi smo, također, ne treba zaboraviti već dugo pod stalnim upozorenjima od strane Evropske komisije da trebamo da donesemo u BiH zakon o lijekovima, i da je to jedan od uslova uopšte u procesu približavanja, odnosno pridruživanja evropskim integracijama BiH.

Jako je značajno to što u ovom zakonu institucije koje se osnivaju su zaista na jednom respektabilnom stručnom nivou. Dakle, sve institucije, od agencije, od različitih stručnih tijela, tako da ćemo, siguran sam, biti u situaciji da nakon donošenja ovog zakona imamo potpuno uređenu oblast, koja je od izuzetnog državnog, ovo što je kolega Ajanović rekao, značaja za svakog građanina BiH. Klub poslanika SNSD-a u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine, a i u Domu naroda će ovaj zakon podržati, ne samo u ovom prvom čitanju, već i u komisijskoj fazi, i u drugom čitanju, tako da ima apsolutno našu podršku u cjelini i učestvovaćemo aktivno u svim ovim fazama.

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Genjac. Izvolite.

HALID GENJAC:

Ja se nadam da nema više ljekara, pa ću ja gledati što kraće. Naravno, i Klub Stranke demokratske akcije snažno podržava i pozdravlja sve napore koji su učinjeni da se dođe do ovog zakona. Ovo nije naravno prvi pokušaj. Nama je to poznato, bilo je i ranijih pokušaja, ali ovaj pristup, sa svojom serioznošću i nastojanjem da se postignu rješenja koja bi popravila praksu, mislim da zavređuje i ...podršku. Naravno, ovakav zakon ne samo da će doprinijeti sa jednim segmentom doprinoseći jedinstvenom ekonomskom prostoru nego je, ono što je možda i bitnije što od nas građani i očekuju, da će normirati uslove i mogućosti da se osigura kvalitet i sigurnost i djelotvornost lijekova i medicinskih sredstava u humanoj primjeni, i to je ono što ovaj zakon treba da zasigurno ostvari, ali da ne bi gledajući u praksu nekih zakona koji su se prilagođavali postojećem stanju, a ne mijenjali postojeće stanje, mislim da se ovdje radi o ljudima, o ljudskom zdravlju – da treba obratiti posebnu pažnju.

Ja ću reducirati diskusiju na krajnje moguću kratku mjeru, postavljajući dva pitanja predlagaču da iskoristimo u ovoj fazi zakona. Naime, budući da je cilj ovog zakona glavni ovo što sam rekao i ono što očekuju od nas građani, mislim da je pitanje kontrole lijekova jedan od suštinskih principa, koji u ovom zakonu treba kvalitetno riješiti. I ranije u zakonu smo imali tu problema i sporili smo se oko prihvatanja analiznih certifikata i tamo smo naveli izuzetak da

cetifikat analize se mora u BiH raditi, i to je suverenitet države koji svaka država ima, osim izuzetnih slučajeva gdje ne može naš laboratorij kao što su serumi i vakcine i infuzine otopine, vrlo specifične materije, a sve ostalo treba u državi da se radi.

Sad imamo kontrolni laboratorij uspostavljen i kaže se u stavu (1) člana 9. *poslove ispitivanja kontrole kvaliteta lijekova obavlja kontrolna laboratorija u sastavu Agencije*, vrlo jasna odredba. Međutim, stav (2) *za poslove specifičnih analiza, koje se ne mogu u Agenciji obavljati, Agencija može angažovati i druge ovlaštene laboratorije*, i to je sasvim korektno, međutim, kaže, *ili za poslove kontrole lijekova*, dakle, za bilo kakve kontrole lijekova *pored kontrolne laboratorije, Agencija može angažovati svaku laboratoriju*.

Dakle, ne radi samo kontrolni laboratorij, radi bilo koja druga kontrolna laboratorija, naravno, kasnije se kaže *da će ovlaštenje kontrolne laboratoriju nekom drugom davati Agencija, Stručno vijeće utvrđivati proceduru* itd. Postavlja se pitanje: Zašto kontrolni laboratorij u BiH, ako će on tamo raditi jedan segment kontrole, a sve ostale moguće kontrole obavljat će neko kome će Agencija dati na ovlaštenje da vrši. Šta ako se pojavi desetina takvih ovlaštenih laboratorija? Šta je sa tim kriterijima? Ko je to ovlašten da to prati itd. i ja mislim da zaista postoji potreba da se uspostave ovlaštene laboratorije, jer ne može laboratorij jedan to ni stići, ali ta ovlaštenja treba da da ovlaštenja drugim laboratorijima. Jedini mogući način je da upravo kontrolni laboratorij Agenciji daje, da on daje ta ovlaštenja, i da na taj način imamo nekakvu subordinaciju i da imamo jedinstven uređen prostor. Mislim da, kasnijim članovima to se potvrđuje, da ... niz laboratorija mogu dobiti ovlaštenja. Mislim da u tom procesu davanja ovlaštenja da bi trebalo potegnuti proces i da bi trebalo što je moguće na jedinstveniji način i, naravno, ovu subordinaciju od državnog nivoa pa naniže.

Drugo pitanje. Ovdje u prapratnom tekstu je navedeno pitanje člana 58. to je pitanje o ispunjavanju uslova dobre proizvođačke prakse za proizvođače lijekova. Tu je bila zaista dugo diskusija i velikih opsežnih rasprava. Ja bih i predlagača pitao da nam pojasni ovu prepisku i ovu elaboraciju sa Evropskom komisijom koja je ovdje navedena da je obavljena i da su dobijeni neki odgovori. Kakvi su odgovori dobijeni? Pri tome, imajući u vidu postojeće prakse u našim susjednim zemljama, u okviru dobre proizvođačke prakse, propisuje proizvođačima uslov da moraju imati osiguranu kontrolu kvaliteta unutar proizvodnje i u Hrvatskoj i u Srbiji. Ovaj prijedlog našeg zakona u članu 58. pominje kontrolu u proizvodnji, ali ne čega kontrolu, ne uslovljava kontrolu kvaliteta da se ima itd. Vjerovatno je u razgovoru sa Evropskom komisijom neki principi da se ne iziskuje to. Međutim, mi moramo zaista voditi računa o regionu, o odnosima u regionu, o konkurentnosti u regionu i postizanju rješenja koja će osigurati ravnopravan tretman, moramo osigurati propise koji će omogućiti ravnopravan tretman i ravnopravnu startnu poziciju i našim proizvođačima jednako sa proizvođačima u regionu.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Hvala vam, gospodine predsjedavajući.

Ja sam čekaao da ovi doktori, svi poslanici, kažu po nekoliko riječi i ja neću govoriti o ovom stručnom dijelu ovog zakona. Govoriću o onome što mi se čini ovdje nejasnim i zamoliću predlagača da mi pojasni.

Naime, zakonima je definisano da je u nadležnosti entiteta registrovanje preduzeća iz svih oblasti pa, između ostalog, i ove oblasti. Dakle, entitetski organi daju dozvole da bi se neko preduzeće registrovalo. Ovim zakonom je sada definisano da Agencija na nivou BiH izdaje dozvole za stavljanje, odnosno dozvole za bavljenje tom djelatnošću. Dakle, ukoliko neko preduzeće se registruje na nivou entiteta za promet lijekovima, da bi moglo da obavlja taj proces, mora dobiti dozvolu Agencije. Drugim riječima, radi se o ograničenom korištenju nadležnosti entiteta za registraciju ovih preduzeća jer, ukoliko ne dobiju ovu dozvolu, onda to preduzeće neće obavljati svoju djelatnost i funkcija njegovog postojanje nema smisla.

Dakle, volio bih da mi predlagač objasni da li sam u pravu sa ovom konstatacijom.

Dalje, u članu 140. u stavu (5) je definisano da *Agencija suspenduje važeće pojedinačne dozvole, sa istovremenim zahtjevom da navedenu dokumentaciju dopuni u skladu sa propisima.* Za mene je logično da Agencija pozove da se dopuni dokumentacija pa, ukoliko se ne dopuni, da onda izvrši suspendovanje ...važenja znači te dozvole. Mislim da bi to bilo logičnije, ako se uzme u obzir i činjenica da nakon, da je postupak ocjenjivanja i potvrde dozvola koji je u toku ostaje u nadležnosti entiteta, pa bi onda bilo logično i ovaj prvi stav da ide u ovom pravcu.

Ovdje je takođe definisano da poslove inspekcijskog nadzora, proizvodnje i prometa na veliko medicinskih sredstava vrše ...znači sama agencija, drugim riječima, dakle Agencija će dobiti jednu novu službu, to je inspekcijaska služba. Do sada su ove službe bile na nivoima entiteta. Da li to znači da od ovog momenta neće biti više na nivou entiteta nego da će isključivo biti u nadležnosti ove agencije.

I naravno pojedine odredba člana 140. upućuju na obaveznost entiteta da urade neke poslove koji se tiču ovog zakona. Smatram da je za ovo bila potrebna saglasnost entiteta. Dakle, entiteti su morali dati saglasnost da od ovog momenta oni prihvataju da ove poslove u ime institucija koje su bile na nivou entiteta koje se sada gase preuzimaju institucije na nivou BiH.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

S obzirom da zamjenici nisu tu, nećete mi zamjeriti ako odavde ispravim dva netačna navoda. Jedan netačan navod da su svi doktori završili svoju diskusiju, što nije tačno, jer ja nisam još ništa rekao u vezi sa ovim zakonom. I druga je korekcija mog uvaženog kolege Prodanovića koji ide u pravcu da bjanko podržavamo i prvo i drugo čitanje u ovom obliku, a amandmane ćemo veoma pažljivo da ... razmotrimo i uvijek smo na stajalištu da je bolje imati nego nemati zakon.

Uvaženi ministar: odgovor na pitanja i na diskusiju. Izvolite.

SREDOJE NOVIĆ:

Naravno da je uvijek opasnost izaći za ovu govornicu i govoriti o ovako opasnom poslu, a pogotovo kad čovjek nije profesije koja iziskuje upravo da bi se do temelja razgovaralo, ali mislim da nije ni sramota reći da ćemo ako danas nešto ne znamo dati odgovor, znaćemo ga dati za koji dan.

Što se tiče člana, prvo da kažem uvaženi poslanik Dolić je postavio pitanje oko sjedišta Agencije, laboratorije i Ureda za farmakovigilancu. Nije to politička odluka samo bila, već je čisto iz praktičnih razloga. Zašto? U Banja Luci Republika Srpska već ima Agenciju za lijekove koja egzistira tri-četiri godine i ima 35 ili 38 zaposlenih, koji već, dakle, nekoliko godina funkcionišu. Sarajevo ima sjajnu laboratoriju koja je već dostigla visok stepen, visok nivo da može se istog časa uključiti, dakle, u rad po usvajanju ovog zakona i bila bi šteta, da ne kažem i tragično, da prebacujemo Agenciju u Sarajevo ili laboratoriju u Banja Luku.

A, što se tiče Ureda za farmakovigilancu, on je smješten prije svega u Mostaru, jer je dole i Ured za veterinarstvo čije laboratorije je finansirala međunarodna zajednica i koje su dostigle vrlo visok ... Oprema će istovremeno se koristiti i za farmakovigilancu. Dakle, to je razlog koji nas je rukovodio da predložimo ovakvo rješenje u zakonu. Naravno, možemo, možemo i različito komentarisati jedno i drugo.

Drugo, uvaženi poslanik Novaković, ovaj zakon je dobio potpunu saglasnost nadležnog ministarstva iz RS, što ja, naravno, ne mogu da komentarišem da li je i s kime usaglašavano tamo, ali u svakom slučaju je potpuno usaglašen, kao što je to i iz Federacije, nadležnog Ministarstva zdravlja, odnosno Distrikta Brčko.

Najviše su se koplja lomila oko člana 58. i oko člana 140. Nesporno da su ta dva člana izazivala veoma mnogo sukobljavanja, veoma mnogo različitih pristupa, veoma mnogo traženja zajedničkog rešenja koje će zadovoljiti sve strane u BiH, ali istovremeno i da se i da se ne naruše osnovni principi utvrđeni evropskim direktivama. Nakon mnogo usaglašavanja, mnogo rasprava, upravo smo htjeli da ovako formulisani ovi članovi budu testirani, da tako kažem, kod eksperata u EZ, pa smo ih zamolili da nam kažu: Da li je to zadovoljenje i evropskih standarda i da li misle oni da može, da kažem, pretrpjeti svaku kritiku? Dobili smo pozitivno mišljenje.

Naravno, ja sam prvo zahvalan za vašu veliku pažnju i ...veliku zahvalnost koju ste iskazali ovom ministarstvu, ali je to dugogodišnji rad i mnogih drugih ljudi, mnogih stručnjaka koji su radili na ovom poslu i biću jedino zadovoljan ako uskoro ovaj zakon budemo u drugom čitanju usvojili i, naravno, brojni ili amandmani koje vi dostavite, mi ćemo zajednički razmotriti da osvjetlimo sa svakog aspekta i pokušamo doći do jedinstvenog rješenja kako bi ovaj zakon ...ugledao svjetlo dana.

Hvala vam za sve i što sam vam oduzeo malo više vremena.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem, ministre.

Zaključujem raspravu i prelazimo na 15. tačku dnevnog reda, pri čemu upozoravam poslanike da s obzirom da smo na reformskim zakonima da nakon ove tačke dnevnog reda ćemo

dati pauzu za ručak, a onda nastaviti rad po ostalim tačkama dnevnog reda, sa ciljem da završimo danas sve tačke dnevnog reda.

15. tačka:

Ad. 15. Prijedlog zakona o platama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine (prvo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ovaj zakonski prijedlog Savjet ministara je 17. marta 2008. godine dostavio u proceduru. Mišljenje Ustavopravne komisije o ustavnom osnovu dostavljeno je 28. marta. Nadležna je Komisija za finansije i budžet. Mišljenje o principima, nadležna komisija je dostavila 28.3.2008. godine.

Otvaram raspravu u prvom čitanju i pozivam ministra finansija, uvaženog gospodina Vrankića, da obrazloži, da obrazloži prijedlog.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ
/nije uključen mikrofoni/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ne može prije, ne može prije. Je li Poslovnik u pitanju?

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:
Da.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Poslovnička intervencija. Izvolite.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Ja se zaista, gospodine predsjedavajući, izvinjavam i nije problem Kolegija nego pretpostavljam stručnih službi. Predstavnici sindikata Granične policije i SIPA-e traže da prisustvuju ovoj sjednici i u hodniku ne mogu sad da uđu u salu. Ja ne znam, Stručna služba je to, oni su se najavili, uradili.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja sam juče razgovarao s njima i rekao sam da mogu da prisustvuju, i to nije bio problem. Ne znam zašto nije dozvoljeno, riješiće se to u međuvremenu.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:
Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:
Izvolite, ministre.

DRAGAN VRANKIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, uvaženi zastupnice, kolege ministri, gosti, evo, dozvolite u nekoliko minuta da pokušam dati kratka obrazloženja kad su u pitanju principi Prijedloga zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH. Uz Prijedlog zakona, dostavljena su detaljna obrazloženja vezana za ustavnopravni temelj razloga za donošenje zakona, obrazloženja načela na kojima se zasnivaju predložena rješenja, obrazloženja odredbi po dijelovima, poglavljima, kao i po pojedinim člancima zakona i obrazloženja potrebnih sredstava za provođenje reforme plaće, odnosno za konkretnu primjenu *Zakona o plaćama*.

Donošenje *Zakona o plaćama u institucijama BiH* predstavlja jednu od ključnih aktivnosti vezanu za provođenje reforme javne uprave i stvaranje uvjeta za uspostavu i unapređenje sustava rukovodne i izvršiteljske odgovornosti za povjerne poslove iz oblasti javne uprave u institucijama BiH. Temeljni dokument iz kog se crpe smjernice za odgovarajuća zakonska rješenja je Politika o plaćama u institucijama BiH za razdoblje 2007. – 2010. godina, jer se u ovome dokumentu sublimirane preporuke međunarodnih financijskih institucija i nezavisnih međunarodnih konzultantskih kuća koje su radile istraživanja vezana za problematiku plaća u BiH, a posebno u institucijama BiH.

Uvođenjem načela transparentnosti, nagrađivanja prema rezultatima rad, utvrđivanje uravnoteženih plaća za iste i slične poslove, fleksibilnost i fiskalne odgovornosti u *Zakonu o plaćama* predstavljaju novinu i u pristupu problematici reguliranja rashoda na temelju plaća i naknada u institucijama BiH. Opredijelili smo se za donošenje jedinstvenog *Zakona o plaćama* kako bismo na jednoobrazan i jednim zakonom riješili cjelokupnu problematiku plaća i naknada u institucijama BiH i kako bismo osigurali potpunu transparentnost i usporednu preglednost visine plaća u svim institucijama BiH, što dosad nije bio slučaj.

Zakon je podijeljen na poglavlja kako bi se posebnosti vezane za pojedine institucije zakonodavne, sudske, izvršne vlasti, ugradile u tekst zakona, al' uz poštivanje usvojenih načela. Pored toga, važno je napomenuti da je cjelokupna problematika naknada jedinstveno regulirana u posebnom dijelu zakona i da se ona odnosi na sve uposlene u institucijama BiH bez izuzetka.

Posebna poglavlja zakona obuhvaćaju regulativu vezano za Ustavni sud i pravosuđe, Parlamentarnu skupštinu BiH, Predsjedništvo BiH, Vijeće ministara BiH, profesionalne vojne osobe, policijske službenike, nezavisne regulatore i ostale institucije u BiH. Konkretna rješenja simulirana su sa stanovišta kratkoročne i dugoročne fiskalne održivosti, a posebno je značajno da se problematika određivanja plaća izravno veže za proces izrade proračuna za institucije BiH na trogodišnjem i godišnjem temelju. Sustav utvrđivanja osnovne netoplaće zasnovan je na zakonskim definiranim platnim razredima i koeficijentima i osnovici za obračun plaće, koja se utvrđuje za svaku fiskalnu godinu.

S tim u vezi, članak 7. predstavlja jednu od ključnih odrednica buduće reforme plaće, jer je definiranje kriterija za utvrđivanje osnovice za obračun plaća i način planiranja sredstava za plaće i naknade u proračunu institucija BiH od ključne važnosti za funkcioniranje čitavog sustava javne uprave u okviru institucija BiH. Polazeći od načela potpune transparentnosti, uz uvažavanje potrebe da se potrebe proračunavanja u institucijama BiH temelji na unaprijed definiranim mjerilima, a posebno uzimajući u obzir da se preko 70% proračuna institucija BiH odnosi na plaće i naknade uposlenih, predloženo je utvrđivanje osnovice na temelju javnog

statističkog podatka. Također, uvažavajući potrebu utvrđivanja kriterija kojima se mogao iskazati doprinos institucija BiH u ukupnom razvoju BiH, predloženo je da se osnovica za obračun plaće utvrđuje na bazi prosječne mjesečne netoplaće ostvarene u BiH kao statističkog podatka koji objavljuje Agencija za statistiku BiH. Cijeneći ostale čimbenike bitne za utvrđivanje osnovice, predloženo je da se visina osnovice za obračun plaće utvrđuje u iznosu 85% prosječne mjesečne netoplaće u BiH, u godini koja prethodi godini u kojoj se priprema proračun za narednu fiskalnu godinu, što bi to praktično značilo ... minus dva, odnosno dvije godine unazad za onu godinu za koju se primjenjuje. Na taj način su nam potpuno zadovoljeni zahtjevi da se priprema proračuna temelji na unaprijed definiranim mjerilima, a zadovoljeno je načelo potpune transparentnosti.

Relativni odnosi koeficijenata u platnim razredim su uravnoteženi između zakonodavne, sudske, izvršne vlasti, a rasponi između platnih razreda i odnosi između najvišeg i najnižeg koeficijenta utvrđeni su sukladno kriterijima navedenim u dokumentu Politika plaća. Naše je opredjeljenje da primjena novog sustava plaća ne dovede do sniženja plaća u prvoj godini primjene zakona za pojedine kategorije uposlenih, a da se u prelaznom razdoblju do 2010. godine postupno izravna plaća u institucijama koje su imale značajna odstupanja po dosadašnjoj regulativi i praksi obračuna plaća. Prilikom razmatranja ove problematike mora se imati u vidu i činjenica da plaće za državne službenike i poslanike u institucijama BiH nisu povećane od 1999. godine, a da su u posljednje dvije godine plaće na nižim razinama vlasti imale visok rast, tako da trenutno visina plaća zaposlenih u institucijama BiH značajnije zaostaje u odnosu na plaće na entitetskoj razini, a niže su nego plaće uposlenih u institucijama na lokalnoj razini. Predložena rješenja osiguravaju balans između plaća za ključne pozicije zakonodavne, sudske, izvršne vlasti u institucijama BiH. Također, predložena rješenja osiguravaju balans u odnosu na ... zakonodavstvo i praksu vezanu za problematiku plaća na drugim razinama vlasti u BiH.

Na kraju, smatramo da predloženi relativni odnosi kroz koeficijente za policajce, vojsku, državne službenike, uposlenike, nositelje funkcija i sve ostale predstavljaju dobar polaz za rješavanje problematike plaća, a da sam zakon može poslužiti kao model za niže razine vlasti u BiH. Nadam se da ćete kroz vašu diskusiju dati prijedloge za poboljšanje kako bismo mogli na kraju doći do kvalitetnog jednoobraznog zakona za sve institucije BiH.

Hvala lijepa.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem se, ministre.

Ovako, prijavljeni, znači, prvo, kao predsjedavajući komisije uvaženi poslanik Bahtić, pa Belkić, Dolić, Jovičić.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Odmah da kažem da je Komisija za finansije i budžet u prvoj fazi jednoglasno prihvatila principe *Zakona o platama i naknadama u institucijama BiH*. Napraviti ću malo i uvoda... šta se čulo na komisiji i da javnost i građani, pošto vidim da su mediji i javnost itekako zainteresirani za *Zakon o platama* i to je dobro, to je dobro. Upravo se ovim zakonom omogućava javnost i transparentnost i nadam se da će mediji i ubuduće direktno pratiti kad budu još neki važni zakoni, a ne samo *Zakon o platama*. Jel' osnovni zadatak naše komisije, Komisije za finansije i budžet, je da podržimo sve zakone, sve izmjene i dopune zakona koji će poboljšati efikasnost

kontrole i nadzora nad javnim sredstvima. Ta, to ovaj zakon omogućuje i vodimo računa o makroekonomskoj stabilnosti države BiH, a ja ću vam kazati i zašto.

Također, želim da pohvalim resorno Ministarstvo finansija i Vijeće ministara koje je ipak uradilo ovaj zakon nakon što je Komisije za finansije i budžet dva puta donijela zaključak, ovaj parlament jednoglasno usvojio i zadužio Vijeće ministara i Ministarstvo finansija da uradi prijedlog zakona i zakon je dobar. U daljnjoj fazi, vidjet ćemo, možda se može i neke stvari i popraviti, postoji amandmanska faza. Ja ću malo sa ekonomske strane da kažem nešto, oni koji su studirali ekonomiju dobro znaju, ja sam to dobro znao, i to su tržišni zakoni vidljivi, da postoji sistem i potsistemi, slikovito, ... filijale i poslovnice. Ako se sistem ubrzano razvija, gase se potsistemi, a još gora opasnost, ako se potsistemi enormno razvijaju na uštrb sistema, ugrožavaju sistem i gasi se sistem. U ovom slučaju, sistem je država, potsistemi su entiteti i kantoni. Mi kao Komisija za finansije i budžet nikada nećemo dozvoliti, a sada je slučaj, zato što nam se donose zakoni na nižim nivoima: entiteti, kantoni, općine. Svi sad imaju daleko veće plate od državnih službenika i uposlenika u državnim institucijama. Šta to znači? Eroziiju sistema, eroziiju države BiH. Odoše nam svi kadrovi, samo iz Uprave za indirektno oporezivanje otišlo je 200 kadrova sa visokom stručnom spremom. Nama se na konkurse – ovdje pojedine službe, agencije – neće ljudi da javljaju. Ko će da se javi za platu 1000, 2500 KM, kad ima duplo veću u nižem entitetu i manje radi. Pa nama sad svaka općina, pa tamo USK u Krajini, ja to znam, svaki pomoćnik načelnika ima 2500 KM platu, a načelnik 3000-4000 KM. O kantonima da ne pričam, entitetima da ne pričam. Oni koji – neki zlonamjerno, neki iz političke demagogije – usporavaju ovaj zakon, vjerujte rade protiv jačanja države i državnih institucija. Ja to nikada neću dozvoliti, znamo da ovaj prijedlog zakona nije fiksna kategorija, on zavisi od mnogih faktora, od ekonomske moći BiH, od prihoda, viška prihoda, ... i tako je to sve. Taj koeficijent ... uvijek će sve to biti varijabilno. Također, želim da kažem da plate u državnim institucijama nisu rasle deset godina, a troškovi su rasli. Odmah da kažem da ja nisam profesionalac, ja sam paušalac tako ću i ostati, ali sam ovdje da branim interese države. Po meni je ovo klasično ekonomsko podriivanje ekonomskog sistema države BiH.

Također, iznijet ću još neke stvari gdje mi znamo: kadrovi, je li to resurs broj jedan! Bez dobrih i kvalitetnih kadrova, nema nigdje napretka. Znanje je moć. Je li nekome cilj da nam niko od kadrova, da nam sad odu svi kadrovi? Izgleda da očito nekima postoji i taj, taj, cilj. Po meni, cilj svih ovih napada, vjerujte, je slabljenje države i državnih institucija. Ja tako to gledam. Povećanje korupcije, sive ekonomije, ove male plate, pa ja sam, već znate da sam ... najviše onih koji ubiru prihode. To su svi kontrolni organi, carinici i DGS, oni koji su na granici. Iz razgovora sa sindikatom, ljudi kažu: možemo još sakupiti najmanje još 2 milijarde, a ima sive ekonomije 5 milijardi. Znači, država nema para da malo njima da, naravno da te ljude i da ubere u kasu 2 milijarde, a svaki građanin ima mito da ubaci u pasoš 100 eura! To je van svake pameti. Daj ... nagradite ljude koji tamo rade, to je slika i ogledalo naše države, kad ulaze tamo stranci u BiH! Oni, prvo, ... ako ima malu platu, prvo nezadovoljan, korumpiran, arogantan i sve ono najlošije što može biti.

Također, iznijet ću ja ovako – ja sam uvijek javan, konkretan i direktan – iznijet ću neke primjere. Gospodo draga, napadaju se ove visoke plate, i ovaj sadašnji prijedlog plata, vjerujte male su u odnosu na plate koje imaju mnogi u institucijama. U Sarajevu ima na više hiljada uposlenika koji sada imaju veće plate od člana Predsjedništva, od predsjednika Ustavnog sud. U javnim emiterima koji se finansiraju iz RTV takse, Menadžment imaju veće plate od člana Predsjedništva. Vjerujte, i sada to se može provjeriti, nama novinari koji imaju srednju stručnu

spremu imaju platu do 2 hiljade maraka, a nama sad čovjek sa fakultetom ovdje u institucijama nema ni hiljadu i po maraka, i njima to smeta. Zašto? Zato što radi tamo za nekoga. Imaju otuđeni centri moći kojima ne odgovara ovaj zakon, sistem, imaju ljudi po 9 hiljada maraka platu, rade u institucijama. Nema pravilnika o platama, isplaćuju kolike hoće stimulacije, komisije, e to su ti koji su protiv zakona. Svi moraju doći u zakon, pa Bože moj i sve ...

Toliko hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi drugi zamjenik predsjedavajućeg, gospodin Belkić. Izvolite.

BERIZ BELKIĆ:

Poštovane kolegice i kolege,

dakle, mi danas raspravljamo o principima na kojim počiva ovaj zakon i uvodničar, ministar, poštovani ministar, pa i predsjednik komisije naše su otprilike rekli šta su bili ciljevi. Da podsjetim, inicijative za donošenje i uređivanje stanja u ovoj oblasti su poticale i iz ovog parlamenta i međunarodnih institucija itd. Dakle, razlozi su apsolutno bili prisutni. Međutim, zašto sam se ja javio da govorim o dva principa koja su ovdje spomenuta i za koje mislim da nismo ih do kraja, da tako kažem, implementirali. Dakle, ako smo rekli da je cilj uspostava tih jednoobraznih, sveobuhvatnih i pravičnih kriterija za nagrađivanje u javnom sektoru, morali smo prezentirati i imati jasnu bazu podataka šta je današnje stanje? Parcijalno, mi to kao znamo, neko zna jedan dio, neko zna drugi, ali ukupan uvid nismo imali. Dakle, nismo imali pregled stanja koje želimo da promijenimo. Također smo rekli ...da želimo unaprijediti i fiskalnu održivost, da želimo ekonomičnost postići itd. i transparentnost i pravičnu strukturu plata i naknada.

Dakle, ja ću govoriti o principu sveobuhvatnosti i o ovoj transparentnosti. Dakle, kad je riječ o sveobuhvatnosti – ja mislim, možda i griješim, obraćam se predlagaču – da ona nije do kraja ispoštovana, jer neke institucije nisam mogao pronaći, odnosno odgonetnuti da li su predmet ovog zakona. Dakle, prvenstveno mislim na Institut za traženje nestalih, gdje je naša država suosnivač, istini za volju, nije sama osnivač, ali je suosnivač sa Međunarodnim institutom za traženje nestalih i mislim da, naravno, iako broj ljudi zaposlenih je mali, mislim također da se ne tretira ni Memorijalni centar Potočari – Srebrenica. Dakle, evo toliko kad je riječ o sveobuhvatnosti. Ako smo rekli da je to princip, onda zaista treba obuhvatiti sve korisnike javnih sredstava.

A sada nešto o transparentnosti. Dakle, kao vrlo važnom načinu vođenja procesa, evo da ne kažem principu, mislim da tu nismo dovoljno učinili i da javnost BiH ima vrlo negativan odnos prema ovoj cijeloj stvari. Javnost BiH je ovo doživjela kao proces kroz koji ovi ljudi, koji sjede ovdje u ovom parlamentu, žele svoja ogromna primanja utrostručiti itd. Dakle, mi smo propustili, propustili da transparentno kažemo šta mijenjamo i u kojem se pravcu ide. Ja također mislim da smo mi mogli i sljedeće uraditi, naravno imamo možda prostora da to i uradimo, da princip te jednoobraznosti, sveobuhvatnosti i pravičnosti itd. nužno ne znači neselektivno povećavanje plata. Zašto se ne bi desilo smanjenje plata tamo gdje je nesklad, gdje se iskače iz sistema itd.? Dakle, javnost BiH, ovu kuću i nas ovdje 42 bili profesionalni ili amateri, ako možda pogrešno upotrebljavam izraz, doživljava kao grupu pohlepkih, beskrupuloznih ljudi koji imaju ogromna primanja. Ja sam siguran da svi vi ovo primete vrlo teško, ja vam moram reći da

mene ovo kao čovjeka strahovito pogađa. Dakle, ja čitam u novinama da je moja plata, dakle, kao člana Kolegija kao čovjeka koji zajedno sa kolegama rukovodi ovim parlamentom, sadašnja moja plata, plata, ne primanja, plata 4500 KM, najveća u državi. Moja plata je, govorim novinarima, 2.080 KM, plata na koju se plaćaju porezi i doprinosi. Imama paušal 800 maraka, minuli rad koji je moja stvar, nek je s toplim obrokom: 3.420 maraka ukupna primanja i nikakvih drugih primanja već nekoliko godina. Dakle, ja sam profesionalac i plata rukovodioca ovog parlamenta je toliko.

Ja predlažem i tražim i od predlagača i naše komisije da u narednoj fazi javno objavi postojeće stanje i Centralne banke i revizore i amatere poslanike: ukupna primanja i sve ono što se finansira iz javne potrošnje. U protivnom, ja apsolutno dići ruku neću za ovaj zakon u krajnjoj fazi. Možete ovo smatrati demagoškim, ali mjesecima čitati da smo lopovi, da smo propalice, ako je i ovo velika plata 2.080 maraka, nema problema da razgovaramo i o tom, ali moramo imati pravičnost, moramo imati sveobuhvatnost itd. Na samom početku sam rekao, dakle, cijela akcija ne podrazumijeva nužno povećanje, mi ove sve principe možemo postići i uređenjem stvari, uređenjem odnosa.

Evo toliko. Molim, dakle, u narednom periodu da se ovo ima na umu.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Redoslijed prijavljenih za diskusiju je ovakav – molim vas da se prema tome i odnosite – Dolić, Jovičić, Izetbegović, Jukić, Križanović, Džaferović, Lijanović.

Izvolite.

RIFAT DOLIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, cijenjene kolegice i kolege, uvaženi gosti,

ja ću svakako odgovoriti u nešto drugačijem svjetlu u odnosu, prije svega, na kolegu Bahtića, jer pored ekonomije kod budžetskih korisnika, ima ekonomija, i kod onih koji zarađuju za budžet i izdvajaju za budžet. Ja svakako smatram potrebnim da se oblast plaća i naknada u institucijama BiH uredi na jedinstven i transparentan način i na naravno na realan način. Ova oblast je danas ne samo netransparentna već i puna raznih marifetluka i nelogičnosti, pa nije ni čudno što je javnost često šokirana raznim inovacijama u povećanju plaća i naknada u institucijama na nivou BiH i posebno u zadnje vrijeme u onim institucijama na nižim nivoima, entitetskim nivoima itd.

Bojim se da zakon koji nam se nudi pod *Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH* ne zadovoljava kriterije transparentnosti, a još manje se za njega može reći da odražava realnost i realne odnose u državi u segmentu plaća i naknada. Posebno mislim da ovaj zakon nije ni minimum barometar stanja u proizvodnji i ekonomiji u BiH. Ovaj zakon će s pravom izazvati negativne reakcije javnosti i građana, jer dosad su građani polovično vjerovali onome što su čitali i slušali i gledali iz medija, a od danas će moći sto posto vjerovati i uvjeriti se u nešto što je u puno segmenata nerealno i nepravedno.

U obrazloženju ovoga zakona su puna usta reformi, dobre prakse u ovoj ili onoj oblasti, ovdje, u ovom slučaju u oblasti nagrađivanja budžetskih korisnika, puna su usta kreativnosti i drugog što ja stvarno uvažavam, ali dokle ćemo mi reforme gledati samo kroz reforme, odnosno

povećanje plaća. Imamo iskustvo u reformama u pravosuđu. Ja bih razumio i daleko bolje branio ovaj zakon da je njegovo obrazloženje praćeno reformama u broju izvršilaca, reformama u kvalitetu usluga, kvalitetu rada i drugim parametrima reformi u državama, u državnoj upavi u zemljama sa kojima se pokušavamo porediti po visini plaća.

Gospodo, možete me smatrati demagogom ili nekakvim političkim profiterom kad ovo kažem, ja nisam ni to, nisam ni sindikalista, nisam ni pretjerani moralista ali, kad o ovome raspravljamo, osjećam se malo postidjeno kad ovako galantno dijelimo za plaće i naknade za budžetske korisnike, a znajući koliko brige i truda je danas potrebno uložiti da se obezbijedi u proizvodnji plaća koja je niža i od onoga što mi u ovome zakonu zovemo osnovica ili onoga što ima koeficijent 1.

O položaju penzionera, nezaposlenih i drugih kategorija, mislim bilo bi demagoški u ovoj prilici govoriti. Bilo bi korisno da predlagač ovog zakona, zajedno sa nama poslanicima, izvrši uvid i u ova iskustva i, siguran sam, da predložena rješenja, posebno ovi koeficijenti razni itd., u zakonu bi bila bar malo realnija. Shvatite me kako god hoćete, ali ja mislim da budžetski korisnici u ovoj zemlji, računajući naravno i nas članove najviše zakonodavne vlasti – moramo više dijeliti sudbinu građana ove države. Iz ovoga zakona se, nažalost, ne može steći takav utisak.

Susrećem kao i vi, vjerovatno, bezbroj mladih i obrazovanih ljudi koji u potrazi za poslom sto posto prvih nekoliko preferencija daju poslu kod budžetskih korisnika, niko ne bi išao u proizvodnju i ekonomiju tamo gdje se ... treba na drugi način zarađivati plaća. To je nakaradno a ovaj zakon to, čini mi se, još više deformiše i stvara budžetsku elitu, na jednoj strani, i, na drugoj strani, one koji krv povraćaju da zarade i isplaćuju nekoliko puta manju plaću za poslove i jednake stručnosti, čak u često slučajeva i daleko veće odgovornosti. Ja neću podržati ovakav zakon, čak ni kao dobru osnovu, jer ga smatram u ovakvom obliku i u ovo vrijeme nemoralnim i nepravednim. Onaj ko zna nešto od računanja, može izračunati da ovaj zakon u startu znači povećanje fonda za plaće budžetskih korisnika za 30% do 40% i da je u ovome zakonu puno tzv. reformske fiktive kroz razne dodatke, stimulacije, nagrade i drugo, iza kojih ne stoje parametri kvantiteta i kvaliteta rada.

Ponavljam, smatram potrebnim, dakle da se ova oblast transparentno i realno uredi i podržavam gospodina Belkića u ovom dijelu kada je tražio da transparentno se izvrši obračun plaća, prvo od nas, pa do drugih korisnika, nakon ili prije usvajanja ovog zakona. Ja nisam zagovornik socijale uravnilovke i socijalne uravnilovke po svaku cijenu ali, bogami, nisam ni zato da budžetski korisnici na ovakav način budu elitna kategorija građana i mjesta zbrinjavanja političke elite i njihovih srodnika i prijatelja. Volio bih, na kraju, isto tako da je predlagač, što je uobičajno kad se predlaže jedan zakon, da je rekao koliko sredstava je potrebno za realizaciju ovog zakona. Mislim da bi onda to dalo puno svjetla ...u ono što je ovdje u ovom zakonu... izneseno.

Hvala lijepa.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi prvi zamjenik predsjedavajućeg: replika. Izvolite.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju.

Ovo je svakako materija na kojoj svi mi u ovoj dvorani, a izvan ove dvorane možemo biti veliki demagozi i skupljati jeftine političke poene, i evo, uvaženi kolega, Vi ste rekli da niste ništa od svega toga. Ja se, moram reći, ne mogu složiti s Vama u toj konstataciji, pa zato sam izašao da Vam kažem. Kad ste postavili pitanje predlagatelju ...da ste htjeli slušati šta je predlagatelj govorio, Vi biste vjerovatno čuli da za realizaciju ovog zakona treba 70% proračuna. Mi smo ovdje usvojili Proračun, ovdje mi i Vi skupa s nama, i u kome smo rekli da je 70% tog proračuna za plaće i naknade itd., 70% tog proračuna danas nije uređeno nikakvim zakonom. Ako želimo srušiti ovaj zakon, prvi pozitivan pokušaj da dođemo do nekog sustava, imat ćemo postojeće stanje u kome ćemo opet tih 70% trošiti na plaće, samo što će svako loviti u mutnom, kako je i dosad lovio, eto.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo malo, samo malo! Jeste li Vi htjeli repliku? Nećete sačekati? Može.

SADIK SADO BAHTIĆ:

... ekonomista po zanimanju.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Bojim se da ćete potrošiti sve replike.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Neću, neću. Vrlo kratko, znaš, po ovoj tački, a da, čuvat ću za SDP varijantu, ostavit ću. ... Neću reći da je politička demagogija, međutim pitam gospodina Dolića: Na koje je budžetske korisnike mislio? Znamo mi koliko ima budžeta, 199, molio bih kolegu Rifata Dolića da nam objasni u Kladuši gdje je DNZ 70% na vlasti, gdje je načelnik DNZ, da li su tako njegove riječi i tamo diskutirali kad su digli. E, ovo je samo uzrok posljedice, uzrok što su nam svi niži nivoi digli plate od općine, kantona, entiteta i ugrozili su sistem. Gospodine Doliću, to mi objasnite. Ja vam to neću dozvoliti da meni bude jači kanton i entitet od države! Ako je tebi preča općina tamo više od države, meni nije.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Dolić. Izvolite. Odgovor na replike.

RIFAT DOLIĆ:

Jesam ekonomista, ali sam pored ovoga posla ekonomista i u proizvodnji i eto, igrom slučaja, da se bavim i proizvodnjom, a tamo su, bogami, zakoni drugačiji u odnosu onih u pošti ili, šta ja znam, na drugim mjestima.

Evo, ja ću, umjesto bilo kakvih daljnjih replika, ja ću zatražiti da ovdje javno za nas poslanike obračunate plaću po ovome ovdje kako se nudi. Evo, dajte javno. Ovo što, slušajte, ovo je učešće u budžetu itd., hajte, izračunajte plaću za jednog poslanika ovdje. Ja vam garantiram da je ta plaća 70%, 80% veća u odnosu na sad što imamo – evo, ja je nisam precizno

računao – je li to u ovom momentu moralno, uz sve ovo što imamo tamo? Ja mislim da je nemoralno i shvatite to kako god hoćete, hoćete reći demagogija, hoćete šta god hoćete, shvatite kako hoćete. Meni ne treba politički profit na ovakav način, da vam kažem. Ali mislim da nije ni svejedno prolaziti pored ljudi, a da nam ljudi spominju roditelje itd. i, kaže, vidi ovoga, vidi onoga. Ja takvo imam mišljenje, a vi kako god hoćete.

NIKO LOZANČIĆ:

Riječ ima uvaženi predsjedatelj, doktor Milorad Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Na osnovu diskusije zadnje, gospodina Dolića, nije upućeno samo vama, upućeno je svim poslanicima u ovome parlamentu. Nemojte da se između sebe ovdje na taj način odnosimo. Ovaj zakon reguliše sve ostale institucije ovdje u državi i niko ne govori protiv sebe, gospodine Doliću, i svi poslanici. Ovdje samo poslanici govore protiv sebe, mi ovdje trebamo da zaštitimo dignitet i ovoga parlamenta i da kažemo samo – jer je u prvom čitanju – je li treba zakon u ovoj državi ili ...ne treba! Onda, gospodine Doliću, trebate da kažete: treba zakon, ja ću glasati za njega, a kad dođe amandmanska faza, ako mislite da ovi poslanici ne zaslužuju te plate i te koeficijente, uložiti amandman na to ali, isto tako, budite spremni da se uloži amandman i na Predsjedništvo i na Savjet ministara, na sve agencije ovdje koje rade u BiH, i koji ne pljuju po svome radu nego to samo poslanici u ovome parlamentu rade.

Uvaženi poslanik Jovičić. Izvolite.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, gospodo iz Savjeta ministara, takođe iz nevladinih organizacija i medija, evo tačke dnevnog reda koja je u fokusu više nego svjetsko prvenstvo u bilo kojem sportu. E, ako sam ja sad u kadru, a pretpostavljam da jesam, onda će svaka baba i nana reći, evo ga, onaj lopov ponovo na ekranu. A i vi koji se smijete, a niste sad trenutno na ekranu gore, mišljenje o vama imaju, tako da vam ne treba biti smiješno.

E sad da se uozbiljim, a sve je ozbiljno u ovoj državi. Podržavam principe, naravno, za donošenje ovog zakona i, gospodo draga, ne radi se samo o 42 poslanika. Al' evo mediji? Ja ih stalno molim i stimulišem da pišu šta god žele, ali nikada još nisam u novinama vidio sliku iz našeg kluba, gdje mi, u 4x3 kancelariji, sjedi nas sedam. Nikada još nisam vidio da me neko pita imam li savjetnika, pomoćnika kad se pripremam za sjednicu, amandmane i bilo koji rad u kojim mi uslovima radimo! Ali pošto ovaj zakon se ne odnosi samo na poslanike i ministre nego obuhvata, čini mi se, preko 21 hiljadu ljudi, e onda ja vas pitam, a i sebe naravno i javnost: Hoće li dvije najvažnije institucije, evo tri, pet godina lomimo koplja oko policije, dakle Granična policija i SIPA, hoće li izaći i štrajk? Hoće li biti obustava na granici prelaza roba, ljudi, kapitala i ne znam čega? Hoće li SIPA prestati da hapsi kriminalce i lopove? I ne znam, možda mi je po filingu baš ta bezbjednosna struktura najbliža, pa se ljudi eto obratili gospodinu Bahtiću, jel' misle kod njega su pare i meni i primimo te ljude i, naravno, ne možemo ništa obećati, pokušamo da sa ministarstvom napravimo zaista ono što je normalno i moguće da ojačamo dvije najvažnije bezbjednosne institucije ove zemlje. Prva, koja štiti državu na granici a, druga, koja štiti unutrašnju strukturu.

Naravno, kažem, pošto se govori o principima, vidjećete sutra u novinama nema tog svjetskog važnijeg događaja danas, šta god se desi, od ovoga, a već je bilo svaki dan – parlamentarci 6.000 maraka plata i ne znam ni ja šta su sve pisali. Međutim, nije tačno. Pošto se ovaj zakon ne donosi samo za mene, evo i ja ću da počnem kao gospodin Belkić. Plata moja 2.012 maraka, paušal 840 i nikakve druge beneficije. Juče sam rekao: ne mogu Pale prenijeti u Zvornik nikako, pa da imam putne troškove, dnevnice. I zadovoljan sam sa time, ali dosta je, ljudi, moralisanja u ovoj zemlji! Skupštine opština donijele odluke, povećali svi plate, pogledajte malo koliko imaju, i niko neće napisati koliko načelnik Opštine u Rogatici ima platu. Ima veću platu od našeg predsjedavajućeg Parlamenta. Jer ne interesuje ga novac, nego vidi gospodina Živkovića, gospodina Lozančića, Belkića, pa onda i nas sve normalno priključe i evo ta elita od 42 poslanika sve uzeše sebi.

Kažem, dosta je moralisanja ovdje i zaklanjanja između ovog ili iza onog i priče o velikim stvarima i upravo Predstavnički dom je tražio od Vijeća ministara da pripremi ovaj zakon. Nisam nikad u novinama pročitao da je neki novinar napao direktora jedne agencije koji ima 7000 KM platu, guvernera Narodne banke koji, ne znam koliko ima, da ne citiram, pa ove televizije koja direktno prenosi. Čuo sam danas informaciju – ali ću je provjeriti, neću da izlazim paušalno i da napadam – da ima čovjek 9000 KM platu, ali provjeriću. Pa, ako je to sve tako, hajmo onda smanjiti plate naše na 200 maraka, njihove na 50, ako će ova država funkcionisati! Naravno da je velik animozitet kod naroda, slabo se živi i ne treba se ovdje pozivati na druge kategorije socijalne, ali smo mi upravo tu da stvorimo politički i ekonomski ambijent da njima povećamo primanja. I nisam ja kriv, a ni vi odje ako penzioner ima 200 maraka platu, ... penziju. To je malo, to je bijedno, to je ponižavajuće, ali neće ovaj parlament nedonošenjem ovog zakona pomoći tom penzioneru.

Dakle, radi se o jednom kompleksnom zakonu koji izaziva najveću pažnju, najveće interesovanje i, sigurno je – ako se sjećate, kad sam postavljao ona poslanička pitanja oko privilegija u institucijama koje smo mi osnovali i Savjet ministara, pa kad sam dobio neke odgovore, sad će možda demagoški izgledati ili još gore zlurado – onda sam rekao da su naše plate ovdje u Parlamentu najmanje. S obzirom na sve druge privilegije šta su oni, nije samo plata glavna, sami sebi određivali troškove, ove, one, putne, mobilne, ne znam ni ja, i kad se to sve sabere, a onda je ponižavajuće koliko poslanici imaju platu u odnosu na njih, ali nećete to pročitati ni u jednim novinama. Pročitacete svaki dan: parlamentarci i – samo je valjda ... što sa nama sjede – ovdje ne kažu svi su lopovi, ali naravno da misle. Dakle, suština cijele priče jeste što su entiteti, i dobro je što su uradili, povećali prije nas platu, a država, fala Bogu, u svemu kasni, ona čeka sve šta će druge uraditi u opštinama, šta će raditi u nekim drugim institucijama i kad smo mi došli na red, nas samo može spasiti dragi Bog od javnosti i neka nova, ne daj Bože, afera, pa da se novinari tome posvete. Ali evo pratite pet narednih dana samo: plate, plate, plate, lopovi povećali sebi, zaboravili sirotinju i bijedu! Dosta je više moralisanja! Zato kažem da ...principe zakona treba podržati, jer je ovo prvi puta da se ova oblast uredi na pravi način i ona se ne odnosi na 42 poslanika i na članove Predsjedništva nego na oko ... 20 hiljada zaposlenih. Je li tako? E, da, na sve te ljude, i naravno u amandmanskoj fazi vidjeti da li je moguće, pošto smo usvojili budžet, povećati ovim ljudima. Vjerovali ili ne, čini mi se, ne postoji sindikat neke institucije da meni nije dostavio prijedlog i pismo i obratio se za zahtjevom da im se povećaju plate! Ja pretpostavljam da ste i vi ta pisma dobivali i hajmo pokušati naći neku mogućnost.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme!

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Evo završavam. Da u amandmanskoj fazi sa ministarstvom imamo korektnu saradnju, dogovorimo gdje je moguće da popravimo a, ponavljam, posebno sam zainteresovan za Graničnu policiju i SIPA-u.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Molim vas da zbog vremena, kad smo rekli da ćemo napraviti pauzu, vodite računa.

Uvaženi poslanik Izetbegović je sad na redu. Izvolite.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Dakle, u javnosti je ovih dana podignuta jedna kampanja ... protiv ovoga zakona i nije bilo komentara na njegovu bit, na sam sadržaj, na rješenja koja su dobra. Bila je samo džefa oko podizanja plaća, je li. Dakle, SDA podržava, prije svega, donošenje jednog zakona koji uređuje jednu važnu oblast koji je kvalitetno uređuje, uvodi reda u nju. Ono što jeste diskutabilno, i sa pravom jeste diskutabilno, to jesu plaće. Ne mogu biti plaće u državi manje nego u entitetima, u kantonima itd.! Doći će do odljeva kadrova. Prema tome, imamo jednu inflaciju, plaće nisu mijenjane pet-šest godina, plaće moraju biti podignute za nekih 20% do 30%. I to jeste i urađeno. Dakle, policajcu u prosjeku je podignuta plaća za 20%, vojniku u prosjeku za 20%, činovniku, stručnom saradniku itd. za nekih 10% do 15%, to je ono gdje smatramo da ... treba pojačati, je li tu je samo 10% do 15%. A onda ministru i parlamentarcu 110%! Zabrinuti smo da imamo odljev kadrova, da nam odlaze stručni saradnici, pa ćemo njima dati 10%, a sebi 110%. Predsjedavajućem ovoga tijela i Doma naroda 130%, članu Predsjedništva 90%! Ja mislim da je tu problem, problem je mjere. Treba dići plate 20%, 30%, ako možemo i 40%, sve je u životu stvar mjere. Ne stavite so u čorbu, ne možete jesti, stavite previše soli, opet je ne možete jesti. Ma, stvar je mjere koliko smo mi to dodali!

SDA je, također, analizirala kako je to riješeno u okruženju. Prosječna plata u BiH je 681 KM, u Hrvatskoj je to 1.334, dakle, preko duplo više, u Sloveniji 1.707 itd. U Hrvatskoj poslanik ima četiri prosječne plaće, u Sloveniji pet prosječnih plaća, mi bi trebali da imamo šest prosječnih plaća iz BiH, je li. Međutim, tamo se sav parlamentarni život ... vodi u jednom parlamentu. Znači, svi zakoni, sav obim tog posla ide kroz taj jedan parlament. Mi radimo samo dio toga, imamo entitetske parlamente, kantonalne, učestvujemo sa, patricipiramo samo sa dijelom, a imamo šest prosječnih plata, oni imaju četiri. Dakle, SDA će predložiti ... da se ovi koeficijenti malo bolje sagledaju, ne treba gledati to što neki direktor telekoma, da li, ima 10.000 maraka, ne treba nama to biti referenca, treba pogledati kolika je plaća rudaru, onim ljudima koji su nas izabrali, koji smatraju da mi trebamo biti naj, trebamo predstavljati njihovi interes, riješiti njihove probleme, ... ne svoje probleme. Ne trebamo biti izabrani za to da iskoristimo mandat pa da riješimo dobro sebi penziju, dobru plaću itd. trebaju i te plate biti visoke i solide, ali ne treba pretjerati, ljudi. Tako da će SDA predložiti amandman da pogledamo, da se to uokviri, da se to svede u neke normalne mjere, treba povećati plate, al' kažem s mjerom.

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Zorić: ispravak netačnog navoda. Izvolite.

VINKO ZORIĆ:

Dakle, kolega Izetbegović je maloprije kazao da, praveći usporedbe, je li, da u Hrvatskoj se odvije sve u jednom parlamentu, što nije točno. Hrvatska ima puno više parlamenata nego BiH, jer ima 22 županije i sve one imaju svoje zakonodavno tijelo.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Jukić. Izvolite.

VELIMIR JUKIĆ:

Prije, otprilike, četiri godine i nešto više Parlamentarna skupština BiH je pokušala i vodila neke inicijative da se donese *Zakon o plaćama i naknadama*. To je trajalo, otprilike, godinu i nešto dana, sve su bili pokušaji, međutim nije se imalo dovoljno političke volje, odnosno dovoljne većine da se tada uredi ova oblast zakonom. Zadnjih godina svjedoci smo da u svakom revizijskom izvještaju naše revizije u financijskom poslovanju institucija BiH jedna od glavnih primjedbi bila je nedostatak kvalitetne i precizne regulative iz oblasti plaća i naknada. Preporuke njihove bile su da se to čim prije riješi na jedan obuhvatan način, da se dakle donese *Zakon o plaćama, naknadama u institucijama BiH*. Mi smo konačno došli u priliku raspravljati o *Zakonu o plaćama i naknadama u institucijama BiH*. I ja evo želim izreći svoje mišljenje o ovom zakonu, a prije toga pohvaliti Vijeće ministara što je vrlo odgovorno pristupilo ovom poslu koji radi već godinu i po dana. Mi smo imali priliku negdje prije pola godine, nešto prije osam mjeseci, imati prvi draft ili prednacrt, nacrt ovog zakona kada smo ne samo mi zastupnici nego i mnogi drugi zainteresirani predstavnici drugih institucija BiH ali i drugi zainteresirani mogli dati svoje viđenje i primjedbe onog što je u to vrijeme bilo urađeno u tom dokumentu, dakle prvom draftu ili prednacrtu ovog zakona. Kako je danas rasprava o nečelima ovog zakona, ja ću pokušati se fokusirati upravo na ta načela, međutim teško je govoriti o nečelima, bez da se ima i neko konkretno rješenje. Dakle, kao u rijetko kom zakonu, ovog puta Vijeće ministara je napisalo u članku 3. i koja su to načela i principi na kojima se ... zasnivaju rješenja ovog zakona. Dakle, ista plaća za isti ili sličan posao, vrlo bitan i važan princip, jedan od temeljnih principa koji je poodavno trebao biti involviran u nepostojeće ili djelomično dokumente koji su regulirali ovu oblast. Međutim, ja ću reći da ovaj princip uopće dosad nije bio ispoštivan, niti sa, ne znam ni ja, nekim vrlo malim postotkom u dosadašnjoj praksi. I zato imamo vrlo različite plaće za isti ili sličan posao u institucijama BiH. To je dakle neodrživo i trebalo je ovo riješiti puno prije, a sada evo tek smo u prilici o tome razgovarati. Nadalje, jednoobraznost, isto tako, kao dio ovog principa, dakle, da se na jednoobrazan način vrši i obračun kako bi se mogle upoređivati plaće.

Drugi vrlo važan princip jeste nagrađivanje prema rezultatu rada. Mislim da dosad, u dosadašnjoj praksi, plaća i naknada u institucijama BiH, ovaj princip uopće nije poštivan, jer

nisu, ponovo ću reći, postojali kriteriji, odnosno pravilinci koji bi ovo regulirali. Mislim da je ovo vrlo bitno i važno i da će ovo motivirati zaposlenike da odgovorno i kvalitetno rade svoj posao i da usavršavaju svoja znanja i kompetencije za vršenje nekih poslova.

Daljnje načelo: transparentnost. Isto tako vrlo bitno i važno načelo. Dosad ga, ja ću reći, uopće nije bilo, osim u jednom dijelu korisnika i, rekao bih, da je navjeća transparentnost oko plaća i nakanda bila u instituciji Parlamentu BiH. I to je dobro. I to je potrebno, jer jedino su plaće u Parlamentu BiH bile javne i transparentne, dok su plaće u mnogim drugim institucijama BiH i dan-danas popriličita tajna. Ne znam zašto i ne znam iz kog razloga i ne znam koje opravdanje za takvo stanje? Ja sam uvjeren da će, nakon donošenja ovog zakona, transparentnost biti značajno veća i da će tada biti stvarno moguće da za svako radno mjesto ili funkciju u ovoj zemlji bude moguće znati iz ovog zakona da se zna točno kolika je i plaća. Isto tako, kad se radi natječaj za neko radno mjesto, da se odmah zna kolika je to plaća. Što se ne bi to znalo?

Nadalje, princip fiskalna odgovornost, unapređenje fiskalne odgovornosti. Ja mislim da je ovo isto tako vrlo bitno i važno i da je Vijeće ministara ugradilo isto tako u rješenja ovaj vrlo važni princip. Dakle, da se plaće, odnosno ukupna visina svih plaća, odnosno sume novaca za plaće i naknade, da se planira sukladno mogućnostima ove zemlje, sukladno socijalno-ekonomskoj situaciji u zemlji, zatim fiskalnom kapacitetu ove zemlje itd., što će osigurati jednu fiskalnu stabilnost što je isto tako obveza svih razina vlasti, naravno i razine institucije BiH.

Nadalje, načelo fleksibilnosti, sveobuhvatnosti itd.? Sve su to vrlo važna i bitna načela koja su ispoštivana u ovom zakonu. Kritike na ovaj zakon su mnogobrojne. Ja neke razumijem. Svi oni koji su zaposlenici institucija BiH, promatraju ovaj zakon iz svog kuta, iz svoje perspektive i razmišljaju da bi njihovo radno mjesto trebalo biti bolje nagraćeno. To je sasvim normalno. I sasvim normalno da ljudi pokušaju i dokazati da je njihov rad, njihov posao vredniji, da treba, ne znam ni ja, kroz rješenje u zakonu, povećanje koeficijenta itd. bolje vrednovati. Mi smo dobili ovih dana, naročito Povjerenstvo za financije i proračun, desetke pisama od raznih institucija, pa i pojedinaca, udruženja itd. i ja vrlo, evo, kažem, da razumijem način razmišljanja tih ljudi. I mi ćemo u ovoj drugoj fazi amandmanskoj zbilja ova sva pisma trebati dobro proučiti, detaljno i vidjeti da li stvarno postoji opravdanost i da se kroz amandmane poprave, izvrše neke korekcije odnosa, odnosno ovih koeficijenata koji onda reguliraju točno uz osnovicu kolika je to plaća za neko radno mjesto.

Međutim, isto tako, ima i onih koji kritiziraju ovaj zakon iz nekih drugih razloga, a ti drugi razlozi su različite prirode. Npr. neko kritizira ovaj zakon zato što će njegov nerealni, trenutni položaj, pozicija dakle plaća i naknada jer su preveliki, oni će se umanjiti morati. I to je normalno da se umanje, jer su bili nerelano veliki. I zato je ovaj zakon svojim principom ... isti sličan posao, svobuhvatnost itd. jednostavno dovodi sve korisnike Proračuna institucija BiH u položaj da se oni, da se određuju međusobno njihovi odnosi. A o samoj visini plaće, kažem ona zavisi od visine osnovice koja se opet utvrđuje na ovde propisani način koji se možda može i korigirati jer se referira na dosta daleku prošlost od dvije godine itd. O tome ćemo govoriti kad budemo raspravljali o amandmanima.

Nadalje, neko je ovde od mojih prethodnika, mogao bih reći ko ali nije bitno, govorio pa ću ujedno. Neću koristiti priliku za replike nego ću prokomentirati neka razmišljanja, odnosno neka od iznesenih stavove. Kad se kaže da menadžeri u državnim poduzećima, ili poduzećima s većinskim državnim kapitalom, nisu dobro plaćeni, ja tvrdim suprotno, jer je praksa u većini

poduzeća sa većim državnim kapitalom da menadžeri imaju plaće na osnovu menadžerskih ugovora od najmanje 5-6 pa i do 10 tisuća maraka. Ja mislim da to nije tematika, problematika koja se nas ne tiče, jer se radi o većinskom državnom kapitalu i ja imam informaciju da se i entiteti i entitetski parlamenti bave ovim pitanjem i da ovo pitanje pokušaju regulirati. Ja ako mogu, ako je bitan moj sud o ovome, reći ću, dajem punu potporu entitetskim parlamentima da uredе ovu oblast. Nije normalno da netko ko ipak ima jednim dijelom i monopol, da se u tržišnoj ekonomiji za koju se opredijelila BiH, da mu se dadnu plaće, ne znam ni ja, od 10-tak tisuća maraka. To nije uredu. Da je privatno poduzeće koje posluje po potpuno ekonomskim principima, bez dakle, u punoj konkurenciji, onda, ako uspije zaraditi i koliko ... zaradi njegovo je, ako je po zakonu itd., a ovo je za mene vrlo upitno. Dakle, sve ... visoke plaće u javnim poduzećima, ja mislim da ih treba dovesti u realne okvire. Naravno, uzmimajući u obzir i poslovanje tog subjekta.

Nadalje, ja mislim da oni koji ... nekritički i bez argumenata oponiraju i opiru donošenju ovog zakona, zapravo da li svjesno ili nesvjesno, rade jednu opstrukciju. Rade opstrukciju uređenju ove vrlo važne oblasti koja godišnje, ovde je već rečeno, košta preko 700 miliona maraka. Dakle, ja stvarno postavljам pitanje svim oponentima ovog zakona, dakle kao pokušaju, odnosno, koji će, čiji će rezultat biti uređenje ove oblasti. Dakle, i dalje ne trebamo dozvoliti da ...

BERIZ BELKIĆ:

Gospodine Jukiću, vrijeme!

VELIMIR JUKIĆ:

...700 milijuna, završit ću vrlo brzo, 700 miliona maraka u ovoj zemlji troši bez zakona, na osnovu nekih, ne znam, odluka, parcijalnih odluka, ... sad bilo i previše uređenosti u ovoj oblasti, treba je konačno urediti. Evo, s time ću i završiti. Dajem dakle punu potporu ovom zakonu, njegovim principima i moja stranka HDZBiH apsolutno podupire donošenje ovog zakona. U amandmanskoj fazi imat ćemo vjerovatno i mi poneki amandman da se još poneka uradi korekcija, koja će doprinijeti još boljem i kvalitetnijem *Zakonu o plaćama*..

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Poslanik Križanović, neka se pripremi poslanik Džaferović.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Molim. Mogu ja i odustati.

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas malo pažnje.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Poštovane kolegice i kolege, prije svega, želim i ja izraziti zadovoljstvo što danas na našoj sjednici evo imamo ovako jedan vrlo važan zakon, što nakon 12 godina imamo priliku da

uredimo plaće u institucijama BiH i mogu reći, usput odmah, da mi je jako žao što to nismo učinili ranije. Da smo to učinili ranije, vjerujem da bi to doprinijelo, da kažem, lakšem i planiranju i upravljanju financijama.

I ovde su govorile kolege i o značaju fiskalne održivosti BiH sa ovako jednim uređenim zakonom. Bilo bi to jako dobro, zapravo, da smo imali taj zakon, jer bismo na neki način obavezali i druge institucije, čak budžetske korisnike na nižim nivoima, da imaju određene repere kada su u pitanju raspodjele budžetskih sredstava na plaće. Ne samo na budžetske korisnike, ja vjerujem da bi to trebalo da bude određeni smjerokaz i reper, također i za mnoga javna poduzeća koja su se također, po našem mišljenju, otela kontroli, kada su u pitanju visine plaća.

Vidite, dobro je da smo u uvodnom izlaganju, uvaženog ministra Vrankića, čuli na čemu počivaju principi ovog zakona. Pa smo čuli da se on bazirao na politiku plaća koja je ranije donesena, također na iskustvu zemalja regiona i da je bio cilj da se na jedinstven i jednak način uredi ova oblast za sve institucije BiH koji su budžetski korisnici. Naravno, to je po svojoj prirodi vrlo složen posao ali, naravno, naš je posao danas da ocijenimo koliko se u tom svemu uspjelo.

Ja ću ovdje samo se bazirati na dva važna, po mom mišljenju, principa i nekoliko konkretnih detalja. Mi smatramo da bi platne razrede, posebno one koji se odnose na stručne kadrove ili, konkretnije, državne službenike, trebalo bolje i više valorizirati. To govorim iz prostog razloga što nam je valjda svima jasno da je funkcioniranje državnih institucija vrlo ovisno o stručnosti i zadovoljstvu ovih kadrova. Eto, to je jedan princip za koji bismo se svesrdno založili na uštrb određenih kategorija koje ja ovde sad neću pobrajati koje su, po našem mišljenju, nepotrebno i nezasluženo valorizirani više nego što treba.

Smatramo da bi bilo dobro zbog specifičnosti poslova sudstva, policije i vojske, ovim zakonom utvrditi limite, a ostaviti ovim institucijama, ovim tijelima više autonomije da unutar svojih organizacija, poznavajući prirodu i specifičnosti poslova, urede ostali dio raspodjele plaća. Ja neću – evo, kolega Džaferović me je zamolio da ne duljim – želim naglasiti samo generalno, da imamo užasno velike rezerve kada su u pitanju sve naknade. Smatramo da je to vrlo rašireno pravo, dovoljno neprecizirano i posebno ćemo izraziti nezadovoljstvo prema pitanju regresa, dodatka na diplome, prekovremeni rad, obavljanje poslova drugog radnog mjesta itd. Sve u svemu, nezadovoljni smo osnovicom za obračun plaća, načinu na koji se ona izračunava i posebno njenom visinom koja, po našem mišljenju, predstavlja jedan ozbiljan generator povećanja ukupnog iznosa plaća iz budžeta. Nezadovoljni smo također i odnosom koeficijenata, gledajući sa stanovišta ukupnog raspona od 1 do 10, a posebno, kažem, sa stanovišta unutar određenih institucija u smislu ovom kako sam već govorio, za potrebnom većeg nagrađivanja i vrednovanja rada stručnih ljudi u institucijama BiH.

Hvala vam lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Poslanik Džaferović, neka se pripremi poslanik Lijanović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolegice, kolege, dakle, ja samo pozivam da se troši onoliko vremena koliko možemo potrošiti vremena po Poslovniku, ništa više. Zbog toga sam ja reagirao. Vidim da se ...

BERIZ BELKIĆ:

Zahvaljujem na pomoći.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

...da se negdje dva puta toliko vrijeme utroši, naravno da to nije uredu. Može se reći za 10 minuta ono što se misli.

Predsjednik mog kluba gospodin Bakir Izetbegović je iznio stavove SDA po ovom pitanju i ja želim samo da ponovim, dakle da je ovde stvar u mjeri. Ovde je dakle pitanje mjere. Ovde se mora biti objektivan, mora biti pošten i javnosti se moraju prezentirati svi podaci. Mora se naći jedno pravedno rješenje, jer moramo znati da nepravda boli više od neimaštine u nekim slučajevima, i ne treba se čuditi zašto javnost ovako reagira. Mi moramo dati pošteno rješenje i moramo dati precizno i tačno obrazloženje za to rješenje. A to je u granicama ovih parametara o kojima je govoreno. I ja ih podržavam. Prosječnih plaća okruženja odnosa unutar zemlje, s kim se mi trebamo mjeriti a s kim ne trebamo da se mjerimo, dakle sve je to na jedan fin način kazano. I da vam kažem, mislim za ovo stanje, po mom mišljenju, kriv je sam Parlament. Greška je načinjena 2003. godine, kada je Parlament povećao sam sebi plaće, i to je bilo jedino povećanje od '99. godine pa naovamo. Sam sebi Parlament iskoristio situaciju kada je u Vijeću ministra objedinjena plaća i službeni dodatak, onda su poslanici sebi to uzeli kao koeficijent, a ostavili paušal. I danas imamo situaciju i treba odgovoriti na pitanje je li i to pošteno da poslanik, svaki poslanik, danas ima 30% veću plaću – računajući i paušal naravno u plaću – od ministra u Vijeću ministara. Ja mislim da to nije pošteno i da trebamo dati odgovor i na to pitanje.

BERIZ BELKIĆ:

To provjeriti, tačno, transparentno dati te podatke!

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Dakle, naravno, gospodine Belkiću, ja se slažem. Ja vam mogu odmah sada o veličinama. Ministar treba da ima negdje oko 2.200 – 2.300, to je kad se sabere onaj njihov raniji službeni dodatak i plaća, a poslanik ima toliko plus paušal.

BERIZ BELKIĆ:

A oni plus učešće u raznim?

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Ukoliko imaju učešće u komisijama, dakle, i to je stvar koja treba da se javno, molim vas lijepo, da se javno kaže. Ja govorim o onome – molim vas lijepo, sačekajte malo da završim – ja govorim o onome što redovno svaki mjesec dolazi. Komisije i to ostalo, neka se kaže, neka se ta oblast uredi, ja nemam ništa protiv toga i neka se javnosti prezentira.

Pozivam, dakle ... da se ima u vidu mjera, da se posebno povede računa o pripadnicima policijskih agencija i vojsci na državnom nivou, jer ovi omjeri 20% povećanje do 130% povećanje također moraju biti preispitani i ja o tome više neću.

Ja sam ustao, prije svega, da kažem jednu drugu stvar a koja se tiče principa zakona o kojoj naročito treba povesti računa u drugom čitanju, u amandmanskoj fazi. Ovaj zakon je u sebe uključio i institucije koje, po mom mišljenju, ne može uključivati. Uključio je pravosudne insititucije na državnom nivou i uključio je neke agencije kao što je Regulatorna angencija za komunikacije, a svi oni, zbog principa samostalnosti i nezavisnosti u radu, ne mogu biti predmet ovoga zakona i oni imaju posebne zakone. Molim vas lijepo, slušajte me! Ja sam vas slušao duplo više vremena nego što sam bio obavezan.

BERIZ BELKIĆ:

Ali si obećao da ćeš kratko.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Evo, ja završavam. Nema 10 minuta. Mjerite mi vrijeme, molim vas lijepo! Sudovi su kod nas, njihove plaće na državnom nivou su uređene posebnim zakonom kojeg smo mi donijeli. Entiteti su donijeli svoje zakone o plaćama u sudovima i ti zakoni prate jedni druge i oni su harmonizirani između sebe. Mi, ukoliko sada uđemo u sistem i državno pravosuđe uključimo u ovaj zakon, povrijedit ćemo princip nezavisnosti pravosuđa, i to ne treba da uradimo ovim zakonom. I, druga stvar, bit će to početni korak u rušenju dostignutog stepena reformi u oblasti pravosuđa u BiH. O tome mogu nadugo i naširoko govoriti ali, zbog vremena i zbog obećanja da neću prekoračiti dozvoljeno vrijeme, ja završavam.

Hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala lijepo.

Replika: gospodin Novaković. Neka se pripremi gospodin Lijanović za diskusiju.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Ja bih ustvari želio postaviti pitanje gospodinu Džaferoviću: U čemu je nezavisnost Regulatorne agencije za komunikacije u poređenju sa nezavisnosti sudstva? Dakle, šta to razlikuje ovu agenciju u odnosu na neke druge agencije da bi ona bila više nezavisna kroz koeficijent ili kroz platu nego što to trebaju biti druge? Znate, to postavljam zato što mislim da odavno nisam čuo više demagošku diskusiju od ove koju sam sad čuo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Džaferović: odgovor na...

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Ja naravno neću kvalificirati ove diskusije ... o kojim govori Novaković, to je stvar opće kulture. Ja, da li sam demagog ili nisam demagog, ja sam pokazao u prošlom mandatu konkretno

i o tome uopće nisam govorio, gospodine Novakoviću, i po tome se mjeri ko je demagog, a ko nije demagog. Tako da to znate. A kada je u pitanju nezavisnost institucija i ove Regulatorne agencije, ja vas pozivam da pročitate sve, kako se to danas moderno kaže, relevantne međunarodne ove konvencije i evropske konvencije koje govore o regulatoru elektronskih medija, njegovoj poziciji u društvima u demokratskim društvima, pa ćete onda naći odgovor na pitanje koje tražite.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Kalabić. Izvolite.

DRAGO KALABIĆ:

Pa evo, iako nisam, iskoristiću ovo pravo na repliku, ovo što je rekao gospodin Džaferović, s obzirom da neću diskutovati jer smo to planirali u drugom čitanju. I ja neću ponavljati, ovo što je rekao gospodin Novaković, da je to demagogija. Neka to tumači svako na svoj način ali mi smo imali danas ovdje priču i govorimo da prvi put su ljudi uradili sistemski nešto.

Evo, ovaj parlament to nije uradio do sada. Imali smo mi mogućnost da to uradimo. I, pazite, vrhunac licemjerstva je danas da svako, ono što njemu odgovara, vadi jedan segment i o tom segmentu navodno nema odgovornosti Parlamenta da se ona vidi, da se ovo sistemsko pitanje riješi. To je odgovornost Parlamenta i ona nosi uz sebe sav svoj teret. A, pazite, politička partija, evo i o kojoj je govorio gospodin Džaferović, ona postavlja gradonačelnika koji ima recimo 7.000 maraka platu, i to nema veze, to, ali kad, ali on nije pod medijskom pažnjom, to dole niko ne sluša, ne gleda, ne vidi ali ovdje, ovdje je problem. Zašto ja govorim? Ma molim vas, molim vas, ja kad govorim i SNSD, inače, sve što ne uradite sistemski u amandmanima, znači mi nećemo, taman posla da ćemo osporavati amandmane, ali svi koji ne budu sistemski postavljeni da partija najveća učestvuje u postavljanju javnog direktora koji ima 10.000 maraka kao to mi nećemo, nema veze to, to nije problem, ali znate, mi ćemo ovdje tu ići na, kolega Džaferović kaže, greška je Parlamenta što je sam sebi to uradio. I o tome možemo razgovarati. Znači, Parlament ne smije imati nezavisnost. O njemu mogu svi, ali svi drugi mogu biti nezavisni od ovog parlamenta, a navodno je ovo najviša zakonodavna vlast u zemlji i svi drugi mogu da donose svoje odluke, ne može samo ovaj parlament. Ni o sebi ni o drugim. O kome? Ko je onda vlast u državi? Ko je vlast u državi ako nismo mi? Ko smije više? Gospodine Džaferoviću, vi ste toliko puta na Ustavnoj rekli najviši zakonodavni Dom. Nije tačno. Jedan od nižih domova! Jedan od nižih domova! Uslovi za rad u ovom parlamentu su jedno 17 puta lošiji od rada Skupštine RS, odmah da vam kažem. Evo gospodina Kadrića koji je bio tamo poslanik, neka kaže kakvi su uslovi za rad parlamentaraca u RS, kakvi su ovdje, ako pričamo o tome! A onda ćemo pričati sistemski. Maloprije gospodin Izetbegović je govorio o parlamentarcu iz BiH i iz Hrvatske.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme!

DRAGO KALABIĆ:

Izvinjavam se. Ali niste rekli šta parlamentarac u Hrvatskoj uključuje u svoju operativu i sve ono što ide uz. Znači, moramo stvari sistemski posmatrati i onaj ko bude imao amandmane,

SNSD će ih ozbiljno razmotriti, u mjeri u kojoj oni sistemski rešavaju stvari u zemlji. I ja to potpuno prihvatam da neko ima drugačiji sistem od Vijeća ministara. To potpuno, ali sistem. Ali izvaditi jednu stvar, a ne pohvaliti trud da su ljudi prvi put sjeli i ovaj problem, koji je u svim zemljama problem, oni na neki način riješili i imali dostignuće koje imaju. I mi sad na neki način ponašamo se: niko ne želi da preuzme odgovornost, nego vadimo se na svaki način pred medijima. SNSD je spreman da preuzme odgovornost za ovaj sistemski zakon i spreman je da u njemu učestvuje, uz sve njegove dobre i loše strane, jer ne mislim da i Vijeće ministara misli da je apsolutno sve riješilo jer ne bi formiralo komisiju koja će nakon šest mjeseci sagledati domete ovoga zakona i eventualno pokušavati korigovati stvar.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme!

Uvažena poslanica Marković: replika. Izvolite.

MILICA MARKOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Ja sam zaista mislila da se uzdržim i od diskusije, od replike i neću tražiti vrijeme za diskusiju ali hoću da kažem da je danas ovdje u ovom parlamentu od strane kolega poslanika pokazan vrhunac licemjerstva i demagogije. Evo, ja to sad otvoreno i javno kažem. Nažalost, i od stranke koja je vladajuća stranka i koja participira i u aktuelnoj skupštinskoj većini i u Vijeću ministara. Zašto to kažem? Zato što se ovde spočitavaju vrlo otvoreno i direktno, i nemam ništa protiv toga, određene prinadležnosti poslanika, a nećete da kažete pri tome koliko svaki od ovih poslanika nosi odgovornosti i koliki je njegov kredibilitet, koliki broj glasača stoji iza ljudi koji ovde sjede u ovom parlamentu i koju oni odgovornost zbog toga nose. Jel mislite da je veće pravo jednog načelnika opštine, koga od 31 odbornika izabere 16 odbornika i on prima platu od 3,5 hiljade maraka, i pri tome odgovara samo tim 16 odbornika koji čine skupštinsku većinu.

Nemojte, mislim da to nije korektno i nije uredu s vaše strane. Ja ne kažem da u drugom čitanju ne treba amandmanima popraviti, korigovati neke stvari, ali diskutovati ovdje i komentarisati tako da je sve na fonu predizborne kampanje i na fonu da se neko nekom dodvori od birača a pri tome vas pitam: da li ćete, kad dobijete te plate, da li ćete reći – e, ja neću sad poslanički paušal, hoću samo platu. Mislim da niko od vas koji danas tako diskutuje neće tako postupiti.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo – može, svi mogu, nije problem – samo po redu. Uvaženi poslanik Džaferović ima repliku na ove. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Koleginice, dakle, ... 6 hiljada je puno, pa ja vam kažem, sada je projekcija, pa to vide, ja vam govorim o tome šta javnost gleda. Javnost gleda papir. Prijedlog zakona stoji ovde. Javnost zna kolika je osnovica i ja vam samo kažem da je pitanje mjere. Ja kažem: 6 hiljada je puno, pa to je 6 hiljada s paušalom poslaniku. I ja demagog! Molim vas lijepo, nemojte, nemojte, odgovorite na to pitanje. Ja ne tražim, meni ne treba nikakav poen. Ja neću govoriti o tome kako

sam ja postupao u prošlom mandatu. Ima čitava priča o tome. Ja vas molim, ja podržavam ovaj zakon i smatram da je uredu da je Vijeće ministara ušlo u fazu da se ovo uređuje zakonom ali, kažem, ljudi, omjeri, omjeru su u pitanju. Gdje je tu mjera?

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo malo, zato što uvaženi poslanik Izetbegović ima repliku, međutim ja sam upozorio, kada sam izašao za govornicu, poslanici između sebe nije dobro za ovaj parlament, dignitet Parlamenta, da replikuju i da replike daju. Možda bi bilo dobro da kažete onda za sve koji su u zakonu koliki su ... novci, pa da uporedimo. Ja ću vam reći i koliko direktor bolnice može sam sebi preko Upravnog odbora dati platu.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Dakle, da podsjetim. Ja sam kazao da pozdravljam sadržaj zakona. Kazao sam da ne mogu biti niže plate na nivou države nego na entitetima, kantonima itd. Da će doći do odljevanja kadrova. Kazao sam da je pet godina prošlo od zadnjeg povećanja plaća, da je vrijeme da se poveća, ali da se to treba uraditi s mjerom. I reći da se bojimo da će nas činovnici napustiti, da nemamo dovoljno, da smo destimulativni, onda, njima podići 10%, a sebi 110%! To je demagogija, a ne ovo šta mi danas pričamo.

Evo ovde meni osam svjedoka da sam ovako pričao prije dva mjeseca, kada sam prvi put vidio ovaj zakon, da ovo nije nastalo poslije kampanje u javnosti, e ovakav stav. I neću uzeti ovoliku platu, da znate. Ako ona prođe ovakva, ići će dio u humanitarne svrhe. Jedini čovjek koji je to uradio, sjedi ovde u ovom klubu, u prošlom mandatu, koji je tako postupio. Ima pravo tako da govori, znate. Jer je svakog mjeseca 1.000 ili 1.500 maraka primao manje od ostalih. I time je kupio sebi pravo da tako danas diskutuje.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo malo, samo malo. Imamo sad još nekoliko replika i onda imamo još nekoliko diskusija i time bi završili do ručka.

Uvaženi poslanik Kalabić, molim vas, da vodite računa o vremenu.

DRAGO KALABIĆ:

Nisam bio kada je govorio gospodin Belkić ali apsolutno podržavam ono što je on rekao i spreman sam da sva primanja svih budu javna. Znači, sva primanja. To, ako mislite da ćete prosipati priču da je nekome samo plata primanje, da ostalo se ne računa, ono što neko ne vidi, pustite to. I to ljudi znaju, ako ćete već po toj priči.

Ovo što govori gospodin Izetbegović, u Vijeću ministara nije tako govoreno. Ovo nije odluka ovog parlamenta, gospodo. Ovo je odluka Vijeća ministara koja je nama došla i koje je, ako ja dobro znam, jednoglasno usvojilo ovaj prijedlog. Jednoglasno usvojilo ovaj prijedlog. Nemojte više te demagogije da pred kamerama imamo to, a na nijednom drugom mjestu to nemamo. O tome ja govorim, o tome ja govorim. Imate priliku, imate svoje ministre, imate sve one koji odlučuju, znači koji su odlučili. Pazite, vi meni govorite kako ću ja donijeti nekakvu

odluku, a onome ko je donio odluku, koji je član vaše partije, koji je ministar, vi njemu vjerovatno niste kazali ništa. Pa ja to nisam čuo, ja to danas prvi put čujem od vas.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo malo, nemojte molim vas da dobacujete, napravićemo pauzu ako bude ova rasprava išla u pogrešnom pravcu.

DRAGO KALABIĆ:

Pod dva, o tome sam govorio o sistemskim rešenjima. Ovo što govori kolega Džaferović, za njega je sasvim prihvatljivo da dio sudija i dio tužilaca mogu sebi da odrede primanja o kojima ne znamo kakva su i koje on brani da su zaslužni i da ih ne smije niko, padati im napamet, oni su ti u koje se ne smije dirati i oni mogu da imaju to što imaju. Ja ne sporim da ljudi treba da imaju dobre plate ali ostalo ćemo. Kad sam govorio, gospodine Džaferoviću, pa sjedite, ponudite nam sistemski prijedlog zakona kako Vi vidite odnos Predsjedništva, odnos Parlamenta, odnos sudija, odnos tužilaca i poredajte. Problem je redanja, kako vi govorite, problem mjere. Problem gradonačelnika i svega, da vidimo. E, onda neće biti demagogija. Sve ćemo staviti na sto, poredaćemo, pa ćemo da vidimo šta to, o tome, nema tu razlika među nama da ja jednim dijelom ne govorim da Vi niste u pravu kad segmentarno to vadite. Segmentarno jeste, ali je problem što vi bježite od sistemskog rešenja. Do sada je bila anarhija, ako ćete srušiti ovo, imaćemo dalje anarhiju i imaćemo sve ovo o čemu mi govorimo. Sve ćemo ovo imati i dalje protiv čega se nismo izborili. Političke partije u ovoj zemlji kreiraju život i na lokalnom nivou i na državnom nivou, i ne treba od toga da bježimo. Ako smo odgovorni, odgovorni smo za sve.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći, ovako redom. Znači, uvaženi poslanik Lijanović, pa Lagumdžija, pa Huskić, pa Lozančić, pa Kadrić.

Izvolite.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Poštovani predsjedatelju, kolegice, kolege zastupnici, uvaženi gosti, mi u Narodnoj stranci Radom za boljitak smo analizirali ovaj zakon i u biti dobili o tome dvije vijesti. Jednu radosnu i jednu žalosnu. Radosna je da se ovo regulira zakonom, i to je dobro da bude transparentno, da bude dostupno, a žalosna je način na koji se to regulira.

Zaboravili smo osnovnu stvar. Zapravo, predlagač je zaboravio osnovnu stvar, a to je učinak. Zašto plaće? To je ključ koji, po meni, treba biti u ovom zakonu. Je li ta plaća zarađena ili ta plaća nije zarađena? Vladajuća šestorka je očito upala u zamku jedne poslovice iz bivše države, koja se često upotrebljavala: *Ne možete nas malo platiti koliko mi možemo malo raditi*. I Mi objektivno imamo situaciju da nemamo rezultata u ovom domu, a objektivno te plate nisu nešto spektakularno.

Ja ću amandmanima djelovati na ovaj zakon. Pored primjedbi koje smo dobili od OHR-a i od Visokog sudskog i tužiteljskog vijeća, primjedbe od sindikata, Uprave za neizravno

oporezivanje, policijskih agencija, to sve treba uzeti u obzir, znači, mi moramo razraditi učinke. Sporazum vladajuće šestorke od prije godinu i tri mjeseca, stavka (10), kaže: *Smanjit ćemo vanjskotrgovinski deficit*. Nakon godinu i tri mjeseca...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Izlazite izvan teme. Molim vas, pričamo o platama i naknadama.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Ali, u tome i je problem. Znači, ovo je ključ koji se treba povezati za platu i naknadu.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Još samo CEFTA-u tu da stavite i ...

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Eh, formulu samo da napravimo i kažemo: Ako se deficit smanji 1%, nek se plata poveća 5%. I to je onda prava formula i nek poslanici naplate 10 hiljada maraka, ja ću u javnost ići braniti platu od 10 hiljada maraka, ako je ona ostvarena na formuli rezultata. A ovaj deficit je porastao u prošloj godini za 2 milijarde maraka, i mi smo izgubili 2 milijarde maraka, izvadili iz građana naše zemlje, iz džepova građana u našoj zemlji, a ovde sad problematiziramo hoće li plate biti, ne znam, milion maraka u nekim ukupnim ciframa manje ili više. I ja bih predložio i ostalim kolegama malo da razmisle o ovome. Znači, da te plate vežemo za učinak i, ako one budu zarađene, nije bitno što one će biti puno veće nego što su to sad. I da se vežu za vanjskotrgovinski deficit, da se vežu za stopu nezaposlenosti, da se vežu evo već su vezane za plate ali tu neće biti većeg pomaka kako sad stvari stoje.

Ja ću predložiti isto u ovom zakonu da se u narednoj jednoj plati zastupnici ovog parlamenta kazne sa jedno 50% za rad u prošloj godini, jer mislim da sukladno sporazumu taj rad nisu opravdali. Ali isto ću tako zagovarati da se kroz mogućnost zarade u narednom periodu ostvari puno veća plaća.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik kolega Ajanović: replika. Izvolite.

EKREM AJANOVIĆ:

Ja moram da kažem da ja nisam profesionalni poslanik, zarađujem platu tamo gdje zarađujem ali, sa ovakvim diskusijama demagoškim kao što gospodin Lijanović izlazi, to ne mogu da prešutim.

Nije nerad ovih poslanika rezultat njihovog nerada. Nerad ovog poslanika je Ustav BiH koji je doveo do toga da oni ne mogu da rade. I to trebate jednom sa shvatite kao poslanik i svi drugi. I nemojte se pozivati na to i nasjedati na određene trikove novinarske, ne znam čije druge,

da poslanici ne rade, a u osnovi cjelokupnog nerada poslanika je nakaradan Ustav BiH. I dokle god se on ne riješi, ne može se to pitanje riješiti.

A sad da vam kažem. Ja sam bio u raznim sistemima poslanik. Imao sam platu doktora 50 hiljada, a imao sam poslanički dodatak 60 hiljada. Imao sam kod Markovića 3 hiljade maraka platu, a kao doktor mogao sam zaraditi samo 1 hiljadu maraka. I nemojte više demagogije. Ljudi koji se direktno biraju, a to su poslanici i Predsjedništvo, oni moraju u ovoj državi imati najveću platu. Da li se to nekome svadjelo ili ne svadjelo, i ta plata treba se utvrditi prije izbora, da se svi kandiduju da bi dobili tu platu kad budu izabrani za Predsjedništvo i za Parlament.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Jukić. Replika, netačan navod?

VELIMIR JUKIĆ:

Pa netočan navod. Nije mi baš praksa da ispravljam netočan navod, no, međutim gospodin Jerko Ivanković Lijanović je zbilja rekao jedan netočan navod. Nisam odvjetnik Vijeća ministara, predlagača ovog zakona, ali moram reći ono šta je činjenica.

Dakle, među važnim načelima, ako su poredani po važnosti, onda na drugom mjestu jeste nagrađivanje prema rezultatima rada. Dakle, Vijeće ministara, predlagatelj ovog zakona, uvodi ovo načelo i afirmira ga kao načelo koje je vrlo važno i bitno kroz ovaj zakon. Da ne čitam dalje, *Sukladno ovom načelu, rukovoditelji institucija BiH, temeljem objektivnih kriterija mjerenja učinka koji se utvrđuju po ... aktima* itd. *vršit će korekcije plaća.*

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvažena poslanica Alajbegović za Lijanovića, je li?

AZRA ALAJBEGOVIĆ:

Ja sam htjela da zamolim gospodina Lijanovića da se počne, prije nego što usvojimo kodeks, ponašati u skladu sa kodeksom, a to je da ne vrijeđa zastupnice i zastupnike. On je rekao da mi, zapravo, da se radi o neradu. Ja zaista molim gospodina Lijanovića da na neki način ima distinkciju između nerada i učinaka ovoga parlamenta, jer tu postoji jedna ogromna diskrepanca između onoga što ljudi rade i onoga šta ovdje donesu sa konkretnim zakonskim rješenjima.

Ja ne želim da vama držim nikakvo predavanje niti, ne znam, pridike, niti ...bilo kakve primjedbe s negativnim predznakom, ali vas lijepo molim, na neki način, da eto te poslovice, s kojima nas tako bogato, na neki način, ... educirate, počnete primjenjivati od sebe.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Lijanović: odgovor na ove replike. Izvolite.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Evo, ja se zahvaljujem i na savjetima. Ja ću iz njih uzeti maksimalno koliko to bude moguće.

Želim samo razjasniti. Programski ciljevi vladajuće šestorke, stavka (3), koja je prije vanjskotrgovinskog deficita za sedam prioriteta: *donijeti ustavna rješenja koja će uspostaviti funkcionalnu i modernu BiH sa evropskim standardima*. Znači, ne postoji nikakva zapreka da većina ovog doma i parlamentarna većina vladajuće šestorke donese ustav onakakv bi nam svima nama odgovarao i da se to realizira. Znači, nije prepreka Ustav, da mi imamo kvalitetnije rezultate.

I mislim da na tome ne trebamo gubiti vrijeme jer i svi građani znaju da imamo u EU i kraljevina i republika i federacija i EU sa 27 pojedinačnih entiteta ili država koja funkcioniра uspješno i njihovi građani imaju dobre plaće i to funkcioniра sve kako treba. Ja kad sam govorio o učinku, mislio sam na Parlamentarnu skupštinu BiH. Znači, ovim zakonom nama nije definiran učinak. Nije definirana nagrada za rezultat koji mi ostvarimo a ja mislim da se to treba definirati. I ja nisam govorio o velikim plaćama. Ja se zalažem za dobro plaćen posao ali onaj koji je stvarno urađen, zapravo rezultate koje imamo od toga. Parlamentarna skupština znači ima dovoljno ovlasti da u ovoj zemlji uredi svaki dio našega života. Znači, od donošenja ustava do bilo kojeg zakona. I ja pozivam u biti sve da to radi, da se to radi i da se to dobro naplati.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Lagumdžija, pa Nanić, Lozančić, Kadrić, Zorić, Halilović i nemam više prijavljenih.

Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Zahvaljujem vam se, gospodine predsjedavajući.

Cijenjene kolegice i kolege, dame i gospodo, ja znam da iz ovoga slijedi jedan broj još neprijavljenih replika. Što kažu, dvije su mi već prijavljene. Logično, pita se neko ko je drugi, bit će.

Mi smo danas čuli zaista puno oko zakona a nešto i o zakonu. Zahvaljujem se ministru finansija na uvodnim napomenama. Moram priznati da je ponekad iznenađenje ovde vidjeti uvodne napomene od Vijeća ministara, pa evo, utoliko zaista se moram zahvaliti što smo ih dobili. Nažalost, nisam dobio odgovore na sva pitanja ali, što kažu, svaki početak je težak.

Ja znam da ću biti optužen za jeftine političke poene, slabljenje države, licemjerstvo, demagogiju itd. Moram priznati da dobro svjestan činjenice šta sad slijedi, ja više volim, a vjerujem da ćete i vi, kad malo bolje razmislite, zaključiti da nam je bolje da nas, da se između sebe za tako nešto optužujemo, da nas ne optuže ljudi koji su nas birali. Bolje da mi jedni druge, bolje da dobijem nekog od vas u optužbi, nego da dobijem otpužbu od ljudi koji su birali bilo koga od nas.

Iz uvodnih napomena predsjedavajućeg, odnosno dopredsjedavajućeg ministra finansija, smo čuli da, a to znamo i od ranije, ali dobro je da nas je na to podsjetio, mislim da je u ovom i obrazloženju dokumenta se to moglo vidjeti, jer ja i obrazloženje i sam zakon tretiram kao nešto što ministar finansija nam je, što kažu, ipak iznio i bez obzira što možda na to nije poentirao u samom uvodnom izlaganju.

Naime, krajem prošle godine, mi smo imali 23.410 zaposlenih. A krajem ove godine, planirano je da imamo 22.375 zaposlenih. To je budžetska projekcija, i to je dato u obrazloženju, i dobro je da je to dato. Obrazloženje je, mislim, dosta kvalitetno u tom segmentu, što znači da ćemo imati praktično 5% manje ljudi na budžetskim platama. I onda, okreni, obrni, ovde stoji da će se povećati plate u prosjeku za 13%, odnosno za 55 miliona maraka.

Dakle, ovaj zakon je težak novih 55 miliona maraka u odnosu na to da njega nema. I ja spadam u one koji smatraju da je bolje ovo imati riješeno dobrim zakonom nego na ovaj način. Međutim, ja smatram da je bolje ovo imati ovako nego imati riješeno lošim zakonom. A ovo što je pred nama je loš zakon. I zato je bolje da ostane ovako, nego da bude riješeno lošim zakonom. To ću i obrazložiti.

Meni je žao što gospodin dopredsjedavajući što niste upoznali i javnost o pismu koje smo dobili zajedno od OHR-a i Evropske komisije, Svjetske banke i Evropske policijske misije. Neki će se pitati što policije, jel već vide da je nešto ovde šareno? Nije nego zbog nekonzistentnosti sa nekim zakonima o čemu mi vodimo debatu ovih dana. Naime, mislim da je dobro da javnost zna, mi smo to pismo, kaže, ja citiram: *Čestitamo državnim organima na naporima koje su uložili u izradi jednoobraznih, sveobuhvatnih, pravičnih kriterija za nagrađivanje uposlenih u javnom sektoru* (tačka). Pa mogli ste bar to pročitati. I to je sve što se tiče čestitanja. Onda kaže: *Međutim* i onda iza *Međutim*, ovo ljudi pišu ukруг i nabijaju nogom, kažu: *Međutim, Prijedlog zakona se može poboljšati na nekoliko načina kako bi se osigurala* itd. U načelu govoreći, oni imaju nekoliko krupnih primjedbi zahvaljujući kojima na kraju, kažu, je li: *Zahvaljujemo se na pažnji i saradnji po ovom pitanju i stojimo vam na raspolaganju u slučaju dalje diskusije*. Drugim riječima, ljudi su vrlo kulturni sa preciznim primjedbama rekli zašto ovo oni smatraju da se ne može prihvatiti u ovoj formi, a da bi javnost znala o čemu se radi. I ne trebate biti EU i Svjetska banka da bi to skontali.

Naime, ovdje imamo nekoliko stvari. Prvo, Svjetska banka nas upozorava da je osnovica 550 maraka i da slijedeći tu logiku, te osnovice od 550 maraka, da mi ovdje dolazimo do povećanja, predsjednik Kluba SDA je spominjao neke cifre, one su još lošije po nas, čuli smo ovde koliko ima, je li, osnovicu u plati poslanik. Poslanik će imati povećanje po ovome za 133%. To će sa ovim paušalima, toplim obrokom, ako se ne varam i minulim radom, ne ulazeći u one koji imaju odvojeni život i slično, dakle za nekoga ko stanjuje 550 metara odavde, to će značiti preko 7.000 maraka, neko je rekao skoro osam. Ja kažem, evo, preko sedam. Ne mijenja nam stvar, sa stanovišta principa, da li je preko 7 ili skoro 8 hiljada maraka, dakle plata, paušal, uobičajeni minuli rad i topli obrok. Dakle, preko 7.000!

Svjetska banka ovde daje argumente kao da su očekivali ove diskusije. Ljudi fino kažu zašto, da nigdje u svijetu zaposlenici iz budžeta nemaju plate kao u privatnom sektoru. Čak daju vrlo, dakle ja, kažu iz dva razloga. Prvo, zato što svugdje u razvijenom svijetu ljudi u biznis idu

iz državne uprave zato što tamo hoće da se obogate, a ne dolaze u državnu upravu da bi se obogatili.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Bez dobacivanja, molim vas. Svako ima pravo da se javi za repliku i za diskusiju, dopustite svakome da iznese svoje mišljenje.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Druga stvar, zbog koje kažu ljudi nama ovde da najrazvijenije zemlje sebi ne mogu priuštiti da daju plate u javnom sektoru kao u privatnom sektoru, a mi možemo. Oni ovde daju vrlo konkretne primjedbe, govore da je ovo, Vijeću ministara se obraćaju, da široki spektar različitih naknada, plata daje mogućnost Vijeću ministara da prilagodi varijacije u konkurentnosti osnovi plate, imajući u vidu te razlike vezane za zanimanje, kao što predlaže Vijeće ministara. Ima gotovo potpunu diskreciju u pridruživanju svake od tih naknada. Na osnovu iskustava iz više zemalja, može se zaključiti da će to stvoriti ozbiljan rizik, gotovo garanciju da će rezultujuća struktura plata biti u praksi netransparentna, slučajno određena i na druge načine problematična. Dakle, ovde se govori još o dodatnim davanjima koja nisu riješena itd.

Da pustimo za trenutak njih, mada ja, imajući u vidu koliko ste u raspravama o reformi policije, glavna argumentacija vam je bila šta kaže EU. Evo ovde kaže EU, OHR, Svjetska banka i Evropska policija – da ovo ne valja. Pa to je dovoljan razlog, slijedeći onu logiku, da se ovo vrati nazad. Ali ne treba nam EU i Svjetska banka za ovo.

Dakle, ja vrlo jasno želim reći da ovo uopšte nisu jeftini poeni koji se ovde skupljaju, ovo su vrlo skupi poeni, koji se ovim zakonom nastoje obezbijediti. Zato ja na pitanje treba li zakon, ne treba, odgovor je ovakav – ne treba. S obzirom na poređenje, mislim da je dobro poređenje dato, kako je u okruženju, imajući u vidu plate. U Hrvatskoj je četiri puta veća plata, u Sloveniji pet puta veća poslaniku u odnosu na prosječnu. Ovde neće biti 6 nego 7,2 puta veća u odnosu na prosječnu, 7,2. Slijedeći tu logiku, Hrvatska je četiri puta veća kandidat, zemlja kandidat. Mi smo, ustvari, doći ćemo do nas, Slovenija je zemlja član EU, ima pet puta veću a, pošto mi imamo sedam puta veću, onda smo mi zemlja super kandidat i super član. Nisu, pošto slažem se sa svim onim koji kažu da treba ovo vezati rezultatima rada i za odgovornost. Sudeći po tome da ovaj zakon o policiji visi, ne u Parlamentu nego između dogovora par ljudi ovde, onda ispada da njima treba dati ovu platu zbog odgovornosti, jer oni su, jedino njih nekoliko je odgovorno za ovo. Ovde je Parlament blokiran u odlučivanju dok se oni ne dogovore. Ali, ja se slažem sa svima, predložite na fonu diskusija koje su bile da ovo vežemo za rezultate rada, ne za rad nego za rezultate rada, slažem se s tim.

Ja predlažem zaključak koji će poslati jasnu poruku svima, čitavoj javnosti, pa će makar malo više imati razumijevanja prema nama. Koristit ću član 150. stav (2), koji pod b) kaže da Parlament može donositi odluke kao 'akt kojim se rješavaju pitanja nadležnosti Parlamentarne skupštine' ili stav d) koji govori da 'zaključak je akt kojim se donosi o pitanjima koja se tiču postupka u pojedinačnoj stvari'. Ja predlažem sljedeću odluku, odnosno zaključak:

Povodom Prijedloga zakona o plaćama i naknadama zaposlenih u institucijama BiH, Predstavnički dom donosi odluku da se rasprava i aktivnosti na usvajanju Zakona o dužnostima i pravima članova Parlamentarne skupštine BiH – to je, znate, onaj zakon koji još nije na dnevnom redu, koji se sprema, koji je potpisao 21 poslanik, pa odmah da pričajući o ovome, odbijajući ovo i vraćajući da se doradi zajedno sa Svjetskom bankom, EU i svima, da odmah pošaljemo i poruku za nešto što se tiče ovoga, a to je onaj zakon zbog kojih ljudi pljuju po nama svima. A to je, dakle, da se donosi odluka, ponavljam: da se rasprave i aktivnosti na usvajanju Zakona o dužnostima i pravima članova Parlamentarne skupštine BiH neće voditi dok BiH ne dobije status kandidata za EU ili dok se ne donese novi ustav BiH.

To je jedana vrlo jednostavna odluka, vrlo jednostavan zaključak koji će pokazati da mi svoje rezultate rada hoćemo da vežemo za svoje.

/zajednička diskusija/

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Da mi za ovo glasamo kad dođe tačka dnevnog reda policija.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas samo malo, samo malo.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Predložit ću vam i zaključak te vrste za koji ćemo glasati.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo malo. Završena je rasprava.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Molim?

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Je li završena rasprava? Nije?

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Jesam li ja završio, je li?

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Pitam: Jeste li završili raspravu?

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Eto, gospodine Živkoviću, ja mislim da već ima dovoljno kandidata za to da pauza do sljedeće diskusije bude dosta dugačka.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ

Riječ ima uvaženi predsjedatelj, uvaženi doktor Milorad Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Da, ispravak netačnog navoda. S obzirom da jednostavno ne možete da ne izadete poslije navođenja niza netačnih tvrdnji, što je uobičajeno gospodinu Zlatku Lagumdžiji, da poslije toga to ne kažete. Znači, replika se na neviđeno daje iz jednostavnog razloga što se svaki put pogrešno interpretiraju i namjerno navode netačne radnje.

Kao prvo, od OHR-a pismo ste dobili svi. Navedeno je kome je poslano: članovima Komisije za finansije i budžet Doma naroda, Predstavničkog doma, Kolegiju Predstavničkog doma, Doma naroda, predsjedavajućim klubovima poslanika Predstavničkog doma, predsjedavajućim klubovima Doma naroda. Svi smo u klubovima i svi ste to imali. Gospodine Lagumdžija, svi u ovome parlamentu.

S druge strane, niste bili tu kada je gospodin Nović obrazlagao zakon prije toga i ta praksa koju navodite da nije bila tu! Bila je tačka dnevnog reda pre toga ali, naravno, vi niste bili tu, jer vas to nije ni zanimalo! Došli ste ovde da pravite predstavu pred kamerama o ovome zakonu. A to je odnos prema ovom parlamentu i prema ovim poslanicima koji vi svakodnevno pokazujete. Tačka dnevnog reda nije zakon u institucijama Parlamentarne skupštine BiH, nego zakon o institucijama BiH, svim institucijama. Kad navodite odnos prema svojim kolegama poslanicima, navedite odnos i prema ostalim institucijama.

Ovo je sramoćenje ovoga parlamenta. Ubijanje mogućnosti da ovaj parlament iduće izbore, ma kad oni bili, bude bolji parlament, da bolji ljudi ovde sjede i donose i bolje odluke, da se onda vidi ko ovde tzv. radi, a ko ovde tzv. ne radi. Ja ću potpisati, ako ste i Vi spremni, da više ne budem na listama bilo kojeg parlamenta zbog ovakog odnosa Vašeg i svih ostalih u ovoj državi prema ovom parlamentu.

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Bahtić, pa Zorić. Izvolite.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Zahvaljujem .../kratak prekid/ ... podnijeti stvarno sve, ne saslušati, ne mogu se naljutiti, a da nam neko čita moralnu lekciju, pogotovo kada je u pitanju doktor Zlatko Lagumdžija. To stvarno ne razumijem. Znamo da je to najveći parazit u ovoj državi koji nikada ...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas da se nakon ovih rasprava, i koje sam ja imao, odnosite prema poslanicima, bez obzira na sve, sa dužnim poštovanjem, molim vas! Molim vas!

SADIK SADO BAHTIĆ:

Već je kazao da unaprijed očekuje? Politički demagog, licemjer itd., nije nabrojao dalje! Ja odgovorno tvrdim, živim u tržišnoj ekonomiji gdje se samo vrednuje rad, rezultati rada,

odgovorno je tvrdio da najveću platu, primanja, imat će upravo oni koji ništa ne radi, a ... učinak, a to je Zlatko Lagumdžija. Taj čovjek ne radi ništa ovde. On je najskuplji poslanik u ovome parlamentu. Nikada nije na komisiji, dođe ovde, samo paradi. Ovo je klasična politička demagogija i treba javnost i birači da čuju ...naš sud. O našem radu dat će jedino birači. I oni to svakim izborima daju. Ako mi ne valjamo, ako je ovo pogrešno, doći ćete vi na vlast, ali nećete nikad doći na vlast kako radite, ja vam to kažem. Opozicija ovako kako radi, nikad na vlast nećete doći. Ne vrijeđam ja to, samo tebi kažem ... Evo vidite, dobio sam jednu i repliku ... kaže čovjek: ja radim u proizvodnji. A čovjek profesionalac ovde u Parlamentu! I jedino, vidite u sudu u registraciji, možda Parlament ima djelatnost i proizvodnje, a ne vidim, Todoroviću, kolega, da si ovde kada došao u radnom mantilu i odijelu. Ti si rekao da si zaposlen u proizvodnji. Pa profesionalac si ovdje. A rekao si profesionalac, nešto tako.

Mislim da, kolega Lagumdžija, da ovoliko stvari što ste iznijeli, da je to van svake pameti. Pa recite mi, ovi poslanici, ovi poslanici imaju časno pošteno prihode ovde, i to oni i zarade. Ima rad, ima nerad. Objasnite i vi ovim poslanicima odakle tebi bogatstvo. Odakle ti dva stana, vile.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas da se, da se vratimo malo na dnevni red.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Ograda je vrednija nego nečija kuća. Pa on je čitao nama svima lekciju moralnu, da čitam i ja njemu. To je klasična demagogija. Demagogija je to da ja uzmem od države 100 hiljada maraka poreskih obveznika, beskamatni kredit. Po zakonu ne mogu javna preduzeća dijeliti kredit, a on je to uzeo. Nije vratio. Demagogija je to da ja prodam zlato koje vrijedi 350 miliona, za 50 miliona. Oštetio državu. Demagogija je to da je on kao čovjek te stranke uzeo svu imovinu bivše Jugoslavije i Saveza komunista i sad ubire prihode i zakup i sad na osnovu tih para putuje po Londonu.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ne dobacujte, molim vas.

SADIK SADO BAHTIĆ:

To je sve demagogija i to je taj onaj...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Je li uredu?

SADIK SADO BAHTIĆ:

Nije uredu, sačekaj još malo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Dobro.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Demagogija je to što kolega Lagumdžija, zna se, i da je privatna firma na njegovu suprugu. Koji novac su digli, ima podatke tačne i Telecom-a i Pošte i Poštanske banke. To su milionska sredstva, milionaska! I prosipa nam ovde demagogiju, kupio nekretnine i obrte i lokale i sve. E, to narod i javnost treba da znaju i takav demagog ne može nama ovde da čita moralnu lekciju. Poštujem kolege iz SDP-a, ovde ima čak i poštenih ljudi. Kolega Lagumdžija, tvoju moralnost, tvoje bogatstvo, tvoju demagogiju, to su građani, drago mi je, prepoznali i svake izbore dobijaš 50 hiljada glasova dole, a ja, hvala Bogu, svake izbore pet do deset hiljada gore.

Hvala, toliko.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vi ste, gospodine Bahtiću, sad iskoristili svoje pravo dvije replike. Idemo dalje u replike. Uvaženi poslanik Zorić. Izvolite.

VINKO ZORIĆ:

Ja sam mislio da ćete mi dati na početku riječ. Pitao sam mogu li ja. Ja sam htio zamoliti kolege da niko ne replicira Lagumdžiji, jer ćemo mu još dati jedno vrijeme da odgovara na te replike.

Dakle, šta reći o čovjeku koji ili dođe na sjednice kad ga je volja, koji 90% (puta) nije slušao himnu na početku sjednice, jer on radi neke druge poslove. On je došao točno na ovu točku. I vjerovatno će poslije nje otići i možda će doći na glasanje. Možda, kažem. Ocijenice je li mu to interesantno. Ja ću izbjeći ... repliciranje, da mi ne bi kolega Bećirović dobacivao kao što je Bahtiću dobacivao.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Lagumdžija. Vjerovatno, odgovor na repliku. Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Ne, gospodine predsjedavajući, nije ovo odgovor na replike. Ovo je samo Vama, Vama kao predsjedavajućem da kažem. Nema potrebe da navodim koji su krivi navodi, navodi koje ste Vi naveli kao krive navode. Ja smatram da je sramoćenje ovog parlamenta već činjenica da ovakva dva zakona dobijaju ovakvu podršku na Parlamentu. Zakon koji je 21 poslanik poslao i zakon koji je Vijeće ministara poslalo, činjenica da ti zakoni su još živi u ovom parlamentu, je sramoćenje za ovaj parlament. A ako Vi smatrate da je sramoćenje što ja govorim o tome da ti zakoni su na sramotu ovom parlamentu, onda ja prihvatam, ovde pred Vama sam spreman, dakle da prihvatim vašu optužbu za sramoćenje. Ja sam vrlo ponosan na činjenicu da govorim na ovaj način o ovome a, ako ste Vi na ovo ponosni što sad radite, ja se samo pitam čega Vas je onda sramota.

I na kraju, ja sam, gospodine predsjedavajući, mislio da ste Vi čovjek koji ćete ipak, kao što ste u velikom broju slučajeva dosad pokušavali, da štitite funkciju koju obnašate, koju Vam

je ovaj parlament dao, da ćete pokušati da budete makar toliko korektni da dozvolite da na dnevnom redu bude tačka dnevnog reda. Tačka dnevnog reda je zakon o, tačka dnevnog reda nije nijedan poslanik, a naročito onaj poslanik koji Vam govori ono čega bi trebali da se stidite, a, čega se neko stidi, budala se ponosi. Ja sam dozvolio Vama da šutim dok Vi se blago smješkate, slušajući kako Vašeg kolegu ovde primitivno, bezobzirno vrijeđaju ljudi zbog toga što je govorio o zakonu. Stvarno, čestitam Vam, kolega Živkoviću.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Sve ovo što ste rekli ja ne prihvatom, iz jednog jednostavnog razloga što pokušavam da napravim demokratsku atmosferu. Očigledno, da ste Vi svojim nastupima to i zaslužili.

Sljedeći je uvaženi poslanik Bećirović: poslovnička intervencija. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Da niste rekli ovaj posljednji komentar, vjerovatno i ja ne bih se javio, međutim, pošto Vi tražite precizno da Vam se navede kad šta kršite, gospodine predsjedavajući, prekršili ste ozbiljno član 71. i član 73. Poslovnika Predstavničkog doma, i dozvolili ste od ovog parlamenta da napravi jedan uličarski mentalitet, jedan uličarski vokabular ovdje, koji nije primjeren ni mjesnoj zajednici, a kamoli Predstavničkom domu na čijem čelu ste Vi.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Riješićemo to.

DENIS BEĆIROVIĆ:

A, dakle, poslovnički sam Vas vrlo jasno upozorio i volio bih kada bi sada mogli reći da nisam u pravu.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Naravno, sad će Parlament da kaže jesam li u pravu ili nisam.

Ja zamoljavam sve poslanike da pristupimo glasanju da vidimo da li sam ja Poslovnik prekršio. Ako budem Poslovnik prekršio, ja ću se sa ovoga mjesta udaljiti.

Molim poslanike da se pripreme za glasanje. Molim, molim, ja imam pravo kao predsjedavajući, kad me neko od poslanika upozori da sam prekršio Poslovnik, da stavim to na glasanje. U slučaju da ovaj dom izrazi da sam ja prekršio Poslovnik, ja ću se odavde povući. Je li uredu?

/zajednička diskusija/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas da se pripremite za glasanje. Ponovo poslovnička intervencija. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Kad hoćete da stavite na glasanje, da Vam pročitam onda tačno šta stavljate na glasanje.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Slobodno.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Član 71.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas, samo malo. Ja ću Vam pročitati.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ne, ja želim da pročitam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ne.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Javio sam se za riječ. Gospodine predsjedavajući, dali ste mi riječ. Poslovnička intervencija. Želim da pročitam zbog čega je poslovnička intervencija.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Dakle, član 71. Vi jako dobro znate da sam u ovom slučaju sada u pravu.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas, samo čitajte.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Stav (2), dakle, citiram ono šta mislim da je prekršeno: *Ako odstupi od dnevnog reda, predsjedavajući ga upozorava*. Evidentno je da je ...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vi ste objasnili svoj zahtjev, molim Vas sjedite i nije stav drugi, nego je druga rečenica.

DENIS BEĆIROVIĆ:

...da je gospodin, kojem ne želim ni ime pomenuti, potpuno odstupio od dnevnog reda.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas, razumijem.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Član 73. stav (2) *Predsjedavajući može upozoriti poslanika koji svojim ponašanjem ili govorom za vrijeme sjednice ne poštuje red ili odredbe ovog poslovnika.* Niste ga upozorili, a često ste ovde znali oduzimati riječ nekim drugim poslanicima, za znatno blaže prekršaje.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas, jeste li završili?

DENIS BEĆIROVIĆ:

Evo ja sam dakle jasno citirao i pokušaj...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Jeste li završili?

DENIS BEĆIROVIĆ:

Nisam, evo dozvolite da završim. Pokušaj, dakle da Vi sada jednom parlamentarnom većinom, da ona vama izglasa da niste kršili itd. i pored jasnih stvari, to je zaista degutantno.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas, nadam se da ste završili.

Kao prvo, ja nisam oduzimao riječ u ovom parlamentu, koliko, sjećam se da je to bilo samo jednom. I Vi dobro znate i kome. Prema tome, to nije bilo često. Nemojte da koristite takve izraze. A u nebrojeno puta sam trebao Vas da opomenem. Ovaj put je sve prevršilo mjeru i odnos Parlamenta prema ovome svemu i ja želim da vašu kritiku i kršenje ovog poslovnika stavim na glasanje poslanicima. To mi ne možete zabraniti, ja ću to uraditi.

Molim vas, uvaženi poslanik Džaferović. Nemojte da od ovoga pravimo sad. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Nećemo ...praviti od ovoga ništa. Gospodine predsjedavajući, dakle ja zaista mislim da nema potrebe, ali iz sasvim drugih razloga, da ovo stavljate na dnevni red. Vi ste predsjedavajući i Vi procjenjujete da li je nekada neko izašao iz dnevnog reda ili ne. To je Vaša procjena i molim vas lijepo, tako Poslovnik kaže ovdje. Nemojte, nemate potrebe da nas izlažete glasanju nečemu što možete Vi sami da presudite. To je vaša procjena. Vi imate ovlaštenja, Vi ne sjedite tu samo zato da sjedite, nego da vodite ovu sjednicu. I to je Vaše pravo. I zato ja smatram da trebate, Vi treba da konstatujete i da kažete, po mom dakle mišljenju, gospodine, ja nisam povrijedio Poslovnik, tako piše u Poslovniku i idemo dalje. To je presuđena stvar.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Gospodine Džaferoviću, ja Vas razumijem i prihvatam Vašu sugestiju. Međutim, želim da se Dom izjasni u vezi toga.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Pitanje glasi, pitanje glasi, znači: Da li je predsjedavajući prekršio Poslovnik? Ako glasate sa „da“, znači da sam prekršio Poslovnik, a onda ćete ostaviti meni mogućnost da se odredim prema tome.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ nije bilo, „protiv“ 29, „suzdržanih“ nije bilo.

Konstatujem da se Dom izrazio prema tome.

Molim vas, ima potrebu uvaženi poslanik, drugi zamjenik Belkić. Izvolite.

BERIZ BELKIĆ:

Nadam se, gospodine Bećiroviću, da ćete mi dozvoliti dvije rečenice samo da kažem. Dakle, ja sam također apsolutno protiv uličarskog, kako rekoste Vi, uličarskog jezika u ovom parlamentu i apsolutno sam protiv ugrožavanja bilo čijeg digniteta i ličnosti ovde kod nas. Međutim, svi mi ovdje moramo voditi računa kada govorimo, gospodine Lagumdžija, pa se obratite ovom parlamentu, pa nam pročitate neki papir koji smo mi pet puta već vidjeli i pročitali, da smo i mi to radili. Dakle, da i mi imamo odgovornost prema tome. Dalje, kad nam kažete za ovaj zakon da je to sramotno, da smo ga morali ovo, da smo ga morali ono, Vi vrlo dobro znate, gospodine Lagumdžija, da svaki poslanik, da Vijeće ministara, bilo ko, ima pravo predložiti određenu stvar. Da ta određena stvar ide u proceduru, da ćemo se mi o njoj izjasniti i na komisiji ili prije toga. Ne može predsjedavajući Parlamenta, kada neko preda na protokol zakon, svojim zaključkom to izbaciti iz ove procedure.

Dakle, nemojte nas potcjenjivati. I nemojte nas odmah sviju dovoditi u poziciju da smo mi gladni poslanici koji hoće pare da uzmu, a ti si moralna vertikala. Kad tako govoriš, moraš biti spreman na ovo što se desi.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Lagumdžija, izvolite. Druga, ovo je druga, da.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Prvo, ja ne repliciram samo jednom ili dva puta zbog Poslovnika, a i to je dovoljan razlog, nego zato što nekim ljudima jednostavno nema potrebe replicirati iz elementarnog samopoštovanja.

Međutim, gospodine Belkiću, Vi ste čovjek koji je obnašao najviše funkcije u ovoj državi, funkcije i predstavljali ste institucije kao što i sad predstavljate instituciju koju ja cijenim i respektujem i zato sam Vama dužan reći par riječi, kao što sam i gospodinu Živkoviću, jer respektujem funkciju koju on obnaša, još jednom razjasnim.

Ja sam skrenuo pažnju na ministra finansija koji nije u svom uvodnom izlaganju elaborirao i primjedbe koje je imao iz Svjetske banke, od OHR-a, od Evropske komisije, Evropske policijske misije i, umjesto izlaganja koje je imao, on je trebao itekako da nam, i to je moj stav: ja sam smatrao da je on to trebao da uradi, a ne da sam ja otkrio toplu vodu. Dakle, to je bilo vrlo jasno upućeno ministru. To je jedna stvar. I, već je i gospodin Živković mi na to

skrenuo pažnju, pa evo, tek kad ste Vi ponovili, vidim to je opšte mjesto za tim stolom, želim da vrlo jasno kažem šta sam zamjerio ministru što nije na četiri takve institucije, koje su potpisale vrlo argumentovane primjedbe, što se nije na njih osvrnuo, pa makar rekao oni postoje, pročitajte ih, ja ih nabijam nogom. I to je dovoljno bilo. To je moja zamjerka bila, i ona i dalje stoji, bez obzira.

I druga stvar, riječ *sramotno* koju sam ja upotrijebio za ove zakone. Vi ste u pravu, ali ponavljam još jednom, pogledajte stenogram ili na internetu, svejedno, vidite snimak, ja sam to upotrijebio, tu riječ prvi put nakon što je gospodin predsjedavajući u svojoj replici, ovo što sam ja govorio, činjenice, nazvao sramoćenjem ovog parlamenta. Ja tu riječ nisam uveo u žargon za ovu tačku dnevnog reda, nego sam je samo upotrijebio u drugom kontekstu u odnosu na ono šta je gospodin predsjedavajući rekao. I dalje stojim da nije sramoćenje govoriti o ovome na način na koji sam ja govorio, naprotiv.

NIKO LOZANČIĆ:

Riječ ima uvaženi predsjedatelj, doktor Milorad Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Želim i ja da iskoristim svoju drugu repliku. Ja sam uopšteno govorio o sramoćenju rada poslanika u ovom parlamentu, i ni na koga posebno nisam mislio. I, s druge strane, govorili ste i o reformskim zakonima policijskim, koji su dobili podršku EU. Mi smo to prihvatili da je to tako i glasaćemo za te zakone, ali isto tako ćemo te primjedbe i ovaj zakon kad bude amandmanska faza, uvaženi poslanik Lagumdžija, uzeti u razmatranje i prihvatiti, za razliku od vas koji se nabili nogom i jedno i drugo.

Uvaženi poslanik Huskić, pa Lozančić, Kadrić, Zorić, Halilović.

ADEM HUSKIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Ja ću nastojati da budem kratak, cijeneći naše dosad izgubljeno vrijeme i da se držim tačke dnevnog reda, a tačka dnevnog reda glasi: *Prijedlog zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH (prvo čitanje)*. Dakle, mi se nalazimo na principima, na prvom čitanju. I do sada je ovaj zakon prošao već određene faze. Prihvaćen je zahtjev Vijeća ministara. Ustavno-pravna komisija je ustanovila ustavnopravni osnov. Komisija za finansije i budžet je jednoglasno prihvatila principe ovog zakona. Samo da napomenem da su neke kolege, koje žestoko danas napadaju ovaj zakon, su također članovi Komisije za finansije i budžet, a evo rezultati su takvi u Zapisniku da je jednoglasno prihvaćen.

Mi danas pričamo o principima. Ja ću zbog javnosti i zbog stenograma pročitati kojih pet principa koje je, mislim, ministar jako precizno naveo u svom izlaganju. Pošto je to bilo davno, još jedanput ću ih pročitati.

- a) *Ista plaća za isti ili sličan posao,*
- b) *Nagrađivanje prema rezultatima rada,*
- c) *Transparentnost,*
- d) *Fiskalna odgovornost*
- e) *Fleksibilnost.*

I mi o tome danas razgovaramo. I što se mene tiče, ja bih uveo i sljedeći princip, a taj princip je da članovi Predsjedništva BiH treba da imaju najveću platu u ovoj državi. I o tome treba da se danas izjasnimo, o tome da vodimo raspravu i sve što je izišlo, po mom uvjerenju, izvan ovoga je čista predizborna kampanja i potpuno nepotrebna priča.

Zahvaljujem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik, prvi zamjenik predsjedavajućeg, gospodin Lozančić. Izvolite.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju.

Dame i gospodo zastupnici, poštovani članovi Vijeća ministara, uvaženi gosti, evo, ja spadam u kategoriju onih koji žele, prije svega, čestitati Ministarstvu financija i trezora i kompletnom Vijeću ministara što je napokon ovaj vrlo složen zakonski projekt dostavilo u parlamentarnu proceduru. Da je točno ovo što sam rekao, pokazuje čitav niz i bezbroj reakcija na ovaj zakon od različitih zainteresiranih subjekata u ovoj zemlji, od sindikata do uposlenika u institucijama BiH, do onih koji nisu uposlenici u ovim institucijama ali imaju pravo, imaju želju, imaju potrebu da nešto kažu o ovom zakonu.

Pogrešno je što smo danas, raspravljajući o načelima ovog zakona, ušli u raspravu kao da je u drugom čitanju, kao da se definitivno opredjeljujemo i kao da imamo već gotova rješenja.

Reći ću, prije nego što nastavim dalje, da ministar finansija, u svom uvodnom obraćanju, se nije mogao pozvati na ovo pismo OHR-a i drugih institucija, jer ono njemu nije ni upućeno. Ljudi su sasvim korektno informirani, dobro su znači informirani da je ovaj zakonski projekt u ovom trenutku u parlamentarnoj proceduri i obratili su se svima nama u Parlamentu, kako bismo evo vodili računa na ovaj ili onaj način i opredjeljivali se oko onoga što su oni problematizirali.

Rekao sam već u prvom obraćanju na onu repliku jednu zašto mislim da je ovo dobro. Dobro je zato što napokon, u ovoj državi, evo kako su mnogi već rekli, za 22 tisuće uposlenika proračunskih korisnika donosimo jedan zakon. Reći ću poslije ... o nekim detaljima tog zakona. I mislim da je dobra stvar i da tu stvar zbog eventualnih nekih neusklađenosti u zakonu ne smijemo unaprijed osuđivati, osim ako nemamo nepoštene namjere. Osim, ako želimo zadržati postojeće stanje anarhije u ovoj oblasti, osim ako ne želimo da se i dalje u ovoj zemlji 70% sredstava Proračuna BiH troši temeljem, ja ću reći, desetina odluka različitih tijela institucija koje same sebi utvrđuju plaću.

Ja bih volio da se ovim zakonom ne određuju plaće zastupnika i izaslanika u Parlamentarnoj skupštini BiH. Vjerute mi da bih tad puno kritičnije, da tako kažem, govorio o ovom zakonu. Volio bih, čak ako postoji mogućnost, evo da razmislimo o tome, da iz ovog zakona izuzmemo zastupnike i izaslanike u Parlamentu BiH jer bih volio da mi niko ne može prigovoriti za ono što ću drugo reći da evo ja kao sebi želim nekakvu veliku plaću. Prvo, mislim da je nepravedno da mi sami sebe optužujemo zato što su nekakvi koeficijenti ovde predviđeni za parlamentarce, jer ja moram reći, koliko ja znam, niko od parlamentaraca nije sudjelovao uopće u predlaganju koeficijenata ni za nas ni za druge kojih se tiče ova plaća. I mislim da to

treba reći radi javnosti. Mi smo već ovde sami sebe pošli optuživati, optužuje nas javnost, mi sami sebe optužujemo i ljudi će s pravom pomisliti da je to tačno. Znači, ja do trenutka dok ovaj zakonski prijedlog nije stigao u parlamentarnu proceduru nisam imao pojma niti sam htio imati pojma šta se definira i koliko se definira ovim zakonom. Kad sam ga dobio, o njemu sam formirao svoje stajalište, pa ću ga s vama podijeliti ovde.

Ima primjedbi iz međunarodnih organizacija koje sam ja, i članovi Kolegija, i ranije imao prilike čuti ... od nekih od njih kada se tiče da li je dobro da ovim zakonom se definiraju i plaće nositelja najviših pravosudnih funkcija u BiH. Moram reći, tu su podijeljena vjerovatno promišljanja u ovom parlamentu: da i ne. Dosad, znači postoji Zakon o sudskoj i tužilačkoj funkciji koji to definira ... i možemo ostaviti takvo stanje. Možemo ta tijela evo izuzeti iz ovog zakona, ... ako bude većina raspoložena. U tom smislu, ja uopće ... neću to problematizirati, ako je to način da osiguramo apsolutnu neovisnost nositelja tih funkcija i svih onih koji su uposleni u tom sektoru.

Imamo, isto tako, primjedbe da nije dobro što su ovim zakonom obuhvaćena i određena neovisna regulatorna tijela koja postoje kao institucije BiH – FERK, DERK, RAK, govorim skraćenice ... ali evo, pošto se one vrlo često spominju u našoj javnosti, ... vjerovatno svi znate o čemu se radi. Možda je i to dobro da njih oslobodimo od toga, znači da ih isključimo iz ovog zakona. Ako govorimo o principu neovisnosti koji se želi zaštititi isključivanjem tih institucija iz ovog zakona, onda ja postavljam pitanje: Je li Parlament neovisna institucija? Treba li sačuvati neovisnost Parlamenta i svakog zastupnika, izaslanika pojedinačno? Očigledno, sudeći po ovome što raspravljamo, ne treba. Mi trebamo biti ovisnici, pa da ne govorim, o svemu, i o čemu, i o kome sve. Jer najbolji način da postignete ovisnost, a to nam govore i ovi iz Europske komisije, to nam govore iz Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća, to nam govore iz Regulatorne agencije za komunikacije, jeste kad nekom definirate visinu finansijskih prihoda. I onda od njega stvarate ovisnog ili neovisnog. Mi možemo ukinuti plaće svim izaslanicima i zastupnicima, imamo i to pravo. I tad ćemo, vjerovatno, najveći doprinos dati potpunoj ovisnosti svakog zastupnika o različitim centrima moći. Da dam doprinos, da tako kažem, nečemu što sam govorio, ne bih volio nikoga prozivati pojedinačno, kada sam rekao demagoški je nešto ili kada neki kažu možda će neko reći da sam demagog.

Dobra je prilika, evo da danas se ova rasprava odvija pred očima cjelokupne bosanskohercegovačke javnosti. I ja sada, pošto sjedim, imam povlaštenu poziciju da s ove strane sjedim pa vas sve dobro vidim. Gledam ovaj muški dio zastupnika: na svakom od vas vidim kravate koja nijedna nije ispod 100 maraka. Možda je i to licemjerno. Ja znam da ova moja kravata košta oko pola mirovine moje majke, ja to znam, nemojte misliti da ne znam. Znači, moja majka je umirovljenik i moja kravata košta kao pola njene mirovine. Neću vas pitati koliko vam koštaju odijela, koliko vam koštaju košulje koje nosite, koliko vam koštaju cipele koje nosite i neću vas pitati koliko toga imate.

I, evo razmislite o tome. Ja želim časno i pošteno raditi i ovaj posao kao što sam nastojao časno i pošteno raditi sve druge poslove koje sam radio. Ja ne želim da me ovakvom jednostavnom matematikom neko dovede u poziciju da ne mogu obračunati. Ja mogu vrlo lako izračunati, ako ostane ovakav prijedlog, kolika će biti moja plaća, nakon donošenja ovog zakona. To je vrlo jednostavno. Ali, i s tom plaćom, vrlo teško možemo izračunati kako ću osigurati da svaki dan dolazeći u ovaj parlament budem ovako uredan, nadam se da sam uredan, i podišan i

obrijan, i pristojno obučen, jer se i to od mene očekuje. Iako će neko reći, ja volim upozoravati, da se ne iskače iz dnevnog reda, ali su teme bliske i dobro je da su obje danas na dnevnom redu.

Danas smo u jednoj od predhodnih točaka raspravljali Zakon o sukobu interesa, pa pogledajte, i u tom zakonu šta je sve dopušteno izabranim zastupnicima, dužnosnicima, odnosno šta im nije dopušteno. A ja ću vrlo jednostavno reći: nama u ovom parlamentu nije dopušteno raditi ništa drugo osim ovdje. To je dobra stvar. Namjera zakonodavstva jeste da motivira izabrane dužnosnike da se isključivo posvete poslu za koji su izabrani. Ne da ih ponižava, ne da ih degradira, nego da ih motivira da se isključivo posvete poslu za koji smo izabrani. I ja ne želim prihvatiti različite floskule po kojima je ovo tijelo ovdje, ne znam ni ja, evo da ne koristim neke ružne riječi, najbezveznije tijelo u BiH i u okruženju. Neko je dobro rekao danas ... i to su načela i to su principi.

U ovoj državi samo tri čovjeka sjede u Predsjedništvu BiH a za tu poziciju se mogu svi takmičiti, svi punoljetni građani ove zemlje i samo tri, ne znam ni ja kako, ali uspijevaju biti izabrani. U ovoj zemlji – ja se s tim ne slažem, ali to ćemo vjerovatno kada dođemo nekada u fazu rasprave o Ustavu BiH – imamo samo 57 zastupnika u oba doma državnog parlamenta. Možda neko misli da nas je previše. Ja mislim da nas je malo. Da bi se omogućio kvalitetan rad Parlamenta, mislim da bi ovaj dom, ovaj u kome danas sjedimo, morao biti najmanje duplo veći. I sada će neko reći - evo ga vidiš, uz ovolike troškove koje nam proizvode ovih 42, sad bi on i to povećao! Složit ću se sa svima onima koji su rekli da nije problem, i ja tako mislim, da nije problem kolika je plaća izabranog zvaničnika nego je problem koliko on uistinu nju korektno nastoji odraditi, neću reći zaraditi, ... jer ona je zagantirana i za one koji ne dolaze ni na jednu sjednicu ovog doma i za one koji, kad im naumpadne, dođu, a, kad im naumpadne, ne dođu, ona je zagantirana, pa zato neću reći zaraditi nego odraditi ono što je propisano.

I, rekoh, volio bih da, ako je moguće, neko drugi odredi visinu primanja zastupnika u ovom domu i da kaže nekakvu procjenu. Kakva god ona bila, ja ću je prihvatiti. Znači, koliko procjenjuje da vrijedi rad zastupnika u ovom domu, odnosno rad i pozicija i funkcija zastupnika u ovom domu. Na koji način mislimo uopće motivirati nekoga da nakon nekih drugih izbora, jer ovdje se mi ponašamo kad ovaj zakon vrijedi samo za nas ovdje, za, poimenice, Niku Lozančića ili Zlatka Lagumdžiju. Ne, on vrijedi za svakog zastupnika i danas i sutra dok se taj zakon ne promijeni. Znači, to je, po meni, doprinos jačanju digniteta ovih institucija. I, da me opet krivo ne biste shvatili, ne apeliram ja da ovi koeficijenti zastupnika, članova Predsjedništva, članova Vijeća ministara, ostanu na ovoj razini na kojoj su predloženi. Apeliram da se vidi, iako znam, koji su problemi toga, kako povećati one koeficijente koji se tiču policije, koji se tiču vojske. Mislim da su ti koeficijenti realno niski, i, ako se mi svi odrekemo plaća, ako je to način, ...mislim da ti koeficijenti njihovi se ne mogu puno povećati. To je problem. Znači, da vidimo ima li, ima li neki drugi mehanizam, koji je to mehanizam? Ja jesam za to da mi razmislimo, znači i ja ću se o tome opredjeljivati, kada bude amandmanska faza, na koji način ja vidim da bi trebalo svesti to u nekakve okvire kada smo mi u pitanju, prije svega, ali i na način kako mislim da bi trebalo opredijeliti se kada su u pitanju podizanje koeficijenata onih dužnosti koje su na onom početnom koeficijentu. Da vidimo koji je modalitet i svakako ću podržati sve one koji pomognu da dođemo do rješenja, da napravimo jedan pravičan, kvalitetan zakonski projekt kojim će najveći broj građana ove zemlje, i onih kojih se on tiče, biti zadovoljni i koji će osigurati punu transparentnost u trošenju proračunskih sredstava ali i omogućiti efikasno funkcioniranje sustava institucija BiH.

Hvala lijepa.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.
Uvaženi poslanik Kadrić. Izvolite.

REMZIJA KADRIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.
Ja ću zaista kratko da prokomentarišem neke stvari. Dakle, ovdje razgovaramo o Prijedlogu zakona o platama. Po okviru toga, ja ću da samo napomenem tri stvari.

Kada je u pitanju prva stvar, razgovaramo, dakle o demagogijama i principima, pa ću da istaknem jednu, možda jednu posebnu vrstu dvostruke demagogije. Govorim o tome zato što ćemo vjerovatno ući, u narednom periodu, ... u tu priču o demagogijama, pa da napomenem da ima i takva jedna vrsta dvostruke demagogije a ona se ogleda u sljedećem. Zaista je dvostruka demagogija ako neko ovdje javno, transparentno govori o drugome, kako je taj drugi skroman, pošten, pravičan, i onda ljudi, naravno, treba da izvuku iz toga zaključak kako je skroman i onaj koji govori i skroman je onaj i pošten i onaj o kome govori pa ljudi stoga treba da izvuku zaključak da ne zna se ko je skromniji, ko je pošteniji, ko je pravičniji. Dakle, radi se o tome, o jednoj posebnoj vrsti dvostruke demagogije.

Kada je u pitanju druga stvar, koju želim da napomenem, na tragu ovog što je govorio i Lozančić i Džaferović, dakle trebaju još jednom razmotriti mogućnost, zaista, da se pravosuđe izuzme iz ovoga zakona, imajući u vidu da su entitetska pravosuđa regulisana posebnim zakonom i ovdje je došlo do jedne opšte nesređenosti. Prema tome, pravosuđe BiH treba da bude ... regulisano da se nađe neka mogućnost da se to pravosuđe izuzme iz ovoga zakona, imajući u vidu da već postoji zakon ... iz te oblasti.

I treću stvar, koju želim da napomenem, a to je ... Sekretarijat Stručne službe Parlamenta, da se vidi mogućnost jer zaista mora javnost da zna da su ove stručne službe u Parlamentu koje opslužuju ovaj parlament da su one izuzetno loše plaćene i, prema tome, treba da se vidi mogućnost da se te stručne službe, koje nas opslužuju, da se, ... u tom dijelu, vidi mogućnost njihove posebne nadoknade.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.
Uvaženi poslanik Zorić. Izvolite.

VINKO ZORIĆ:

Ja pozdravljam sve kolegice zastupnice i zastupnike i nastojat ću biti što kraći.
Dakle, u ime stranke kojoj ja pripadam, u ime HDZ 1990. želim na početku kazati da podržavamo načela ovog zakona jer što drugo uraditi ako sam kao predsjednik Kluba zastupnika u prošlom sazivu 30. rujna, čini mi se, oprostite mi ako ... datum, 30. rujna 2004., predložio ovom istom domu zaključak i taj dom je prihvatio taj zaključak da se donese zakon o plaćama u

institucijama BiH. Ovo je sustavno uređenje ove materije, sve ostalo bi bila anarhija i iz rasprave svih zastupnika se vidi tko je za nekakvu entropiju, a tko nije za u ovoj zemlji i ja pitam sve nas ovdje: Jesmo li mi za normalno uređenje BiH? Ako jesmo, ovakav jedan sustavni zakon je jedan i od uvjeta za tako normalnu zemlju.

Radna skupina za izradu zakona je napravila dobar prijedlog zakona i ja čestitam, pogotovo voditelju te radne skupine, gospodinu Šakoti, ali i cijelom Ministarstvu financija na čelu sa gospodinom Draganom Vrankićem i moram ovdje, javnosti radi i radi istine, ispraviti kolegu Lozančića: bio je predstavnik Parlamentarne skupštine u toj radnoj skupini i on je sudjelovao u radu te radne skupine.

Neke rasprave, i ne želim puno posvećivati tome pažnje, su me vratile ili pokušale vratiti u jedno vrijeme kada se pričalo da će u komunizmu i pšenica biti besplatna. Dakle, ja odbacujem to vrijeme i kako sam ja jednom, u ovom parlamentu, rekao: to vrijeme odbacujem što dalje.

Kolega Ekrem Ajanović je ovdje iznio, prvi put da ja čujem, kakve su bile plaće i primanja u tom sustavu, kada ja kao profesor matematike i fizike sam morao i duvan brati ali nisam smio upitati kolike su ... plaće zastupnicima. Sada svaka šuša na ulici priča o našim plaćama. I to je dobro, mi smo htjeli demokraciju, evo je ovdje, i ja sam za transparentnost. Ali gdje ćeš veće transparentnosti, neki su pričali ovdje da nema transparentnosti, od članka 7. Da je neko htio da nema transparentnosti i da se ne zna kolika će biti plaća zastupnicima i ostalima u institucijama BiH, članak 7. je mogao imati jednu rečenicu, a ne skoro pola stranice. Moglo je se kazati, a članak 7. tretira osnovicu, moglo je se kazati samo da će osnovicu utvrditi Vijeće ministara i niko ne bi znao koliko je to. Ovdje je napisano koliko je to. To je 85%. Ako neko ima primjedbu na 85%, to djeluje amandmanski. Ja, ... ja ću vjerojatno imati neke amandmane i spreman sam podnijeti amandmane za sve one za koje ja ocijenim da realno, da realno imaju primjedbe, a nisu zastupnici, dakle za sve one institucije ili sindikate spreman sam podnijeti amandmane, ali ako ja ocijenim da je to normalno. Lozančić je lijepo primijetio da zastupnici i ministri uopće nemaju plaću na populacije kojih je puno, dakle kojih je puno u ovom proračunu, vrlo bi se malo, da li, da li 1% odrazilo na plaće ili ne, i u tom smjeru je moja i primjedba na neke koji su govorili o povećanju plaća kod nekih od 10% ili 20%, a kod nekih 100%. Ja o tome ne bih kalkulirao dok ne dobijemo nove plaće. Dakle, kada budemo dobili nove plaće, znat ćemo koliko je to bilo povećanje.

Također, želim nešto kazati i o neovisnosti. Ovdje je se govorilo kako ne bi trebalo tretirati ovim zakonom suce i Regulatornu agenciju. Pa, hajmo reći da bih se ja s time i složio da suce, tužitelje i sve ostale u toj oblasti ne bi trebalo tretirati ovim zakonom. Što sa zaposlenima u tim institucijama? Po meni, veći imunitet ima čistačica koja radi u sudu nego zastupnik u Parlamentarnoj skupštini BiH. Čak je se to pokušalo nekim zakonima i legalizirati. I u nekim agencijama je se, čak, predlagalo da svi zaposleni u toj agenciji imaju imunitet. Sjetite se u prošlom sazivu da smo imali takav zakon na klupama gdje se predlagalo da zaposlenici jedne agencije imaju imunitet, i to potpuni imunitet. A mi ovdje u Parlamentarnoj skupštini imamo imunitet kako je, u ono vrijeme, kolega Špirić, u prošlom sazivu, rekao da mi možemo slobodno u ovom parlamentu slučajno razbiti pepeljaru, slučajno, ne namjerno, ono naišli smo, gurnuli je, nismo htjeli i imamo, zaštićeni smo, nećemo odgovarati od toga.

Ja sam u ovom parlamentu u zadnjih 10 godina stalno, osim one crne rupe od 2000. do 2002., tada nisam bio. I moram vam kazati da je u toj crnoj rupi, ako pod navodne znake

kažemo, tih privilegija najviše doneseno u ovoj Parlamentarnoj skupštini. Usporedite '98. do 2000., usporedite 2000. do 2002. i sve ovo ostalo, pa ćete vidjeti kada su najveće privilegije donesene, ako to jesu privilegije. Ja mislim da nisu ali oni koji ovdje glasno govore da su plaće, paušali, ne daj Bože, je li, dnevnicu naplatiti ako idete na put. Ako su to privilegije, onda trebamo kazati kad je to toga najviše doneseno i uvedeno u ... ovaj praksu parlamentarnog života.

Na kraju, još jednom ponavljam, bez rezerve, u ime stranke, kažem da podržavamo načela ovog zakona a u amandmanskoj fazi, dakle u fazi popravka zakona, sudjelovat ćemo onoliko koliko bude potrebno.

Hvala lijepa.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem i ja Vama.

Riječ ima uvaženi zastupnik Sefer Halilović.

SEFER HALILOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo, šta bih god sad pokušao kazati da budem kritičan, naravno, odmah ću biti proglašen ... da je to jeftina politička demagogija, da je to ubiranje jeftinih političkih poena itd. pa ću se suzdržati od tih nekih komentara koje sam mislio da ... kažem.

Ali, analizirajući, čitajući zakon, uočio sam nekoliko stvari o kojima bih htio da ... dodam, sa nekoliko riječi kažem. Prvo, mislim da povećanje plata je već stvorilo vrlo negativan efekt u javnosti i, da budem iskren, do ovog povećanja plata, o kome sada razgovaramo, mi smo ovdje, kao poslanici u državnom parlamentu, od medija proglašeni ... kriminalcima i najplaćenijim neradnicima u BiH. Dakle, i sa ovim, sa ovim platama, koje smo dosad imali, mi smo proglašeni najvećim kriminalcima i najvećim neradnicima u BiH.

Drugo, mislim da ... samo dizanje ili spuštanje plata neće riješiti problem, niti će povećati niti smanjiti efikasnost ovog parlamenta, jer orijentir za ovo mi je: povećane su plate sudijama i tužiocima i na kraju smo, jesmo li mi sigurni da smo, nakon tog povećanja plata sudijama i tužiocima, dobili borbu protiv kriminala ili smo izgubili! Ja mislim da smo izgubili i sa tim povećanjem plata sudijama i tužiocima mi, praktično, nismo dobili ništa. Dobili smo stanje kakvo je bilo ili možda još, možda još lošije.

Ono što, ono što je, što bi bila poenta ovog što sam ja danas htio reći – neki dan sam u jednom dnevnom listu pročitao, na naslovnici su bile poredane fotografije svih poslanika i crvenom su bila označena vladajuća koalicija, zelenom opozicija, ... ispod onih crvenih je pisalo ovi su za, za tako visoke plate, a za ove iz opozicije su pisali: ovi nemaju ništa protiv – ja hoću vrlo precizno da kažem da mislim da predlagač zakona, a mi imamo kao poslanici mogućnost da amandmanski djelujemo, trebamo, i ja ću u tom smjeru i djelovati, amandmanski djelovati da se ipak ... ovi koeficijenti budu manji za, prije svega, poslanike u državnom parlamentu i još za neke druge kategorije, a da budu veći za policiju i za vojsku. Ja sam nekada bio vojnik, ja vam moram kazati da je to vrlo teško zanimanje a, kada se ovdje izračuna kolika mu je plata, onda, onda je to vrlo skromno. I, ako hoćemo policiju, pogledajte hronike, ove crne hronike, pa ćete vidjeti da ginemo otprilike godišnje kao da smo u nekoj vrsti ratnog stanja, ako hoćemo

kvalitetnu vojsku i kvalitetnu policiju, onda ove dvije kategorije ja bih – naravno, mi ćemo u tom smjeru amandmanski djelovati – ali zamolio bih predlažaće da tu stvar imaju u vidu.

I, konačno, svaki zakon koji se bude donio i koji se donosi a najbolji, najbolji pokazatelj, najbolji primjer za ovo jeste zakon, evo, o sudijama i tužiocima. Ako ovaj zakon ne budu pratile sankcije za nerad, za neispunjavanje obaveza, za kršenje kodeksa ili pravila, zakon neće dobiti rezultat. Ja sam zato da mi policajca i vojnika nagradimo a da konačno dobijemo siguran saobraćaj. Ja sam zato da se državni činovnik nagradi, državni službenik nagradi, ali da dobijemo državnu administraciju koja nije korumpirana i koja nije podmićena. Ja sam zato da se apsolutno nagradi rad ali da se, kada su koeficijenti u pitanju, mislim da bi trebali ipak voditi računa o njima koji su nas birali, jer osjećam se vrlo neugodno i sa ovom platom koju sad ... imam kada dođem među ljude koji me pitaju a kolika ti je plata, jer oni, oni su iz novina pročitali da mi imamo nekakve plate koje su od: da od jedne plate možeš kupiti stan i auto.

Ja vam moram još na kraju kazati ... da, kada su plate u pitanju, ovdje treba imati u vidu još jednu činjenicu. Evo, završit ću sa ovim da vas ... da vam ne oduzimam puno vremena. Kao ministar za rad i socijalnu politiku i raseljene osobe u Vladi Federacije postavio sam tada pitanje, na sjednici Vlade Federacije, jer je tad plata ministra bila oko 1.600 maraka, sa toplim obrokom, to je negdje bilo oko 2.000 maraka ... .. Pitao sam tada kolike su, kolike su plate, jer sam sasvim slučajno čuo da su plate direktora javnih preduzeća da se kreću od 15 do 25 hiljada maraka. I mislim da ovaj zakon treba podržati, da on ima podršku, da se konačno počne uređivati stanje u državi, da ove koeficijente treba rasporediti a, kada su poslanici u pitanju, nemojte nas dovoditi u situaciju, ja ovaj put molim ovu vladajuću koaliciju, jer postoji jedna narodna poslovice koja kaže da možete ubistvo ... spriječiti, ... a samoubistvo nikada! Ukoliko budete ostali na ovako visokim koeficijentima, vi ćete ne samo izvršiti ubistvo ... samoubistvo nego ćete izvršiti ubistvo i nas koji smo protiv. Ja sam protiv ovako visokih koeficijenata i mislim da, u najmanju ruku, nije korektno.

Hvala vam lijepa.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Sokolović.

SALKO SOKOLOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Evo, šta reći sada kada je skoro sve ispričano o ovom zakonu ali evo par samo riječi da još jednom, zbog javnosti ako ništa, ... spoznamo zbog čega mi danas sjedimo ovdje i šta o čemu raspravljamo u ovom momentu, znači.

Ja sam htio u par navrata da dam repliku određenim poslanicima iz razloga što su se počeli baviti sami sobom. Bavili smo se sami sobom iz razloga što smo zbog osude javnosti, je li, došli u jednu takvu situaciju i evo, možda, i sat i po vremena govorili samo na tu temu ali smo istinski zaboravili da kažemo da je ovo još jedan zakon države BiH koji nije postojao i da se uređuje jedan sistem u kome je bio kaos. I ministar finansija je u svom izlaganju ... upravo, čini mi se, ako je to svako dobro pratio, a zbog javnosti i analitički naveo koja su to podzakonska akta na osnovu kojih su se dosad isplaćivale plate, a zamjenik ministra gospodin Kasumović, u

jednom momentu, prije nekoliko mjeseci govorio i šta to znači kada je u pitanju .. isplata plata u institucijama vlasti. Jednostavno ovo treba urediti.

Želim, evo još jednom, da podržim stav predsjednika Kluba SDA gospodina Bakira Izetbegovića u smislu podrške ovome zakonu i u smislu korekcije kroz amandmane koeficijenata koje imamo. I ono što mi, nije nikada naodmet još jednom pomenuti, želimo istinski da uradimo jeste da se posebno obrati pažnja kada je u pitanju korekcija koeficijenata prema Oružanim snagama BiH i policijskim službenicima. I ja smatram svi oni koji kroz svoje diskusije su zanemarivali taj faktor ili nisu želili da prihvate ideju, ... korekcije u tom smislu, treba sebi da postave pitanje da li oni vole državu BiH. Jer ako nema Oružanih snaga, ako nema policijskih službenika, ako, evo već dva dana vodimo način, ... već dva dana razgovaramo na temu policijskih zakona u kojima želimo da napravimo jednu subordinaciju policije od vrha do dna, onda i tim policijskim službenicima, odnosno ljudima koji se bave tim poslom, i onima koji stoje na granici, i onima koji, ... prihode moramo na neki način, ... mi, možda kroz ove amandmane popraviti stanje. Mislio se i mislim da je vlada, da je ministarstvo imalo razumijevanja da postavi te neke startne pozicije. Na nama je da to malo iskorigujemo i da u ovoj državi imamo još jedan zakon koji će biti transparentan i o kome neće moći niko pričati ove insinucije koje su prisutne ovih dana u javnosti.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Posljednji prijavljeni diskutant je uvaženi zastupnik Denis Bećirović i nakon toga bismo se dogovorili o načinu nastavka daljeg rada današnjeg zasjedanja.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, dakle govorimo o Prijedlogu zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH. Ne mogu da shvatim otkud ovako puno burnih replika i reagovanja na pojedine diskusije, s obzirom da ja mislim da je legitimno pravo svakog poslaničkog kluba i svake političke partije da iznese svoj stav. Eventualno, ako ima nekih primjedbi, korekcija itd. mogu se ispraviti, ali negirati elementarno pravo nekim poslanicima da iznesu svoj stav, mislim da nije uredu. Ja mislim da nije dobra klima u BiH koja vlada trenutno a u okviru te klime imamo ovu tačku dnevnog reda. Vjerovatno, ne bi bilo tolikog pritiska ni javnosti ni građana da je BiH napravila značajnije korake naprijed, da se ljudi osjećaju bolje, da je standard bolji itd. Ovako, toga nema a, s druge strane, imamo ovakav jedan zakon i one druge zakone, koji su također, o kojima se također govorilo u javnosti, koji su, na neki način, iritirali ljude.

Ja, dakle želim reći da nema potrebe da se iko boji pet poslanika SDP-a ovdje u Parlamentu BiH, oni imaju svoj stav. Taj stav nije stav samo pet poslanika SDP-a, tih pet poslanika SDP-a provode zaključak Kongresa SDP-a i Glavnog odbora SDP-a i oni se ne mogu drugačije ponašati nego što jesu. Znači, iznose stavove najviših organa SDP-a. Ponavljam, dakle ne bi trebalo da je problem u SDP-u, nas je pet, većina parlamentarna ima 32, ukupno 42 poslanika a svako ima pravo na iznošenje svog mišljenja.

Ja podsjećam da sam, neki će se vjerovatno i sjetiti, u martu 2007. godine, eto prije nešto više od godinu dana, tražio kao prijedlog tačku dnevnog reda da razmatramo malo privilegije

svih državnih funkcionera i da, nažalost, ... taj prijedlog tačke dnevnog reda nije dobio potrebnu većinu. Dakle, taj prijedlog je odbijen.

Nama bi mnogo lakše bilo danas govoriti o ovoj temi da je rezultat rada, i Parlamenta BiH i Vijeća ministara, bolji nego što jeste. Zato mene uopšte ne začuđuje reakcija javnosti, ako znamo da je i ovaj Predstavnički dom Parlamenta BiH u prošloj godini realizirao, od onoga što je on planirao, negdje oko 30% svega planiranog. Vi imate pojedina ministarstva u Vijeću ministara: njihov stepen realizacije od onog šta su planirali je 0%, kada je riječ o nekim zakonodavnim aktivnostima. I šta mi onda očekujemo od građana ove zemlje kada ljudi vide kakvi su učinci konkretno pojedinih organa na državnom nivou. Indikativno je da i onaj prijedlog dvadeset i jednog poslanika da ga niko čak nije htio ni da pokaže poslanicima SDP-a. Zašto? Ne znam. Ali je također i indikativno da je i ovaj prijedlog zakona došao u trenutku kada je u cijeloj zemlji podignuta jedna vještačka dimna zavjesa, vještački krojenih tenzija, strahova itd. Svakako da mi ovdje imamo pravo da iznesemo svoj stav i mnogo češće se moramo sjetiti nego što to radimo: polumilionske armije nezaposlenih u ovoj zemlji, penzionera, radnika i ostalih. Svako ima pravo na svoj stav. Tako i ja za sebe zadržavam pravo na svoj stav.

Umjesto ovog prijedloga koji bi trebao rezultirati povećanjem prinadležnosti određenih državnih funkcionera i službenika, a znamo da efikasnost nije na visokom nivou, ja imam pravo da kažem da bi radio i nešto potpuno suprotno. Možda, ako su rezultati i učinci ovakvi da ovdje treba najozbiljnije razmisliti o smanjenju i da to apsolutno one koji su u dosadašnjem toku sjednice govorili da treba i primanja i plaće vezati za ovaj dio koji se odnosi na rezultate i učinke, tu apsolutno podržavam taj dio diskusija. To posebno želim reći, jer u ovom trenutku svi ključni zakoni u zemlji stoje, sve ključne reforme stoje. Kako da povećavamo primanja poslanika? Ljudi, može li iko reći, ima li ijedna država na svijetu koja nema himne! Pa barem da BiH dobije tekst himne! Evo, jedan je kolega poslanik od 220 zemalja članica UN našao jedan primjer, međutim jedna lasta ne čini proljeće.

Gospodine predsjedavajući, ja bih zamolio kolegu da, odnosno Vas bih zamolio da mi omogućite da nesmetano iskažem svoje mišljenje kao poslanik.

NIKO LOZANČIĆ:

Dobro, evo samo moment. Znači, ja nastojim da Vas ne prekidam, ali u pravu ste, ... puno Vaših kolega u međuvremenu što dobacuje, što priča međusobno, što sigurno dekoncentrira i Vas i sve nas koji bi nastojali slušati što govorimo. To je naš odnos jednih prema drugima, pa ja apeliram na sve da imamo jedan korektan odnos jedni prema drugima.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Slažem se, slažem se, pravo slobodnog i neometanog iskazivanja mišljenja u ovom parlamentu jedno od temeljnih prava, u protivnom, ako nemamo to pravo, barem, onda se ljudi mogu osjećati da se nalaze u rimskom Koloseumu, a ne u Parlamentu.

Šta ja mislim da narod očekuje da se nađe na dnevnom redu ovdje u Parlamentu? Vraćam se na onu priču o političkoj klimi. Znače, registrovano je 684 hiljade siromašnih, prema statistikama 250 hiljada radnika radi, a da nikakva primanja nema. Pola miliona je nezaposlenih. Često ćete u apotekama vidjeti penzionere koji ne pitaju koji je najbolji lijek već koji je

najjeftiniji lijek. Teško je u takvoj klimi zaista svakom raspravljati na ovu temu. E, sad ima onih kolega, koji kažu: Ovo je sistemski zakon i onaj ko je protiv ovog zakona on je protiv sistema.

Da poslanici SDP-a ne bi bili protiv sistema, evo ja mislim da, hajmo krenuti u donošenje ovog zakona, ali da ispoštujemo dva principa, odnosno kriterija. Prvi kriterij: nijedan stav ovog zakona, nijedan član ovog zakona, nakon usvajanja, ne smije prouzrokovati nijedan fening povećanja bilo kakvih prinadležnosti.

I drugi kriterij, drugi stav: da ta primanja spram složenosti funkcije, odgovornosti itd., nek se usklade, ne dirajući u ovaj prvi kriterij, da nema više nikavih povećanja.

Ja ovdje moram reći da razumijem i dio poslanika koji su govorili na način, a što u javnosti nije na određen način zaista pošteno predstavljeno, priča o visini plaća treba da bude jedna sistemska i pošteno postavljena priča. Pošteno postavljena priča, da vidimo: Zašto to direktor BH, recimo, Telecoma ima 10, 11 hiljada, 8 hiljada, nije bitno? Zašto tolika primanja ima direktor Elektroprivrede? Zašto pojedini nadzorni odbori itd. pa oni samo stoje na čelu javnih preduzeća, koja koriste nacionalno bogatstvo svih građana ove zemlje! Tu priču uopšte ne treba također zaboraviti, već je treba pošteno otvoriti i otvoriti je zaista na jedan cjelovit i sistematičan način.

Neko će reći to je demagogija, neko će reći to nije demagogija, ja opet završavam s onim što sam počeo. Imam pravo na svoj stav, svoj stav javno glasno i jasno iznosim. Predlažem dva kriterija po kojima treba uobličiti ovaj zakon u slučaju da eventualno, ipak, bude usvojeno ovako kako je usvojeno. Ja, u svoje ime, mogu da obećam da svaki fening novog povećanja, što se mene tiče, ide u humanitarne svrhe ili za stipendiranje nekih nadarenih studenata ili za pomoć nekom ugroženom penzioneru.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvažena poslanica Hadžiahmetović: diskusija. Izvolite. I nakon toga nemamo više prijavljenih.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Pa evo, dozvolite samo u kratkim crtama par napomena. Prvo je čitanje zakona koji je pred nama, i ja sam očekivala da će biti malo više rasprave o principima, i meni je žao, predsjedavajući, da nije uvažena Vaša sugestije da se raspravlja o svim državnim institucijama BiH tako da danas smo imali vrlo malo priče o policajcima o, evo maloprije je kolega Halilović pomenu vojnike itd., evo ja ću pomenuti, recimo, deminere. Ako je tačna, naprimjer, informacija jedna koja je nedavno bila plasirana u medijima da je čišćenje jednog kvadrata jeftinije nego hemijsko čišćenje jednog kvadrata tepiha, onda je to zaista zabrinjavajuće. Ja hoću samo da ukažem na potrebu da možda kroz raspravu o principima malo više obratimo pažnju na ono što ovdje stoji i u tom smislu možda i sugestija predlagračima. Ovdje stoji, recimo, između ostalog, fleksibilnost. Ja ću vas samo podsjetiti da smo nedavno, prilikom odgovora na jedno poslaničko pitanje, imali, i a jednako tako i kroz nezavisne revizorske izvještaje, imali nekoliko upozorenja, čak je stajala kvantifikacija kod jedne državne institucije, ako treba, evo ja ću pomenuti Agencija

za državnu službu koja je imala, recimo, ogromne naknade isplaćene po osnovu rada u komisijama, rada, recimo, po ugovoru o djelu itd. I, u tom smislu, želim dovesti u kontekst takve možda anomalije koje bi trebalo inkorporirati u ove koeficijente o kojima je ovdje riječ, što bi onda, eventualno, podlijegalo i ... nekim korekcijama u narednim fazama čitanja ovog zakona.

Ja hoću da upozorim da se možda pod ovim principom transparentnosti i fleksibilnosti treba upravo inkorporirati ono što izaziva ovakve anomalije i što dovodi do nesklada i bez obzira o načinu na koji se prikazuju ukupna primanja zaposlenih u državnim institucijama. Ja neću govoriti o platama u Parlamentu jer mislim da je najlošije što je ovaj parlament mogao uraditi to je da fokusira 90% rasprave o sopstvenim platama i ja sam pokušavala da zamislim kako bi to izgledalo, recimo, da policajci, carinici, pripadnici DGS ... imaju zakonodavne ovlasti, pa vjerovatno bi onda možda i fokus rasprave bio na pozicije takvih institucija, i to je možda loše što o čemu mnogi parlamentarci, nažalost, nisu ovdje mogli da odole.

Ujedno, ja nisam imala namjeru da se javim za diskusiju, ali hoću da podsjetim, jako sam bila inicirana više ispravkom, odnosno potrebom ispravke krivog navoda kolegi Haliloviću. Vladajuća koalicija, odnosno ima nas u valadajućoj koaliciji koji ne primamo platu, isto kao što ima i u opoziciji koji primaju platu. Prema tome, nemojte nas ... na taj način diferencirati, jer ćemo onda raspravu odvesti u potpuno pogrešnom pravcu. Jednako tako te novine koje ste pomenuli neki dan o bojama različitim, bojama poslanika, nisu kvalifikovali poslanike pozicije i opozicije, odnosno kako ste vi rekli vladajuće koalicije nego po nekom drugom kriteriju. Dakle, zaista sam imala potrebu da to korigujem, jer utisak koji se mogao ostaviti nakon Vaše diskusije išao je na adresu tamo gdje joj nije mjesto.

Zahvaljujem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Halilović: replika. Izvolite.

SEFER HALILOVIĆ:

Odnosi se samo na kratak komentar. Dakle, vladajuća koalicija ima dovoljno glasova da ovo može usvojiti bez ono da li nije bilo za ni protiv. Kad su u pitanju ovi demineri, ja se apsolutno slažem s tim, s tim što sam se godinama zalagao i eto kao ministar u Vladi Federacije pokušavao da predložim da svaka vojska svoje mine deminira. Jel', mi imamo sad otprilike agencije koje to rade, a stručni ljudi sjede van toga, al' to je druga tema, ja tu temu ne otvaram ...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vidim da ste se prijavili, uvaženi poslanik Lijanović. Vi ste imali diskusiju, repliku i sve ostalo, šta? Zaključak ste u svojoj diskusiji rekli, je li tako, samo ga trebate sad: Hajte precizirajte zaključak.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Zadužuje se Povjerenstvo za financije i proračun da izradi formulu kojom će se vezivati plate zastupnika Parlamentarne skupštine BiH za ostvarene rezultate u području vanjsko-trgovinskog deficita.

Kao primje: za svako smanjenje...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo malo, molim vas, samo malo.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ

Pošto ovim zakonom je predviđeno da nam se vezuju plaće za plaće prosječne u državi, a na prosječne plaće jako puno utiču i niže razine vlasti, tako da mi ne možemo direktno utjecati na te rezultate, a na vanjskotrgovinski deficit mi imamo u potpunosti ovlasti da direktno utječemo.

Kao primjer: za svako smanjenje deficita od 1% povećanje plaće zastupnika, izaslanika od 10% do maksimalno 200%, i za svako povećanje deficita za 1% ...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo malo molim vas, strpite se samo malo, molim vas.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

...za svako povećanje deficita za 1% smanjenje plaće zastupnika, izaslanika za 5% do maksimalnih 90%.

Ja mislim da će nam ovo dati mogućnost da ostvarimo dobre plaće i da budu zadovoljni i građani BiH što smo mi ostvarili dobre plaće.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

I šta ćemo sa ostalim: Predsjedništvo, Savjet ministara, agencije, je li to za sve?

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Pa u biti samo za Parlamentarnu skupštinu.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

A samo za nas.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Jeste, jer mi odlučujemo, oni su u biti izvršni organ koji trebaju provoditi ono što mi odlučimo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja imam potrebu da pozovem ministra, s obzirom da se, molim vas, prijavio za rezimira diskusije, odgovori na neka pitanja.

Izvolite, ministre.

DRAGAN VRANKIĆ:

Hvala lijepo, predsjedavajući.

Evo, čini mi zadovoljstvo da mogu reći par rečenica i pozorno sam pratio sve rasprave. I moram reći da mi je drago da je jedan dokument ovakav izašao, došao u vaše klupe. ...Nakon svih rasprava sam uvjeren da je i on ipak dobar dokument, mada uvijek popravljiv. I moram se zahvaliti prije svega komisiji koja je radila unutra, njima. S njima dijelim sve pohvale što je dobro, a ono što su bile kritike, to preuzimam na sebe, jer sam kao ministar imao šansu da to izmijenim na dva načina kao ministar predlagajući u Vijeću ministara, a onda i kao član Vijeća ministara kad smo utvrđivali ovu raspravu. I sad mi je, ako hoćete, na kraju, jasno zašto nakon ovoliko godina nemamo, niste imali ovakav jedan zakon, zakon na klupama.

Ja sam dobro pratio vaše zaključke i stavove koji su se odnosili na moj posao, na moje ministarstvo. Ja mislim u dva navrata da su bili zaključci i šta se čeka sa ovim dokumentom, ja sam ga uzeo pozorno u rad i, kad ste bili požurivali, govorio samo ... ne može baš tako jednostavno, to je složeno, radi se. Jel', Bogu hvala da smo došli do ove pozicije da po vašem zahtjevu uradimo jedan jedinstven zakon koji je uistinu jedinstven, jer sam se tako i ponašao.

Ovdje je uvaženi zastupnik Lagumdžija spominjao moje ime i rekao da sam trebao ga objasniti, da me je zbog tog kritizirao. ... Kao što je gospodin Lozančić rekao, ja se zahvaljujem na ovom, ja nisam dobio ovaj dokument od ovih međunarodnih institucija, OHR-a itd. pobrojanih, tako da znači nije na mojoj adresi, ja ga imam privatnom linijom. Ali nisam se osjećao obveznim da o njemu govorim i da vam ga interpretiram. To ćete učiniti vi, a ja ću vam osobno pomoći kao ministar do ove druge faze amandmanske koja će biti.

Reći ću nešto drugo, ... da ne bi govorio naredni put, da ne zaboravim. Svi od ovih institucija imali su podebele i duge razgovore sa mnom i s ministarstvom oko ovoga što piše ovdje. Ono što ću dati sad svoj utisak i pred javnosti ...svi su otišli preko vrata slegnutih ramena - pa dobro, ministre, ... al', na kraju, ipak dobijemo ovo pismo kako piše, i ono čime sam zabrinut pa možda malo ovdje jednim dijelom i kod vas da se u puno stvari ne ulazi u meritum. U ovome dokumentu, vjerujte, stoje članci koji ne postoje u zakonu, to ćemo naredni put, poziva se na članak kojeg nema, bio je u nekom prvom draftu prije godinu dana. To govori o ozbiljnosti onih koji pišu. Želim od toga abolirati možda ove koji su u naslovu, ali njihovi pisari vjerovatno imaju puno veće plaće od vas i niko ne postavlja pitanje kolika su im, ... rade za njih i onda ih napišu i oni to potpišu, što nije, što nije, čak istinito.

Kad je princip neovisnosti, ja to prepuštam vama: hoće li neke institucije biti uključene kroz ovaj zakon ili ne! Ali molim vas, ima li većeg stupnja neovisnosti od toga kad nešto definirate zakonom! Ovdje nema nijednog čina koji se prepušta Vijeću ministara ili ministru. Kad je u pitanju pravosuđe, ovdje apsolutno, nema ministra, ni Vijeća ministara, sve je prepušteno onom ogranu kojim upravlja. Znači, ako je sud, predsjednik, i u njegovom tijelu koji upravlja, tužiteljstvo itd. Imamo i koeficijent i osnovicu i ono što mene kao ministra najviše veseli što sam stvorio osnovu da mogu voditi fiskalnu stabilnost, projekciju za naredne godine, za tri godine. Ja mogu reći sad svima vama ili bilo kome od proračunskih korisnika da izračunamo plaću za naredne tri godine. Tvrdim da će biti u jedan posto, jer ću napraviti projekciju rasta prosječne plaće, imat ćemo faktički ono što je najvrednije u ovome zakonu što ja to tako i doživljavam. I zato smatram da ova neovisnost više postaje jedan čin političkog

opredjeljenja, a ako je nešto neovisno, da iz jednog od poglavlja koje to obrađuje, sad izvadimo i to, samo kažemo zove se poseban zakon, ja ne vidim kakva je tu razlika. Bilo kao posebno poglavlje u jedinstvenom zakonu ili bio poseban zakon, a isto ga tako ovaj parlament mora donijeti, tako da ja ne vidim oko čega zbilja trošimo toliku energiju i zbog toga tako se ponašamo.

Par stvarčica koje su još bile ovdje govorene. Ovo što sad, neko je rekao: ovaj zakon je, faktički njegova implementacija, primjena košta negdje oko 50 miliona maraka, teško je reći, znači dodatnih sredstava na postojeće stanje. Imamo ih u proračunu, imamo tehniku. To sam objasnio kad smo usvajali proračun da ako ga sad usvojimo, ovu drugu pola godine, možemo implementirati. Ali ono, još ću jedanput reći, nije moje da ja vama zamjeram, vi ste zastupnici. Potrošili ste veliku većinu rasprave o jedan posto od ovih 50 miliona maraka. To se odnosi na vas, ministre, predsjednika države. Za mene je predsjednik države predsjednik države, mi smo ga birali, ako nam ne valja, biramo druge, vi ste zastupnici, vi ste birani. Vi morate imati adekvatnu plaću, onakva kakva i pripada. Isto tako, mislim i za sve one koji rade. Često se u ovome zakonu spominju policajci, vojnici itd. ali od ovih 50 miliona preko 30 miliona ide upravo na njih. Znači, nije istina da o njima nismo vodili računa. Ali, ono što je neko rekao: pritanje mjere! Pitanje je trenutne političke prosudbe jel' nešto u jednom momentu dobro da se napravi ili nije, je li taj odnos onakav kakav bi trebao biti. Ja mislim da evo u priliku pogođeno, ja bih vas molio kad budete predlagali amandmane da uključite nas iz ministarstva, iz ove radne grupe i komisije koja je bila, kako bismo mogli davati određene izračune da ne bismo narušili koncept i sustav zakona. Jer, ako to iskočimo na jednom mjestu, kao princip... spojenih posuda ili čaša, pun stol, ona krajnja tamo pada, ako ovu gurnete, tako da u tom smislu bi to zamolio.

I sad neću braniti ministre, mada, je li, svi smo govorili sa svojih aspekata. Ministri nemaju nikakvih naknada nit po zakonu, niko od ministara bilo kakvu naknadu izuzev plaće ... i moja plaća 2.040 maraka plus, ne znam, radni staž, možda još 100 maraka i tako, nije bitno. Ali ono što želim reći je to da smo već primijenili praksu i imamo velikih problema: ukinuli smo ili smo modificirali odluku o naknadama. Nema više naknada, ne ministri već nemaju ni kolege u Vijeću ministara, odnosno uposlenici, državni službenici, gdje je to uistinu bilo često puta i nelogično, da ne govorim druge riječi, išli smo na varijantu da se ljudi koji iz Vijeća ministara iz ministarstava učestvuju u određenom radu da budu nagrađeni, da to bude njihov rad. Znači, zato postoji dio stimulacije u ovome zakonu, ako nekog stavljate u komisiju, pa ostaje preko radnog vremena, resorni odgovorni ministar ili šef organa može da odredi stimulaciju, ne znam ja, od 5% dodatak na taj njegov posao, tako da smo eliminirali sve te komisije koje su, tako mislim, isisavale novac neopravdano i ta ja kritika bila uredu.

Evo, ako sam pomogao, bilo mi je drago. Stojimo na dispoziciji da pomognemo onoliko koliko se može, ja bi vas zamolio da učinimo sve da ovaj zakon donesemo. Isto je neko spomenu u njem stoji nakon šest mjeseci komisija, to je čak jedna od najvrednijih, pored članka 7. kvalitet ovoga zakona da se izanaliziramo, korigiramo i da to napravimo onako kako Bog zapovijeda.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem, ministre.

Mi ćemo napraviti sad pauzu za ručak do 16:00 časova. Upozoravam poslanike da ćemo nakon toga nastaviti rad dok ... čitav dnevni red sjednice ne završimo.

/PAUZA/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas kolegice i kolege poslanici, molim vas. Trebamo biti efikasni ako mislimo danas da završimo dnevni red. Iz tog razloga zamolio bih vas za uzdržanost od komentara, nepotrebnih replika i jalove rasprave.

16. tačka dnevnog reda:

Ad. 16. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o jedinstvenom matičnom broju (prvo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ovaj zakonski prijedlog 18. marta je dostavljen u proceduru. Ustavopravna komisija je Mišljenje o ustavnoj osnovi i principima dostavila 28.3.2008. godine.

Otvaram raspravu u prvom čitanju, dajem ministru gospodinu Noviću riječ. Izvolite, ministre. Ako je potrebno, je li i opozicija misli da je uredu?

Dobro. Zahvaljujem.

Da li ima, otvaram raspravu, izvolite. Ako nema, zaključujem raspravu.

Prelazimo na 17. tačku dnevnog reda:

Ad. 17. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ličnoj karti državljana Bosne i Hercegovine (prvo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Savjet ministara je ovaj prijedlog zakona dostavio 18. marta. Ustavopravna komisija o ustavnom osnovu ... 28.3.

Otvaram raspravu u prvom čitanju. Ima li neko potrebu ili želju da raspravlja o ovom dokumentu? Ovo su sve izmjene i dopune zakona upućene ka efikasnosti. Nema. Zaključujem raspravu.

Prelazimo na 18. tačku dnevnog reda:

Ad. 18. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine (prvo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Imamo istu situaciju kao u prethodnoj tački. Prihvaćeni su principi i ustavni osnov. Otvaram raspravu u prvom čitanju. Izvolite. Ako nema prijavljenih, zaključujem raspravu.

Prelazimo na 19. tačku dnevnog reda:

Ad. 19. Prijedlog zakona o Fiskalnom vijeću Bosne i Hercegovine (prvo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

18. marta smo dobili u proceduru Prijedlog zakona. Ustavnopravna komisija je Mišljenje o ustavnom osnovu dostavila 28.3. Nadležna Komisija za finansije i budžet je takođe isti dan dostavila Mišljenje o principima. Uz usvajanje principa, Komisija je Domu predložila na usvajanje zaključak koji glasi, ja ću ga pročitati:

Komisija i Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH zahtijevaju od Savjeta ministara BiH da do okončanja amandmanske faze o Prijedlogu zakona razjasni pitanje preklapanje nadležnosti između Fiskalnog savjeta BiH i Uprave za indirektno oporezivanje BiH predviđenog u članu 5. Prijedloga zakona koji se dijelom odnosi na makroekonomsku projekciju i projekciju ukupnih indirektnih poreza i njihove raspodjele za narednu fiskalnu godinu.

Otvaram raspravu u prvom čitanju. Ne vidim predlagača. Ako ima potrebe, potražićemo da objasni.

Uvaženi poslanik Novaković. Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, kolege poslanici, očito je da ove tačke uživaju manje simpatija i od Savjeta ministara i od medija. Moram reći da kad se radi o ovom zakonu mnoge stvari mi se čine nejasnim. Ja ću uzeti tri aspekta koja mislim da je potrebno razjasniti.

Prvo, aspekti finansijske prirode. Naime, ovaj zakon je definisao da su za njegovu realizaciju potrebna finansijska sredstva, ali nije definisao kolika finansijska sredstva. Nema ni procjene ovih potrebnih finansijskih sredstava, što mislim da bi bilo važno, imajući u vidu da mi pravimo ustvari jednu potpuno novu instituciju. Nepoznato je hoće li članovi *Fiskalnog vijeća* imati naknadu za svoj rad ili neće, s obzirom da se ovdje radi o predsjednicima vlada, premijerima, ministrima u zakonu, dakle, nemamo definisano pitanje imaju li oni za rad u *Fiskalnom vijeću* naknadu ili ne. Nepoznato je ni koliko će ova savjetodavna grupa imati članova u svakom momentu. Dakle, poznato je da će imati stalnih sedam, ali broj privremenih zavisi od slučaja do slučaja. Nepoznata je ni približno naknada za rad ove ... savjetodavne grupe. Pa čak ni potpuno jasno nije da li se radi o profesionalcima ili ne, odnosno da li ljudi koji tamo rade su profesionalno stalno zaposleni u institucijama BiH, odnosno u *Fiskalnom vijeću*. Da ne kažem da

je u ovoj fazi nepoznata ni struktura ni broj zaposlenih u *Sekretarijatu Fiskalnog vijeća*. Sve to ostavlja ozbiljnu dilemu koliko će nas koštati na ovaj način organizovano *Fiskalno vijeće*. Ja ne govorim o potrebi za postojanjem *Fiskalnog vijeća* i o potrebi da *Fiskalno vijeće* reguliše neka pitanja, posebno pitanja koja se tiču budžeta, kako bi imali sinhronizaciju, sinhronizaciju rada na budžetima i sinhronizaciju nekih obaveza iz budžeta, posebno obaveza po ino dugu.

Drugo pitanje, jeste pitanje nadležnosti. Vidite, član 5. zakona kaže, u stavu pod h) *da je jedna od nadležnosti Fiskalnog vijeća usvajanje budžeta Fiskalnog vijeća*. Mislim da nema mnogo institucija danas na nivou BiH koje same usvajaju svoj budžet. Iz ovoga proizilazi naravno i pitanje: A ko je onda ovlašten da vrši reviziju tako usvojenog i potrošenog budžeta? Je li to glavni revizor na nivou, odnosno, generalni revizor ili njegovi zamjenici na nivou BiH? Očito da nije, jer se način na koji finansira ovo *Fiskalno vijeće* definiše sa jednom trećinom plus jedna trećina plus jedna trećina. Da li je za tu reviziju nadležna entitetska revizija? Očito je takođe da nisu. Dakle, nekoliko ozbiljnih pitanja i kad se radi naravno i o ovim nadležnostima ... ostaje, ostaje, zaista dilema. Dilema je, između ostaloga, i da li ovo vijeće može usvajati prijedloge kratkoročnih i dugoročnih makroekonomskih projekcija, ako se ima u vidu da se ovo pitanje nalazi u nadležnosti entiteta. Neće li valjda to pitanje u ime entiteta obavljati samo dva čovjeka. I hoće li nakon ovoga to biti predmet uopšte rasprave na entitetima? Takođe, ostaje ozbiljno pod sumnjom nadležnost da *Fiskalno vijeće* predlaže prioritete unapređenja Sektora javnih finansija u BiH, ako se ima u vidu da smo mi na nivo BiH prenijeli samo upravljanje indirektnim porezima, a ne i direktnim porezima koji predstavljaju takođe sastavni dio javnih finansija u BiH, i što, ni u kom slučaju, ne bi moglo biti u nadležnosti ovog *Fiskalnog vijeća*.

I na kraju, pitanje odgovornosti, kao treće pitanje, koje ovim zakonom nije u dovoljnoj mjeri, čini mi se, pojašnjeno. Naime, član 12. zakona, kaže: *U slučaju da Fiskalni savjet nije postigao sporazum itd., itd., on će obavijestiti da nije postigao sporazum*. Dakle, *Fiskalno vijeće* obavijesti sve one koji su trebali, a to je Narodnu skupštinu, Parlament Federacije, Parlamentarnu skupštinu BiH da nije postigao sporazum. Molim vas, gospodo, ko ima pravo na luksuz da finansira jedan organ koji na kraju može reći da nije ništa uradio i da pri tome nema nikakve odgovornosti zato što nije ništa uradio, odnosno niko nije odgovoran što nije postignut sporazum. A suštinski posao *Fiskalnog vijeća* je da postigne sporazum jer, ako ne mora postići sporazum, onda imamo danas tijelo koje ne mora postići sporazum gdje se nalaze pomoćnici ministara i koje samo po sebi vodi raspravu bez ikakve težine. Dakle, ako nam nije cilj sporazum, onda nam nije ni trebalo *Fiskalno vijeće* i nemoguće je predvidjeti situaciju da nema sporazuma. Odnosno, mora se naći mehanizam da mora biti sporazuma ili, ako ga nema, onda neko mora biti odgovoran zašto nema sporazuma. Nećemo finansirati onoliki aparat samo zbog toga da na kraju konstatujemo kako nismo uspjeli da se dogovorimo.

Dakle, ozbiljne su rezerve prema ovom zakonu. Naravno, ne postoji moja rezerva prema potrebi postojanja *Fiskalnog vijeća* koje treba da uređuje, rekao sam već, osnovno pitanje, a to je pitanje budžeta, pitanje raspodjele sredstava od indirektnih poreza koja se prikupljaju na Jedinstvenom računu itd. Iz navedenih razloga, mi ne možemo podržati ovaj Prijedlog zakona o Fiskalnom vijeću u ovoj fazi. Naravno, ukoliko uđe u fazu amandmana, mi ćemo sigurno na ovo o čemu sam govorio uložiti amandmane.

Hvala vam lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ja imam prijavljenu uvaženu poslanicu Hadžiahmetović, pa Križanović. Međutim, pitam prvo iz Savjeta ministara i resornog ministarstva ima li potrebe da. Dobro.

Uvažena poslanica Hadžiahmetović. Izvolite.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Zahvaljujem.

Evo, za razliku od kolege Novakovića, ja u ime Kluba Stranke za Bosnu i Hercegovinu pozdravljam konačno, evo ja ću reći konačno Prijedlog zakona o Fiskalnom vijeću. Konačno, iz više razloga zakon, odnosno uspostava institucije *Fiskalnog vijeća* posebne je važnosti za srednjoročno budžetsko i fiskalno programiranje u BiH i kao takav i pretpostavka za obezbjeđenje makroekonomske stabilnosti i kao sastavnog dijela makroekonomske stabilnosti i fiskalne stabilnosti u BiH.

Ja ću vas samo podsjetiti na dio današnje rasprave koja se vodila povodom Prijedloga zakona o platama i podstaći, recimo, i podsjetiti malo na nedavne deblanse u fiskalnom sektoru koji su bili izazvani svojevrsnim fiskalnim iskakanjem pojedinih pojedinaca u cjelokupnom fiskalnom sistemu u BiH. Jednako tako, kad je riječ o generalnom bilansu vlada, odnosno vladinom sektoru, neophodna pretpostavka za koordiniranje dakle svih ključnih aspekata makroekonomske stabilnosti u tom sektoru, posebno kada je u pitanju javni dug, odnosno kategorija unutrašnjeg duga. Jednako tako, hoću da vas podsjetim i da smo se suočavali evo i posljednji put prilikom procedure usvajanja državnog budžeta, odnosno budžeta državnih institucija i međunarodnih obaveza sa problemima posebno izazvanim disharmonijom i u vremenskim i u količinskim iznosima kada su u pitanju budžeti unutar BiH. Prije svega, mislim na entitetski i državni nivo, i u tom smislu cijenim da je uspostava *Fiskalnog vijeća* pretpostavka da se problemi takve vrste neće događati u BiH.

Mogu li ja nastaviti? Može. U tom smislu, ja ću vas podsjetiti da je *Fiskalno vijeće* ujedno i jedan put ka obezbjeđenju neophodnih uslova, odnosno pretpostavki za obezbjeđenje jedinstvenog ekonomskog prostora u BiH, posebno kada je u pitanju koordinacija i fiskalna, odnosno, posebno poreska harmonizacija unutar BiH, vodeći računa o različitim nadležnostima kada su u pitanju različite forme direktnih poreza u BiH. Jednako tako da vas podsjetim i da je ovo put prevazilaženja problema kada je u pitanju, recimo, raspodjela sredstava sa Jedinstvenog računa i veličine javnog duga unutar BiH kao jednog od ključnih kriterija i u kontekstu približavanja BiH i evropskim integracijama, a posebno da pomenem Evropsku monetarnu uniju. Ja hoću i da pomenem i jedno opšte pravilo koje zemlja koja je na putu ka članstvu u EU treba inkorporirati u svoje zakonodavstvo, a to su, to je obezbjeđenje institucionalnih kapaciteta za neophodnu fiskalnu harmonizaciju i koordinaciju, i *Fiskalno vijeće*, u našem složenom fiskalnom sistemu, cijenim da je jedna od institucionalnih formi za prevazilaženje problema takve vrste.

Imajući u vidu ovo što sam pomenula i mnoštvo druge argumentacije, još jednom podsjećam, naravno, uz eventualno dopunu, odnosno izmjenu, amandmansku promjenu pojedinih odredbi ovog zakona, odnosno ovog prijedloga zakona kada za to dođe vrijeme,

cijenim da je ovo jedan od ključnih iskoraka BiH ka ubrzanju i reforme u ekonomskom sektoru, a jednako tako i pretpostavki za brži put ka evropskim integracijama.

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Križanović. Izvolite.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Zapravo razmišljam da li ima potrebe, poslije diskusije kolege Novakovića, da nešto posebno kažem, ali zaista ću zato vrlo skratiti.

Naime, dobro je da se donese *Zakon o Fiskalnom vijeću* sa svim ovim što je nabrojano da će raditi to vijeće, u skladu sa člankom 5. Dozvolite da samo u kontekstu tom kažem da pod b), odnosno a) i b) nadležnosti ovog vijeća, kaže: *koordinacija fiskalne politike u BiH i usvajanje Prijedloga dokumenta Globalni ... okvir fiskalne bilanse i politika bilanse i politika u BiH*.

Dakle, ovo sam posebno naglasio da bih rekao da smatram sasvim suvišnim članak 6. koji govori o *Sporazumu o globalnom okviru fiskalne bilanse i politika*. Dakle, valjda se uspostavilo to *Fiskalno vijeće* da bi uspostavio ove okvire i politike i kakav sad, nije mi uopće jasno: Kakav sad treba sporazum praviti između države BiH i entiteta kada su njihovi, kako bi rekao, članovi kao na njihov prijedlog dolaze u *Fiskalno vijeće* da obave cijeli posao. U tom smislu, mislim da je potpuno nepotrebno i meni nejasno zbog čega se rade ovi sporazumi.

U članku 10. govori se o *Tajništvu Fiskalnog vijeća* i kaže da *Vijeće koordinira aktivnosti i rad Fiskalnog vijeća*. To je možda malo nezgrapno rečeno i mislim da bi to trebalo situirati, definirati. Posao Tajništva koje ono uobičajno jeste, to je osiguravanje tehničkih i organizacionih preduvjeta za normalno funkcioniranje Vijeća. Evo, u tom smislu mi ćemo ... se potruditi da konkretno damo i prijedlog popravke ovog zakona.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Erić. Izvolite.

SAVO ERIĆ:

Ja ću samo ponoviti: na ovoj komisiji sam glasao „protiv“, a daću malo razloge zašto je moje opredelenje bilo za taj cilj. Ako prihvatimo da je zadatak ovog *Fiskalnog vijeća*, znači primarni suficiti, odnosno primarni deficiti i ako utvrđujemo razliku između primarnog suficita i deficita da znamo kakvo nam je stanje u državi, onda shvatamo da će ovo *Fiskalno vijeće*, ipak, da radi jedan dio posla koji radi Upravni odbor za indirektno oporezivanje. Ako bi htjeli da ovo *Fiskalno vijeće*, znači, konsoliduje budžete i da ima uvid o kretanju znači poreza i raspodjeli i da se dođe do suficita, onda definitivno moramo shvatiti na koji način to rade. Ako je Uprava za indirektno oporezivanje uvezana, ... u BiH, onda moramo shvatiti da su morali da prije ove priče

regulišu i fiskalne kase, gdje mi gubimo negdje u BiH, odgovorno tvrdim, znači, do nekih 200 miliona. A mi smo imali raspravu maloprije o 50 miliona i cijela država se digla oko toga, a u principu ovamo imamo mnogo prećih poslova koje treba završiti i, po meni, prvo treba da se završe ti poslovi i trebaju da rade institucije koje su već plaćene za to, ministri koji su plaćeni i vlade koje su nadležne.

Zašto ovo govorim? Sad to sve ovo što je napisano šta treba da radi *Fiskalno vijeće* nema argumente da će se to promijeniti i da ćemo doći do željenog cilja. Znači, ako kažemo da *Fiskalno vijeće* mora da vodi računa da li će se zadužiti određeni budžeti ili koliko su oni potrošili, ako shvatimo kako dolazi do budžeta, ako skupštine izglasaju, vlade izglasaju budžet, onda *Fiskalno vijeće* će reći: e, stani, ne možemo mi to prihvatiti, sad ćemo to oboriti. Je li tako? To je naš cilj bio da se dođe do nekog rješenja. A određena vlada će zadužiti budžet više nego što treba. *Fiskalno vijeće* će zakazati sastanak na kome neće doći dva člana koji predstavljaju određenu instituciju koji su to donijeli i neće se moći ništa riješiti. Ako kažemo da su guverner i predsjednik vlade Brčko Distrikta, znači, posmatrači i nemaju pravo glasati, od ovih šest koji učestvuju u glasanju, znači, treba da bude pet za određenu odluku. Znači, nijedna odluka koja je validna neće moći dobiti podršku, faktički ispada da smo mi donijeli jedan zakon, ... koji ima svoju formu, a u suštini nema suštinu.

I ja bih zaista skrenuo pažnju da se vratimo i da se uveže softverski čitav sistem i onda kad budemo imali predstavu šta se radi sa svim prispioelim porezima onda treba doraditi ovaj zakon i apsolutno i treba da postoji *Fiskalno vijeće* koje će uređivati i ranije pripremati priče koje su jasne. Ili, ovi premijeri i ministri finansija koji će učestvovati u izradama svojih budžeta, znači da faktički imaju jedan menadžerski odnos kako da to urade na nivou svojih entiteta, tj. konsolidaciju budžeta.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Imamo sad prijavljenog uvaženi poslanik Nanić. Izvolite.

HUSEIN NANIĆ:

Pa evo, zahvaljujem se, predsjedavajući.

Prije svega, i za razliku od evo ova moja dva prethodnika koji su govorili, ja zaista želim da iskažem svoje zadovoljstvo što imamo ovaj dokument danas na stolu. Da i ovaj dokument možemo povezati sa ovom dugom raspravom koju smo imali, koja se veže za *Zakon o platama i naknadama*, da su ovo dokumenti koji trebaju BiH i da će na taj način stvarati se stabilnija, jasnija, transparentnija budućnost, kako u institucijama tako i u državi BiH kroz formiranje kako *Fiskalnog vijeća* tako *Koordinacionog odbora* i ovih drugih tijela koja su predviđena u ovom zakonu. I u tom smislu, znači, u najkraćem, da kažem da sam zaista ohrabren što smo došli evo do faze da imamo ovaj zakon i nadam se da ćemo ... što prije završiti proceduru i objaviti kako bi ga mogli i primjenjivati.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Nema više prijavljenih. Ima li potrebe neko iz ministarstva?

Uvaženi ministar Vrankić. Izvolite.

DRAGAN VRANKIĆ:

Možda smo se umorili svi danas pa evo samo dvije rečenice. Jedan ću pasos pročitati: *S obzirom na strukturu vlasti u BiH, nameće se potreba uspostavljanja Fiskalnog vijeća, sa zadatkom koordinacije fiskalne politike a s ciljem osiguranja makroekonomske stabilnosti i fiskalne održivosti BiH, odnosno Federacije, odnosno RS.* Evo mislim na obrazloženjima namjerno sam čitao baš ovaj ... citat koji stoji. Ja bih volio da je puno toga drugačije, ali nije. Ovo je naš, naša realnost i iz te realnosti koja se zove Ustav BiH ja sam pokušao kao ministar, pa moram reći u suradnji međunarodnih institucijama, postići kompromis za ovo što imate u ovih, ne znam, desetak ...članaka.

Uistinu se postavlja pitanje: šta ako nešto ne bude? Ja samo sad kažem ovako: da smo imali ovo *Fiskalno vijeće* prije nego što smo proračun usvajali, onda bi sasvim drugačije postavljali pitanja i neko bi prethodno riješio sve one naše dileme ili mi ne bi imali proračuna. Ne bi vi, odnosno mi, gubili vrijeme, jer nisu riješene prethodne stvari. Znači, mi moramo se definitivno uvažiti i, ukoliko želimo donijeti proračune, moramo odrediti fiskalni kapacitet zemlje, ako ga vidimo nešto drugačije, onda moramo predložiti mjere, pa će onda oni koji su nadležni, Uprava za indirektno oporezivanje, isto tako reagirati, a ćemo ga povećati pa, ako nemamo sredstava, mislim da nismo prezaduženi, pa ćemo tražiti kredit, al' će to sve pisati u ovim okvirima koje ćemo mi potpisati. Zato se kaže sporazum i poslati na vrijeme bar šest do sedam mjeseci. Jer sam već zadnji put rekao: inicijativa o izradi proračuna već podebelo krenula, tako da su to sve procesi koji idu, i na jedan takav način ne možemo raditi. Ukoliko bude opstrukcija, nema, ako neko ne želi potpisati, jedan od ministara, jedan od ovih, izbalansirali smo nacionalnu strukturu da ne može bez jednog itd. što je to realnost BiH. I mislim da, ako hoćemo raditi, onda tu postoji dovoljno prostora da to i napravimo. Ukoliko bude opstrukcija, onda će ostati proračun isti, i to je jedina sankcija. Nema proračuna nego onaj iz prethodne godine. Ima neka mala kazna, koja ono, mora se dio uplatiti za izmirenje unutarnjeg duga, ali to opet entiteti sebi rade, svakako to i plaćaju. To u ovom momentu, mislim, i nije u nekom drugom, može imati neku snagu, sad je nema.

Išli smo mi sa predlaganjem i nekih drugih prijedloga u prvoj fazi kad je bilo, ali oni očito nisu prolazili: nešto je sa aspekta pravnog osnova, a nešto, možda, i političkog i nekog drugog. Tako da evo u jednom smislu ja prihvaćam svako poboljšanje ... ovoga zakona, teksta zakona. Al' evo molim samo da se vodi računa o tom da ako neko predlaže da onda onaj drugi ne bude protiv. ... Znam dobro šta govorim, jer smo jedva postigli konsenzus i za ovo.

Hvala ljepa.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem, ministre.

Pošto nema više prijavljenih, zaključujem raspravu.

Prelazimo na 20. tačku dnevnog reda:

Ad. 20. Prijedlog zakona o Agenciji za kontrolu i obezbjeđivanje prisilnog oduzimanja imovine stečene krivičnim djelima i upravljanje oduzetom imovinom

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

10. marta Klub SDP-a BiH je u proceduru dostavio Prijedlog zakona. 21. marta smo od ovog kluba dobili tehničku ispravku jer su izostavili preambulu. Ustavnopravna komisija je 28. marta 2008. godine dostavila Mišljenje o ustavnom osnovu i principima Prijedloga zakona.

Otvaram raspravu u prvom čitanju. Dajem predlagraču prvo riječ. Ima li neko potrebu od predlagrača?

Uvaženi poslanik Križanović. Izvolite.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Poštovane kolegice i kolege,

ja uvažavam evo vrijeme i današnju našu sjednicu i zamorenost, ali dozvolite mi ipak da u najkraćem kažem o razlozima i potrebi za donošenje ovog zakona.

Prije svega, želim vas podsjetiti na jednu činjenicu nama svima općepoznatu: da je kriminal, organizirani kriminal i korupcija i mafijaško djelovanje u BiH veoma rašireno i da su to jedne ozbiljne boljke društva i države u cjelini. Prema procjenama, danas u BiH organizirani kriminal svake godine kontrolira otprilike oko milijardu i po maraka koje završe u privatnim džepovima mimo regularnih tokova. BiH, pored svih pokušaja borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, nažalost, se i dalje nalazi negdje ... među 50 zemalja sa najraširenijom korupcijom i kriminalom na svijetu. Ja neću sada ovdje govoriti o štetnostima koje ovakvo stanje ima i refleksiju na našu ekonomiju, na naše socijalno stanje. Imaju jednu opću .. građana o korumpiranosti, da kažem, ljudi u BiH od portira do političkih partija i najvećih institucija, najviših institucija u BiH.

Pored ovoga što smo rekli kakvo je naše stanje, želio bih podsjetiti na nekoliko detalja prema kojima BiH, kao potpisnica određenih međunarodnih konvencija, ima međunarodnu obavezu da značajnije popravlja ovo stanje. Ja ću navesti samo neke. To je Evropska konvencija o pranju novca, potrazi, pljenidbi i konfiskaciji imovine stečene putem krivičnih radnji. Konvencija je iz 1990. godine. Podsjetio bih da je Upravni odbor za implementaciju mira u BiH 2003. godine obavezao BiH da izradi sveobuhvatan program za pljenidbu imovine stečene kriminalnim radnjama i da uspostavi odgovarajući mehanizam za provedbu takvog zakona. Najnovija Konvencija UN protiv korupcije, koju je i ovaj naš parlament ratificirao početkom 2006. godine, obavezuje, također, u nekoliko svojih članaka, zemlje potpisnice ove konvencije da učine značajnije napore u borbi protiv organiziranog kriminala i korupcije.

Dozvolite mi samo dva citata. U članu 31. te konvencije koji se odnosi, naglašavam ovo, na procese zamrzavanja, zapljene i konfiskacije, kaže se: *Svaka država potpisnica ove konvencije je dužna donijeti, sukladno svom domaćem pravu, zakonodavne i druge mjere potrebne da bi se uredilo oduzimanje i upravljanje, od strane mjerodavnih vlasti, zamrznutom, zaplijenjenom i konfiskovanom imovinom ostvarenom krivičnim djelima.* Nadalje, u članku 4. stav (2), kaže se: *Svaka država je dužna osigurati postojanje jednog ili više tijela ili osoba specijaliziranih za borbu protiv korupcije primjenom zakona. Takvom tijelu ili tijelima ili osobama mora se osigurati potrebna neovisnost kako bi mogli izvršavati svoje dužnosti djelotvorno i bez ikakvog ... utjecaja.*

Ja sam ovo želio citirati da bi se shvatilo zapravo da je na međunarodnom planu prihvaćeno, općeprihvaćeno, da se ne može voditi efikasna borba protiv organiziranog kriminala, korupcije, pranja novca ili terorizma bez adekvatnog zakonskog mehanizma koji omogućava striktnu kontrolu sumnjivih novčanih transakcija, koja onemogućava olakašano utvrđivanje porijekla imovine i efikasno oduzimanje protivpravno stečene imovine u korist države. Smatra se, naime, da organizirane grupe, organizirani kriminalci, jednostavno, kada nemaju dovoljno otpora i organiziranosti države, da oni jednostavno prihvataju rizik svog zanata da budu nekada i uhvaćeni i osuđeni ali bez vraćanja opljačkane imovine oni imaju, ipak, na kraju korist.

Proučavali smo iskustva mnogih zemalja u svijetu koje imaju dugogodišnje državne tradicije, izgrađene institucije, ali su pod pritiskom organiziranog kriminala i korupcije morali pribjeći dodatnim zakonskim rješenjima i dodatnim mehanizmima kojima bi se efikasno borili protiv toga i oduzimali nelegalno stečenu imovinu. Ja ću samo pomenuti tu: Italiju, Belgiju, Hrvatsku, Nizozemsku, Veliku Britaniju, evo u zadnje vrijeme se i Srbija sprema da donese slične zakone a mislim, moguće je, da ih je ovih dana i donijela.

Kakva su iskustva naših pravosudnih institucija u BiH? Mi smo nekoliko puta imali priliku razmatrati godišnje izvještaje Tužiteljstva, pa smo postavljali i zastupnička pitanja Tužiteljstvu i sudovima: Koliko je dosad u presudama, krivičnim presudama, donijeto presuda o oduzimanju nelegalno stečene imovine? Ja ću vas podsjetiti da su tu, da je tu vrlo loše stanje, da imamo teško dokazivanje nelegalno stečene imovine, posebno, to je opaska Tužiteljstva, a posebno je i neregulirano i realizirano samo oduzimanje i oduzimanje te imovine i upravljanje tom imovinom.

Dakle, da ne duljim dalje, želio sam na ovaj način istaći da je cilj ovog zakona upravo da upotpuni ove praznine u našoj praksi kada su u pitanju otkrivanje, zamrzavanje, preuzimanje i upravljanje oduzetom imovinom. U tom smislu, u ovom prijedlogu zakona bliže se razrađuje i detaljnije objašnjava organizacija ove agencije, gdje je predviđeno da ona ima tri odjela: Odjel za istraživanje i dokumentaciju, Odjel za mjere osiguranja prisilnog oduzimanja imovine i Odjel za upravljanje oduzetom imovinom. Dati su, da kažem, pobliže postupci rada ovih odjela i njihova suradnja sa pravosudnim i drugim organima. Ja ne bih sada ulazio u dalje pojašnjenje određenih odredbi ali bih na kraju želio naglasiti da smo, kao predlagatelji ovog zakona, bili duboko svjesni osjetljivosti ovog problema, da smo, prilikom definiranja određenih odredbi ovoga zakona, prijedloga zakona, konsultirali veliki broj stručnjaka iz pravosuđa, iz pravnih nauka uopće, iz prakse, da smo nastojali i uvjereni smo da smo ispoštovali sva ljudska prava ali, također, da smo iskoristili mnoga iskustva zemalja koje sam nabrojao i konvencija, koje sam ovdje, također, spomenuo, koje je BiH, kao potpisnica njihova, dužna provoditi. Poštovana su prava protivnika, kako mi govorimo ovdje u ovom zakonu, Prijedlogu zakona, čak dotle da ukoliko se pokaže da je napravljena greška u radu ove agencije i uopće drugih organa, da se predviđa potpuna naknada štete protivniku.

Želio bih skrenuti pažnju na precizan naziv ovog zakona. On se popularno u javnosti, već ili koliko javno, naziva *Zakon o oduzimanju imovine*, skraćeno. Ja vas molim da obratite pažnju da se, dakle da se ovdje radi o Prijedlogu zakona o Agenciji za kontrolu i osiguranje prinudnog oduzimanja nelegalno stečene imovine i upravljanje tom imovinom. Zašto sam ovo naglasio? Zato što ovakav pojednostavljen naziv ima određene implikacije, ima određenu studioznost, prema tome, da se radi o nekakvom samostalnom organu koji oduzima imovinu. Želim naglasiti

da se ovdje, zapravo, ništa ne radi bez suda a da je ovo jedan dodatni mehanizam koji pomaže u otkrivanju prikrivene, nelegalno stečene imovine u kontroli toj, dakle skupljanju dokumentacije i koji u suradnji sa ostalim organima pravosuđa i gonjenja pomaže u istrazi i, što je posebno, osigurava, dakle da će sumnjiva, sumnjivo stečena imovina biti zamrznuta, neće biti devastirana ili ...prije započinjanja sudskog procesa, i da će se s njom racionalno upravljati kada dođe do njenog oduzimanja. Dakle, sve se radi na temelju odluka suda.

Mi smo iskreno uvjereni da bi ovakvim zakonom postigli bar da se ova korupcija i kriminal suzbije i da se pošalje poruka da se, na kraju krajeva, nelegalno stečena imovina da će biti oduzeta – da se ne isplati kriminal. Da bi se osigurala nezavisnost ove agencije predviđeno je da ona bude jedino odgovorna Parlamentu BiH.

Hvala vam na pažnji. Ja bih ovdje stao i, ako bude potrebe, uključit ću se ponovo. Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Drugi zamjenik predsjedavajućeg, uvaženi poslanik Belkić. Izvolite.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, ja ću stvarno nastojati da budem vrlo kratak. Dakle, prije nego što kažem nekoliko riječi o principima o kojim danas raspravljamo u prvom čitanju, jedan mali apel predlagaču, odnosno preporuka. Dakle, razumijevajući potpuno potrebu da svako lobira i na neki način propagira svoj projekt, svoju ideju, apeliram na njih da se suzdrže od pristupa: ko je za zakon, pošten je, ko nije za zakon, lopov je.

Dakle, sam predlagač je rekao, sam predlagač je rekao da se radi o vrlo suptilnoj stvari, pa na takav način, i osjetljivoj stvari koja može donijeti korist ovoj zemlji, ali može napraviti veliku štetu u sistemu i čak dovesti do situacije da se povrijede ljudska prava. Prema tome, treba zaista biti vrlo, vrlo oprezan. Što se tiče Stranke za BiH, mi nemamo rezervi u smislu pronalaženja svih mogućih načina za oduzimanje svega onoga što je stečeno nezakonito, ali imamo rezerve na koji način se to radi, da li je to dio sistema, dio procedure itd.

Dakle, sam predlagač je sada u svom obrazloženju naglasio da se obrati pažnja na naslov. U tome i jeste poenta na neki način i mi smo skloni da *Agencija*, praktično, prvenstveno obavlja poslove upravljanja privremeno oduzetom i oduzetom imovinom. U zakonu, dakle imovinu, rekao je i Jozo, imovinu oduzima sud pravosnažnim presudama itd. na osnovu Krivičnog zakona i predviđenih normi. Međutim, u ovom zakonu, u nekim stvarima, ovoj se agenciji daju i policijske ovlasti. To trebamo dobro proučiti, vidjeti. Dakle, radi se o ulasku u prostorije, radi se o nekim radnjama koje su tipično policijske. Također se uvode neke aktivnosti iz oblasti socijalnih aktivnosti, politike itd.. Pitanje je da li jedna takva agencija ... ključno je za nas pitanje: usklađenost sa krivičnim zakonodavstvom države i entiteta i mi ćemo se potruditi. Nažalost, evo danas nema ni predstavnika Ministarstva pravde, ni pravosuđa, ni suda, ni Tužilaštva itd., oni odlično znaju šta se dešava. Ja sam već tražio određena mišljenja, da vam pravo kažem, samoinicijativno i ima različitih mišljenja, ... za razliku od onoga o čemu Križanović govori. S jedne strane, imate ljude koji podržavaju, međutim, postoje stručnjaci i ljudi koji ... imaju nešto drugačije mišljenje.

Ali, evo da skratim, ... mi nećemo zaustaviti ovaj zakon u ovoj fazi, ali je sigurno da ćemo insistirati da ... ovo rješenje bude usklađeno sa krivičnim zakonodavstvom i države i entiteta i da ono ne iskoči, da tako kažem, i ne pretvori se u nešto što bi moglo biti kontra-produktivno.

Kada je riječ o ovim međunarodnim konvencijama, naročito o Konvenciji UN protiv korupcije, evo, iznenadit ćete se – ja sam bio u prilici da pogledam analizu koju je radio USAID, dobrim dijelom i zadovoljavajućim dijelom zakonodavstvo – krivično zakonodavstvo BiH je već ugradilo obaveze iz ove konvencije, barem tako ova analiza kaže. Pa, evo vidjet ćemo ... u daljoj fazi da li je to tačno, ali evo ja govorim o jednoj nevladinoj organizaciji, odnosno jednoj agenciji koja se ovim bavila, koja je dala analizu, koja govori da je naše krivično zakonodavstvo prilično usklađeno sa ovom konvencijom, a naravno da to treba poštovati.

Dakle, ponavljam, u ovoj fazi zakon zaustaviti nećemo ali smo naznačili stvari koje ćemo morati u narednoj proceduri obavezno razriješiti.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Izetbegović. Izvolite.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Kolega Belkić je rekao dio onoga što sam ja namjeravao. Sve protiv korupcije, je li, sve što može učiniti da bude u zemlji najmanje korupcije i ništa što može biti protiv ljudskih prava, ništa što može ući u zonu ugrožavanja ljudskih prava, ne trebamo izmišljati toplu vodu. Mislim da u EU su ove stvari već riješene, je li, i oni su se ishrvali i hrvaju se dalje sa korupcijom. Trebamo vidjeti njihove modele i njihova rješenja. Također, trebamo vidjeti ... koliko je to kompatibilno, ovo što reče kolega Belkić, koliko je to usklađeno sa ... krivičnim zakonima, sa postojećim mehanizmima.

Koliko znam, vani postoje agencije za, je li, postupanje, za skladištenje, za prodaju, već upravljanje sa onim što se, do čega se dođe prisilnim oduzimanjem po krivičnim djelima. Međutim, mada u naslovu koji nam je ovdje ponuđen se kaže da je to *Agencija za kontrolu i osiguranje prisilnog oduzimanja*, fali tu jedna riječ: ovo je 'agencija za istragu', jer ona ulazi u prostorije, ona ima pravo prikupljati od komšija, ... kako se zvaše, od građanstva podatke, ona pokreće postupak, znate, pa kako je komšija kupio golfa, pa otkud njemu sad to, kako to kod nas ovde u mahali biva. Dakle, mislim, bojim se da je tu vjerovatno se ... prešlo mjeru. Da bi ovdje bili svi krivi, dok ne dokažu suprotno, a po zakonu smo svi nevini, dok se ne dokaže da smo krivi.

Evo vidite, samo u definicijama, treća lica, oprostite, ... pod 4. *prihod*, riječ *prihod*, koja ovako benigno zvuči u ovome zakonu. Znači, bilo kakvu imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom. Već je to negativistički, čim kažete prihod to je nešto, neki lopovluk. Nema prihoda da nije lopovluk.

Pod 6. *sredstvo*. To znači predmet koji je rezultat krivičnog djela. Pa nije valjda svako sredstvo predmet, ovaj koji je rezultat krivičnog djela. Može li biti sredstvo nešto drugo, je li,

ima li pozitivnih sredstava. Već se tu ... građani stavljaju u ulogu nekoga ko je uradio nešto što ne valja.

Na četvrtoj strani, član 3.c) *Krivična djela i djela korupcije i krivična djela protiv službenih i drugih dužnosti i primanje darova i davanje darova*. Ne možete čovjeku, ... ne znam šta, cvijet nekome dati, recimo, za 8. mart! Je li to davanje darova? Treba, treba napraviti neku sumu do koje ide to davanje, vjerovatno ima i darova. Kažem, u uređenom sistemu zna se da možete dati jednu lijepu hemijsku olovku ali ne možete dati nalivpero od 5.000 maraka, jer to je već ... vid korupcije.

Da bi onda, u članu 6., rečeno: *Ako je imovinska korist stečena krivičnim djelima sjedinjena sa ostalom imovinom, mjerama iz ovog zakona podložna je i cjelokupna imovina*. Možete dati, ovako, neki poklon ili primiti poklon, pa da hoće da vam uzmu čitavu imovinu. Mislim da ovo treba dobro pregledati.

U članu 18. *Agencija može od građana prikupljati potrebne podatke*. To je ovo što sam ja, što sam maločas objasnio ... itd. Dakle, mislim da ne bismo trebali dati ni prvo ovo zeleno svjetlo sa prvim čitanjem dok ne bi Vijeće ministara, odnosno nadležni organi koje bi predložilo Vijeće ministara, ispitalo kompatibilnost onoga što se predlaže ovim zakonom sa našim pravosudnim sistemom, Tužilaštvom, sudovima ... šta oni rade, za šta su oni nadležni i sa rješenjima ... koja su iznađena u uređenom civiliziranom društvu, EU ... po ovome pitanju. To dvoje bi trebalo ustanoviti, pa da bismo se opredijelili da li možemo ovo ovako podržati ili to treba nešto promijeniti. I SDA će, u tom smislu, dati jedan zaključak.

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Imamo prijavljene: uvaženi poslanik Novaković pa Lozančić.

Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Uvažene kolege,

vidite, ... imam najmanje dva osjećaja kada se radi o ovom zakonu. Naime, jedan osjećaj kao čovjeka koji je u opoziciji, kao čovjeka koji je do sada sve što je radio radio na način ne može biti predmet ovog zakona. Taj osjećaj me onda opredjeljuje da bih trebao podržati načelno proces oduzimanja nelegalno stečene imovine i onda da kažem da sam za. Da li je to moguće uraditi i bez ovog zakona? Jeste. Da li su sudovi do sada to radili? Rijetko. Dakle, Krivični zakon BiH je definisao ovo. Nažalost, ovo pitanje nažalosti u praksi nije često puta dešavalo se tako da se eto pokazalo, na neki način, potreba i za formiranjem nekog novog tijela koje bi sada pospješilo taj proces. Ja to na ovaj način mogu gledati. To je taj prvi moj osjećaj.

Drugi osjećaj koji imam proističe iz moje stalne potrebe da se borim protiv komunizma i taj osjećaj me opredjeljuje da ni u jednoj varijanti ne podržim ovaj zakon. Naime, iskustvo koje imamo sa ovakvim agencijama u prethodnom periodu, pa i ponašanje samog predlagачa, me opredjeljuje da nismo završili tu borbu sa komunizmom. I to je onaj osjećaj koji mi se čini, u

ovom momentu, preovlađuje onaj prvi osjećaj, a to je potreba za postojanjem ove agencije. Ali, naravno to je unutrašnji osjećaj.

Moj osjećaj odgovornosti kao poslanika je nešto sasvim treće. Ono što me u značajnoj mjeri opredjeljuje, takođe, da imam, najblaže rečeno, dilemu da li da podržim ili ne ovaj zakon, jeste činjenica da ovaj zakon predviđa da se imovina entiteta preseli izvan entiteta. Naime, ma kako ona bila nelegalno stečena, ona je stečena u tom entitetu i imovina je tog entiteta. Dakle, nelegalno stečena imovina tog entiteta.

/zajednička diskusija/

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Prema tome, nikakva agencija ne može oduzeti...

/zajednička diskusija/

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

...nikakva, dakle agencija ne može, zaista, oduzimati na ovaj način imovinu.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo malo, molim vas.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

I zbog toga i to pojačava dalje moju dilemu da li uopšte ozbiljno razgovarati o ovom zakonu? Evo kolege me uvjeravaju, dobacivanjem, da ne treba ozbiljno razgovarati o ovom zakonu, a ja sam mislio da ozbiljno, ozbiljno ... razgovaramo o ovom zakonu.

Mislim da će predlagaču puno više trebati da me ubijedi da zaista ovaj zakon, pa makar i sa izbjegnutim nedostacima od prošle varijante zakona, koji je riječ sud vrlo rijetko upotrebljavao, dakle da će mu, i pored toga, biti vrlo teško me ubijediti da ovaj zakon neće biti zloupotrijebljen na način kao što je to rađeno prije nekih 50-tak godina. Naravno, da ne sporim pravo predlagaču da i na ovaj način razmišlja, ne sporim pravo predlagaču da ima pravo nasljedstva osim nad imovinom i nad metodama, ali ja nisam dakle spreman da podržim to pravo nasljedstva.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Replika: uvaženi poslanik Bećirović. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja ne znam da li je gospodin Novaković saslušao predsjednika Kluba poslanika, gospodina Križanovića. Ako ga je saslušao, a očigledno da nije, mogao je i čuti na bazi kojih dokumenata je predložen ovaj zakon. Dakle, radi se o Konvenciji UN, radi se o nizu dokumenata koje je usvojilo Vijeće Evrope, radi se, dakle na nečemu što je i BiH ratificirala da će to uskladiti sa zakonodavstvom BiH. I gdje je on u svemu tome vidio komunističko naslijeđe, to je sada pravo pitanje.

Ja mislim da je ovo sasvim legalan i legitiman prijedlog koji ima veliku podršku, ne samo u ovom parlamentu već i kod građana, i da mu zaista nije trebalo da na ovakav način diskreditira ovaj prijedlog zakona. To šta on osjeća prema, kako reče, komunizmu itd., pa nije svijet počeo, gospodine Novakoviću, od komunizma, znate. I prije '45. ili od '41. do '45. bili su neki pokreti koji su oduzimali, ne samo nelegalno stečenu imovinu već i živote i legalno stečenu imovinu i ubijali i protjerivali i klali. I nakon tih pokreta, došao je taj komunistički pokret kojeg ja također neću hvaliti ali koji je, sasvim sigurno, bio bolji od nekih genocidnih projekata koji su širili bratoubilaštvo i pravili šta su pravili prije dolaska ovih o kojima Novaković govori. No, to nije tema. Ja predlažem da pokušamo govoriti o temi.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Prvi zamjenik predsjedavajućeg, uvaženi poslanik Lozančić. Izvolite.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju.

Dame i gospodo zastupnici, uvaženi članovi Vijeća ministara, gosti, ja ću početi od kraja predhodnog izlaganja uvaženog zastupnika Bećirovića, kada je rekao: *ali to nije tema*. Slažem se da nije tema. Ono što je meni problem kod ovog zakona: ne mogu nikako da skontam šta je tema i vjerovatno je svima problem što nije jasno šta je tema zakona. Pročitat ću: *Zakon o Agenciji*, pa sad da ne čitam kako se zove ova agencija. Pretpostavljam da bi se ovim zakonom trebala uspostaviti nekakva agencija za nešto, je li. Pa bi onda ...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Nadam se da ćemo prestati dobacivati, oni koji stalno upozoravaju na to, je li tako?

NIKO LOZANČIĆ:

...logično bilo, pa bi onda logično bilo u prvom stavku zakona reći - ovim zakonom uspostavlja se agencija takva, takva, takva, s ciljem tim, tim, tim, tako smo običajili kada donosimo zakone o uspostavi nekih agencija. Pa bismo, vjerovatno, u narednom članku tog zakona trebali reći - ovlasti agencije uspostavljene ovim zakonom su te, te, te, te. Pa bismo, vjerovatno, u nekom narednom trebali reći - u okviru agencije postoje organizacije te, te, te. Pa bismo onda mogli reći - upravljat će agencijom ko, ko će vršiti nadzor itd., itd.

E, od svega toga u ovom zakonu nema ništa. I uvaženi zastupnik Križanović, kada je obrazlagao prijedlog ovog zakona, je rekao: *u narodu se ovaj zakon zove Zakon o oduzimanju protupravno stečene imovine*. Ne znam ja, ... kako se on tako pošao zvati u narodu, kada ja ovdje ne vidim iz ovog naslova. Ovdje se uspostavlja *Agencija*. Ovdje se kaže da ... *Ovim zakonom uređuju se uvjeti u kojem Agencija i sudovi postupaju*. Ovim zakonom mi uređujemo nešto i za sudove, je li. Zaključak je, isto tako, da vjerovatno motiv za predlaganje ovog zakona, procjena i ocjena da naš pravosudni sustav nije osposobljen, nije sposoban, nije kredibilan, nije opredijeljen, i sad da ga dalje ne kritiziram, već ulazim u jednu opasnu sferu, jer ne primjenjuje zakone koji mu daju za pravo i za mogućnost da, po važećim zakonima, oduzima svu protupravno stečenu imovinu. To je činjenica.

E, sad. Ako su razlozi za donošenje ovog zakona činjenica da naš pravosudni sustav neće to da radi, da nije sposoban da radi, onda treba mijenjati nešto u pravosudnom sustavu, a ne

uspostavljati neke nove agencije. Znači, podsjećam kolege iz SDP-a, koji su se o nekim drugim zakonima koje smo pominjali ovih dana govorili kako je to nepotrebno uspostavljati agencije jer to košta porezne obveznike. Očekujem istu brigu od uspostave svih nepotrebnih agencija. Znači, govorim nepotrebnih jer u ovom, za ovu materiju, mi imamo uspostavljene agencije. Ja se mogu složiti i ...potpuno ću podijeliti promišljanje svih onih koji će reći da su nezadovoljni učinkom tih agencija. To stoji. Ali nije način kada smo nezadovoljni radom jedne agencije da pored nje uspostavljamo još pet agencija ili neku drugu ili itd. Mi stvaramo paralelizme.

Ovdje u neku novu agenciju uvodimo principe, uvodimo ovlasti, sudbene vlasti, izvršne vlasti, pa jednim dijelom malo i naše odavde malo ovlasti ... a onda, ono što jedan moj prijatelj, prije nekog vremena kada se raspravljalo o Proračunu, pa kada smo objašnjavali koliko para se treba izdvojiti za OSA-u, on me pitao: *šta vam je to?* ... To su one tajne službe. Je li to kao ono onako kad ... Pa, rekoh, jest, to je otprilike to. Pa kaže kod nas to svi džabe rade. ... E, sad, mi ovdje, znači uvodimo jedan, ... konfuzan sustav, ja moram reći, znači uvodimo konfuziju i ja bih volio, znači ja bih stvarno volio da ovaj projekt može nekako proći samo uz glasove SDP-a, da znamo ko ga je donio. Ja bih ga onda, ja bih ga propustio. Znači, ako možemo sad Poslovníkom, znači da donesemo izmjenu samo za ovaj zakon, da on može biti usvojen samo glasovima SDP-a, ja ću podržati taj zaključak, ... samo da vidimo da to ne može funkcionirati. Znači, ovaj zakon, bez obzira na namjeru, ne ulazim uopće u namjere niti ću komentirati namjere, on ne može funkcionirati – pogledajte malo, čitajte ga – znači, bez obzira koliko su namjere predlagača poštene. I volio bih da to vidite vi predlagači kada zakon bude usvojen, znači ali ne mogu prihvatiti da tu odgovornost ja preuzmem, da ovaj dom preuzme, da donosim zakon za koje sam unaprijed uvjeren da ne može funkcionirati.

Evo, ... vi razmislite o prijedlogu jednom i drugom ... Uvažavam vaše pravo da predlažete to, ali mislim da je trebalo puno konciznije, puno konkretnije ... razmišljati kako poboljšati cjelokupan sustav koji se ovim pitanjima bavi kako bismo osigurali da ono što, evo govorite u obrazloženju, da se smanji korupcija, da se ... oduzima, da se njome odgovorno upravlja itd., itd.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Križanović. Replika, je li tako?

JOZO KRIŽANOVIĆ
(nije uključen mikrofon)

MILORAD ŽIVKOVIĆ:
Ima, ima još deset.

JOZO KRIŽANOVIĆ:
Deset?

MILORAD ŽIVKOVIĆ:
Da. Idemo prvo ovako: Huskić, Nanić, Kalabić, pa ćemo tako redom.

ADEM HUSKIĆ:

Gospodine predsjedavajući, u cilju doprinosa bržeg, ... odustajem od diskusije.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem na konstruktivnom pristupu.

Uvaženi poslanik Nanić. Izvolite.

HUSEIN NANIĆ:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući.

Ja sam zaista, kad sam, slušajući ove priče i aktivnosti koje su bile po ovom zakonu u prošlom mandatu, kao čovjek koji je pratio, bio sam tada u Parlamentu Federacije, očekivao više od ovog u tekstu što sam dobio. Ništa ne bih dodavao posebno od ovog što je Lozančić rekao u tim očekivanjima, međutim malo gledajući evo razloge za donošenje zakona, pošto Vijeće ministara nije postupilo i pošto postoji međunarodna obaveza itd., ja zaista mislim da to nisu razlozi da mi trebamo donositi ili ne donositi ovakvu vrstu zakona.

Cjeneći vrijeme danas koje smo ovdje upotrebili i jučer, ja želim evo samo na član 12. malo da se osvrnem na neke rečene ali evo i nerečene stvari, znači, da ne bi ponavljao. Kaže, između ostalog: *Nalog o praćenju platnog prometa, odnosno prethodni stav, koji kaže u član 12. Zatražiti od suda da banci ili drugoj pravnoj osobi koja se bavi platnim prometom izda nalog o praćenju platnog prometa.*

Ono, vraćam se na početak, u puno ovih odredbi, zaista sam više očekivao. Kao čovjek, ja mogu reći da ću samo zbog onog što je plasirano u javnosti priča, velika priča nikakvog sadržaja, da i dati svoj doprinos da pustimo dalje ovaj zakon, da se ove stvari koje su sve ovdje nabrojane koje su inkompatibilne sa sistemom pravnim u BiH, da se uzmu mišljenja od institucija koje se bave zaštitom ljudskih prava, pravosudnih institucija i svih onih koji imaju interes da...daju svoje mišljenje po ovom zakonu. I da se kvalitetnije pripremi i dođe nama u daljnu proceduru ovaj zakon. I ... ovo govorim znači kao poslanik, kao čovjek. Nema tog kluba, nema te političke stranke ili bilo koje grupe koje bi mogle na mene uticati kao čovjeka, ja vjerujem da smo mi kao i na svih vas da može reći da će biti protiv nečeg što će omogućiti ili neće omogućiti korupciju. Zaista, trebamo mi omogućiti da pravosudni i sistem kompletan BiH funkcioniše isto tako uz zaštitu svih, svih onih, znači prava koje imaju ljudi i institucije kao i pravni subjekti i ljudi. Znači, da ne dođe do ugrožavanja njihovih prava. U tom smislu, ovo ne treba biti zakon jedne političke stranke, ovo treba biti zakon odgovornih ljudi Parlamentarne skupštine BiH. Odgovorni za stanje u BiH i odgovorni za ne 50-to nego 78-mo mjesto kojem BiH pripada po određenom, eto ja imam neke informacije možda neko ima opet i neke druge i treće itd., mjestu po korupciji. I smatram, znači, da ovo stvar treba urediti, ali je to daleko, daleko, više nego ono što je ovdje napisano u ovom zakonu.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Kalabić. Izvolite.

DRAGO KALABIĆ:

Uvaženi predsjedavajući,
 kada sam razmišljao da govorim, ali je neko maloprije nametnuo dilemu: Da li se isplati o ovome govoriti i da li o ovom treba govoriti? Ja sam razmišljao ali evo ipak odlučio. Ovo, pretpostavljam, ali dobro i to je legitimno pravo i predizborna egzibicija SDP-a, vezana za ovaj zakon, ne sporim ja to, ali mislim da je pogrešan poligon za ovo. Mislim da je pogrešan i da Predstavnički dom nije mjesto za ovo što oni sada ovdje pokušavaju uraditi. Ja sam, nisam to podržao ni na Ustavnoj komisiji, obrazlagao sam to zašto neću podržati. Vrlo je diskutabilno kada analizirate sve odredbe ovog dokumenta koji SDP predlaže. Recimo, kada druge političke partije predlažu dokumente, onda se oglase nevladine organizacije koje traže posljednji zarez kada su u pitanju ljudska prava i slobode i sve ostalo, međutim, recimo, ovdje nije se ili ja nisam pratio da je se neko, a volio bih da neko ovo sve analizira, da kaže, sa pozicije ljudskih prava i sloboda, kako stojimo sa ovim dokumentom. Ustavna pozicija je također vrlo diskutabilna. Sve i kada bi podržali ovako nešto, postavlja se niz dilema o kojima je govorio gospodin Lozančić i ostali. Kako i ko to može i na koji način sprovesti? Imam osjećaj da bi ovo moglo proći sa onim amandmanom iz Mostarske deklaracije. Da bi taj amandman dobro došao da bi o ovome mogli poslije Ustava, pa ako neko bude, pa to tamo kreira tako, onda, možda bi vjerovatno taj amandman, ako bi bio prihvaćen, možda bi i mi mogli podržati kao sastavni dio ovog ... zakona.

Međutim, poučeni iskustvom SDP-a o onoj Rezoluciji o evropskim integracijama, kako reče danas gospodin Lagumdžija dade im nogu, ono da i koga smo šutnuli nogom danas u nekoj raspravi, nekoga iz tih evropskih institucija. Tako i ovdje, mi mislimo da s obzirom na ponašanje SDP-a kada su u pitanju ... stvarni potezi oko evropskih integracija, vidjeli smo kako se to pokazalo, tako da i ovdje mi ne vjerujemo u tu priču, čak i kada bi joj se pružila šansa, ona, pretpostavljam, legitimno je pravo političke partije da i u određeno vrijeme sa ovakvim stvarima pokuša nešto napraviti na svom političkom rejtingu, ali mi iz SNSD-a, uz sve ove manjkavosti koje ja neću ponavljati, znači apsolutno nemogućnost na ovakav način primjene ovog ...zakona, nećemo ovo podržati.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Bećirović: replika. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Je ne znam da li je gospodin Kalabić od početka bio član SNSD-a, ali mogu da primijetim da baš ne prati konzistentnost politike SNSD-a. Ja mu sada nisam ustao da repliciram rječnikom i terminologije SDP-a već samo da mu pokažem, a mogu mu i dati poslije ove sjednice, a i vama pokazati šta njegov lider i predsjednik gospodin Dodik ... evo tri-četiri godine izjavljuje o istom pitanju. A on, između ostalog, kaže: *Ogromna većina građana jedva preživljava, dok ratno-huškački centri šire svoja poslovna carstva*. Pa, dakle on daje izjavu u vezi s SDP-ovim zakonima ovdje u Predstavničkom domu. I ovo je sada posebno interesantno, dakle, nemate potrebe meni replicirati, ja citiram čovjeka.

Zato će SNSD u Predstavničkom domu glasati za ovaj zakon, a ako, kojim slučajem, ne bude usvojen, sigurno ćemo ga usvojiti, kad na narednim izborima srušimo vladajuću koaliciju

nacionalnih partija, koje s pravom strahuju od istrage preko noći stečenog bogatstva, završen citat.

Dakle, nisam ja ništa rekao samo citirao izjavu, ja vam ovo mogu dati poslije sjednice da sačuvate dok provjerite eventualno vjerodostojnost, ali svjestan sam da znate da citiram, tačnost, eto.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Evo, i ovo se zove demokratija kad pustite da mimo dnevnog reda ispričate sve što imate. Uvaženi poslanik Kalabić. Izvolite.

DRAGO KALABIĆ:

Ne znam, gospodine Bećirović, imate li Vi problema sa kontinuitetom jedne politike, jer onda bi Vi morali ići na 45-tu, znate. Nas, ja nisam pominjao u diskusiji zato što imam ozbiljan pristup ovoj temi o tome kad SDP zadužuje kožne mantile i ostalo. Je li to samo paraderski kožni mantil ili će se stvarno nositi kožni mantil? E tu je razlika, gospodine Bećiroviću, od tada kad je to rekao Milorad Dodik Vi ste ostali na demagogiji, a u RS-u je to sve spremno. I gospodin Milorad Dodik je odustao od demagoške priče sa vama o tome ovdje i stvaranja pretpostavki, gospodine Bećiroviću, da se to, to se može na nivou BiH desiti kad se dese pretpostavke. S obzirom da ste vi u međuvremenu negirali i RS i Milorada Dodika i SNSD i sve ono što ste negirali, vi ste odbacili od sebe mogućnost stvaranja pretpostavke da se to radi na nivou BiH. I gospodin Milorad Dodik, ne čekajući vašu demagogiju, je taj posao završio u RS-u, kao što znate, i SDP to podržava u RS-u, kao što znate, i pogledajte vaše stavove šta vam radi SDP koji jeste u rasulu u Banja Luci zato što je 90% članstva napustilo, jer to više nije multietnička partija. Ali su podržali ono što se radi u RS. Tamo je napravljen zakon, ovo što je govorio gospodin Lozančić, ovdje se radi o agenciji, a tamo ne o agenciji, tamo se radi o Zakonu o oduzimanju nelegalno stečene imovine i, onome što je tamo, možete, dostupno vam je na sajtu, da pročitate kako to ozbiljna politička partija radi, ne zarad demagogije. Ono što je mislio Milorad Dodik, gospodine Bećiroviću, napraviti sa vama, vi ste to šutnuli kao mnoge dobre stvari u BiH i on se okrenuo onome što može, okrenuo se RS-u i hoće to da uradi u RS-u i, pored svih vaših osporavanja, nećete ga u tome spriječiti.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Da li se može bez dobacivanja, uvaženi poslaniče?

DRAGO KALABIĆ:

Vi ste ga spriječili, gospodine Bećiroviću, kao i mnoge druge stvari od kojih ste odustali.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ne može, je li? Ako ima neko na ovo još repliku, izvolite.

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Nemate ni šansu, naravno. Nemamo znači više prijavljenih za diskusiju, a ima. Prvo ide uvažena poslanica Alajbegović, pa Džaferović.

Izvolite.

AZRA ALAJBEGOVIĆ:

Ja bih samo htjela da kažem da bi zapravo najbolje bilo da se o ovom ...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas da se dopusti i ostalim poslanicim da kažu nešto o ovome. Izvolite.

AZRA ALAJBEGOVIĆ:

... ovom prijedlogu SDP-a ... diskutuje skupa kao sa strategijom borbe protiv korupcije i mislim da ovo može biti jedan dobar ulazni put da bi zapravo inicirali pravljenje strategije za borbu protiv korupcije. Time bismo sigurno i ovaj zakon mogli inkorporirati, naravno, popravljen sa svim ovim stavovima o kojima je govorio posebno gospodin Lozančić i sa aspekta kršenja ljudskih prava.

Ono što bih još htjela da kažem, bez obzira na vrijeme, to je da smo na raspravi koja je bila organizirana u Parlamentarnoj skupštini BiH od Transparency international čuli da smo mi zemlja sa visokom stopom korupcije, pri čemu je zapravo profesije koje su najviše pikirane kao profesije korumpirane su bile izvršna i zakonodavna vlast, zdravstvo i obrazovanje. Naravno, ono što je posebno interesantno istaći to je da ... zapravo postoji jedna određena mjera korupcije koja je u nekim segmentima društva postala mjera življenja. Pa bih ja, u sklopu toga, zapravo samo rekla da imamo Izvještaj od Tužilaštva BiH za 2007. godinu: na strani 34, ako možete da otvorite, postoji stavka koja govori o krivičnim djelima korupcije i borbi protiv službene i druge odgovornosti i dužnosti i tu imamo podatak da je tokom 2007. godine u radu bilo ukupno samo 48 prijava protiv 108 osoba, od kojih se najviši broj prijava odnosi na krivična djela zloupotrebe položaja i korupcije. Pri čemu, zatim imamo 14 istraga protiv 15 osoba i samo podignutih 9 optužnica.

E, sad se postavlja pitanje zapravo rada ove agencije i zaista, znači, namjera nam je bila da iniciram aktivnosti na izradi sveobuhvatne strategije za borbu protiv korupcije u BiH, gdje bi onda sigurno našlo određeno mjesto i ova agencija skupa sa Tužilaštvom, sa sudovima, i na taj način bi se zapravo uspostavila jedna normalna običajna vertikalna borbe protiv korupcije.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Mogu samo konstatovati, uvažena kolegice, da smo na toj skali sa drugog mjesta zdravstva prešli na ovo prvo zakonodavno, ali.

Uvaženi poslanik Džaferović. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Pa, gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege, ako bi ovu tačku dnevnog reda operisali od bilo kakvog politikanstva i ako bismo govorili, a mislim da trebamo ići tim putem o onome šta je BiH, šta je opredjeljenje BiH a to jeste sigurno jedno od opredjeljenja – borba protiv korupcije i šta je BiH potrebno da bi imala sve moguće demokratske mehanizme u borbi protiv korupcije – mislim da bi diskusija o ovom zakonu danas na ovoj sjednici išla u sasvim drugom smjeru.

Ja smatram – mi danas imamo ... i Zakon o krivičnom postupku, imamo i policije, imamo i tužilaštva, imamo i sudove – sve ovo o čemu mi pričamo, zadatak je i policije i sudova i tužilaštava i inspekcija, svih drugih mogućih organa: borba protiv korupcije. I imamo rezultate takve kakve imamo. Iz godine u godinu konstatujemo da se korupcije povećava u BiH, to procjenjujemo i mi iz BiH, procjenjuju i međunarodne organizacije, nevladine organizacije itd. Dakle, nešto se mora uraditi. I ja mislim da ovdje u Parlamentu, iako je diskusija, kažem, išla u drugom smjeru, a ja se namjerno operišem od tog politikantskog dijela današnje diskusije, ukazuju na to da je zaista nešto u BiH potrebno napraviti kada je u pitanju borba protiv korupcije. Nije dobro, i ja ću to svojim kolegama iz SDP-a kazati sada ovdje javno, da ovo bude projekt jedne političke stranke, ja mislim da ovo treba da bude projekt države, i da bi mi jasno trebali da kažemo danas šta bi to trebalo da bude: neki projektni zadatak kako bismo mi došli do rješenja koja će, kako sam ja jutros kazao povodom jednog drugog zakona, što je moguće više zatvoriti vrata korupciji, sa jedne strane, i, sa druge strane, spriječiti bilo kakvu zloupotrebu ljudskih prava i sloboda. To je jedini prostor kojim može ići i ovaj zakon.

Kada smo mi 2003. godine u BiH donijeli državni Zakon o krivičnom postupku, državni ... zakon, nakon toga su entiteti harmonizirali svoje i procesne, a i materijalne krivične zakone i sva ova problematika se dakle nalazi u tim krivičnim, u tim zakonima iz ove krivične oblasti. I formirali smo jednu radnu grupu tada, dakle, to je, to su zakoni koje su radili eksperti. Dakle, ja hoću o tome da govorim. Dakle, ovo je stvar više za jednu pravnu raspravu, jer mislim da političko opredjeljenje svih nas ovdje ne bi trebalo da bude sporno i ta ekspertna grupa pratila je primjenu Zakona o krivičnom postupku pet ili šest godina ovdje u BiH i izašla nam je sa ... stotinu i nešto članova Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku kojeg ćemo imati ovdje u Parlamentu nakon javne rasprave, a usvojili smo taj zakon u principima.

Šta hoću da kažem? Kada posmatram ovu agenciju ovako kako je ona koncipirana, ovo jeste napredak u odnosu na ranije pokušaje kada su neka rješenja u pitanju, ja je vidim, ja je vidim negdje, ona je, ona je i ova inspeksijska i istražna služba. Ona ima i određene ingerencije tužilaštva i ima saradnju sa sudom. Dakle, bez suda ovdje nema nikakvih odluka, to je jasno kazano u ovom zakonu, i to je ono što je dobro. Jer ja mislim da bez suda nije ni moguće bilo šta ...uraditi u ovakvim stvarima. Da ne duljim, dakle, očigledno je da postojeći sistem, postojeći sistem ne funkcioniše kada je ova oblast u pitanju. Policija ima pravo da oduzme predmete, da imovinsku korist koja je stečena također oduzme i mi obično u praksi imamo situaciju da lopovu koji je nekome na pijaci izvukao novčanik iz džepa policija oduzme taj novčanik sa novcem i izda mu potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta. Je li tako? A, sa druge strane, svi čujemo o tim utajama, svi čujemo o tim nekim silnim pronevjerama i, šta ja znam, sve šta ne čujemo. I tu naravno izostaje odgovarajuća reakcija. Ja bih da mi zatvorimo, da mi zatvorimo taj prostor, a i mislim da je jedino moguće rješenje povodom ovog zakona ovo o čemu je govorio predsjednik

Kluba SDA gospodin Bakir Izetbegović, i zaključci koje je on u ime stranke predložio. Dakle, mi hoćemo ovu instituciju, SDA hoće ovo instituciju u pravnom sistemu BiH, i to uopće nije sporna stvar. Hoćemo da se njeno funkcioniranje, dakle i materijalno pravne i procesne odredbe – radi se o vrlo stručnoj i visokosofisticiranoj, visokosofisticiranoj stručnoj problematici – inkorporiraju u postojeće procesne zakone. Neka institucija postoji i moguće je dakle napraviti nešto. Ja kad razmišljam šta bi to moglo da bude, dakle, to bi mogla zaista da bude jedne institucija koja bi bila kao, recimo, što su policijske agencije imala vezu sa tužilaštvima, sa sudovima itd. Ali čiji bi zadatak bio, između ostalog, i ovo o čemu se ...govori ovdje? A to se mora, dakle, tu se mora precizno urediti procedura, ovdje nema napamet uređivanja, uređivanja, procedure.

I ja mislim da bi Vijeće ministara BiH trebalo da iskoristi postojanje ove ekspertne grupe ili da formira jednu posebnu ekspertnu grupu u BiH, da to bude zadatak ovog parlamenta da ispita ovo sve skupa, istraži i da nam se ovdje, evo, ako treba, i na tragu prijedloga ovog zakona, predloži rješenje da formiramo jednu takvu agenciju u BiH. Uz to, naravno, ja znam da u drugim zemljama u svijetu postoje agencije ovakve vrste. Da se sagledaju iskustva koja su izdržala kritiku demokratskog svijeta, evo ovdje u EU, i da se kaže: evo to je to i to funkcionira na taj način i ja sam spreman da za takvo nešto dignem, dignem, ruku.

Toliko hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Nema više prijavljenih. Zaključujem raspravu.

Imate želju da se javite? Uvaženi poslanik Lagumdžija. Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Ja sam shvatio maloprije da ima desetak ljudi pa nisam htio da se javim. A odustali, e uredu. Dobro.

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući. Mi smo danas čuli dosta svježih i interesantnih diskusija od jednog broja kolega, čuli smo i diskusije koje su svježije, utoliko što su svježije u odnosu na njih samih ranije. Čuli smo i neke koje su bile ponavljanje onoga što smo čuli u prošlom sazivu. Još jednom želim da podsjetim ono što ste već čuli i što jako dobro znate. Da je ovo četvrti put da mi ovo predložimo, a treći put da je dobacio dovde, treći put. Interesantno da zadnji put naš treći prijedlog, koji nije dobacio do plenuma, nije prošao Ustavnu komisiju.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas da se slušamo malo, umorni smo svi. Dajte da poslušamo malo.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Da, čojek je umoran, čojek je umoran ne zna šta ovo znači.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Dobro.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Jasno, dobro. ... Dakle, treći put kad je ovaj zakon predlagan, on je u skoro identičnoj formi kao i prva dva puta, a prva dva puta je praktično pao zbog jednog glasa u Parlamentu. Treći put, kad je došao pred Ustavnopravnu komisiju, on je pao, zato što je treći put rečeno da zakon koji je u prva dva puta prolazio Ustavnopravnu komisiju teći put je rečeno da nema ustavnog osnova. Dakle, činjenica da treći put zakon nije imao ustavni osnov, ovaj zakon, govori u prilog tome da je ovdje poimanje ustavnog osnova itekako politička kategorija bila. I da je to bio način da se zaustavi zakon... najjednostavnijim mogućim putem. Ovaj put je dobio ustavni osnov što je dalo razloga da mnogi pomisle da se sada politička volja promijenila. Poslije ovih današnjih diskusija, bojim se da se politička volja opet počela mijenjati. I mi smo već navikli da kad to taman što bi rekao, jel', jedan čovjek dobaci donekle, onda ...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Još nismo čuli ništa o principima ovog zakona.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Doktore Živkoviću, Vi ste apsolutno, apsolutno, umorni, to se više nego vidi. Ja Vas potpuno razumijem i ja bih bio umoran da sam se trudio da ovo održavam na način na koji ste Vi radili.

Dakle, sve analize koje su korištene ovom prilikom, svi okrugli stolovi, stručne rasprave koje smo imali, sve analize koje su davane parlamentarcima ranije na osnovu ekspertnih ocjena relevantnih evropskih institucija su konstatirale da u svakoj zemlji u Evropi kada su ovakvi zakoni uvođeni oni su uvođeni na kraju i uvedeni zbog toga što se promijenila politička volja. I prva i osnovna prepreka da se ovo uradi je ustvari jedina prava prepreka, a to je ima li ili nema političke volje da se ovo uradi. Prošli put, jedan moj kolega koji je sad diskutovao u Parlamentu, u prošlom sazivu je zajedno sa svojim kolegama iz tada najbrojnije stranke, a evo i danas su govorili da: e, sljedeći put kad ovaj zakon dođe, e, sljedeći put kad dođe, mi ćemo biti za, ukoliko se ne promijeni statistika koju smo mi tada koristili o tome kako postojeće institucije po postojećim zakonima djeluju u ovoj oblasti. Tada su date, pošto smo mi u pripremi poslije drugog ili trećeg puta tražili statistiku od Tužilaštva i nadležnih sudova da nam kažu koliko je po postojećim zakonima od strane postojećih institucija oduzeto nelegalno stečene imovine, tada ...je rečeno da su podaci, i svi se s tim složili, da su oni reda veličine 1:1.000, a po nekim 1:10.000 u odnosu na procjene koje daju Transparency international i druge organizacije. Ako uzmete u obzir da međunarodne organizacije, koje se ovim bave, kažu da na korupciju otpada 18% GDP-ja BiH, dakle, više nego što je PDV, a kad vidite da su cifre koje su vraćene po postojećim institucijama i postojeće mehanizma reda veličine par stotina hiljada do par miliona u naboljim godinama, ... možete da vidite da su razlike ogromne. I tada nam je rečeno od strane nekih i danas zastupnika: ako se sljedeći put, za godinu, dvije, ispostavi da su ove institucije isto ovako slabo radile, e mi ćemo vas tad podržati. E sad, sad, ne, ne, govorim sad o vama, vi ste druga priča. Jasno.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas malo!

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Dakle, zašto ovo kolega, gospodine Živkoviću, govorim? Govorim zbog toga što ovdje je stvar savršeno jasna. Je li ima političke volje da se ide dalje ili nema? Uz puno uvažavanje zaključka kojeg je gospodin Izetbegović predložio su slični zaključci koji su i prošli put predlagani kada su odbijani ovi zakoni. I odbijeni su ovi zakoni, a usvojeni ovakvi zaključci i dato Vijeću ministara da ovo sve pripremi i da nam ovo sve urade. I ništa nisu uradili jer ih nije interesovalo, jer nije bilo političke volje. Tako da, uz puno uvažavanje prema ovim vašim zaključcima, mislim, što kažu, da smo prava država, prava zemlja, ozbiljni ljudi ... ovi zaključci bi bili nepotrebni jer bi davno Vijeće ministara izašlo po ovim zaključcima sa svojim prijedlogom kako da se ovo uradi. Dakle, ukoliko želite ovim zaključcima da dobijete dalje na vremenu, bolje da pošteno kažete: mi dalje nećemo.

Prijedlog zbog toga, cijenjene kolegice i kolege, prijedlog! Nemojte govoriti da vi sad hoćete, SDA hoće, onda kaže ali, isto kao ono pismo Svjetske banke. Čestitam vam na ovom zakonu, međutim! E tako i on, nemojte nam govoriti da ovo hoćete ukoliko hoćete samo pod uslovom ovakvih zaključaka. To nije korektno. Ozbiljni smo ljudi i znamo da to nije tako. Zato moja sugestija je ... da izađemo, da probamo izaći iz nekog, neke situacije koja ne treba nikome, jer ovo će na kraju biti optuživanje ko jeste, ko nije za lopove itd. Da dobijete i vi malo na vremenu da se presaberete. Da i vi malo vidite ove vaše primjedbe koje imatek, kojih ima ispravnih koje treba uraditi. Nema nikakvih razloga. A pošto je ovo prvo čitanje, ja predlažem da mi, ...uz usvajanje prvog čitanja, da donesemo zaključak kao što smo radili u sličnim prilikama: da nadležna komisija i Vijeće ministara, da Vijeće ministara ovo pripremi, da ovo pripremi Vijeće ministara što ovdje stoji, da se organizuje da Parlamentarna skupština, odnosno naš dom kako se već radi, nadležna komisija da organizuje javnu raspravu na ovu temu, da organizuje javnu raspravu na ovu temu i da pozovemo i OHR da da svoje ocjene ovoga. I da pozovemo Evropsku komisiju da da svoju ocjenu ovoga, pa da onda na osnovu toga idemo u drugu amandmansku fazu. Ukoliko oni daju ocjenu da je ovo nepopravljivo, pa nismo ni mi ti koji ćemo srljati glavom bez obzira. Zato je dakle moja sugestija da ne bi u startu palili sve mostove jedni prema drugima na stvarima oko kojih ne treba da završimo s teškim rječima, ukoliko ne želite, a bojim se, kako je stvar krenula, vi tačno kao da želite neki od vas. Mi smo i na to spremni, i na to smo spremni.

Pozivam vas dakle da podržite ovo u prvom čitanju, da se ne lažemo, da iskažete akt političke volje prvim čitanjem. A da onda napravimo odgovarajuće zaključke koji će, ovo o čemu ste vi sada govorili, pretočiti u bolji dokument, na način na koji, na kraju krajeva, vi imate takvu većinu da to sve sutra možete nabiti nogom da ne bi dobacilo do ovog gospodina koji je dobar iz matematike.

Eto hvala lijepo, gospodine predsjedavajući.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Bećirović, uopšte nije pitanje koliko ste dugo, bitno je šta ćete reći.
Uvaženi poslanik Izetbegović.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Dakle, stvarno nemam, ... profesore, namjeru da ...zavlačim ovaj zakon, ali formirati neku agenciju kojoj dozvoljavate da prisluškuje, da upada, da od komišija prikuplja nešto, a da pritom uopšte nemate kriterije koga će to prvog to nešto da prisluškuje, pa da ovaj komišiluk upita otkud mu auto itd. Ko je taj ko će odrediti prioritete? Moramo imati neke kategorije, hajdemo prvo da nas ovdje, ... da kažemo to su ti, pa hajde da vidimo, prvo ove pod dva ove što preko miliona maraka imaju imovine, kako su stekli. Ona mora biti način da znamo ... krenuti, a ne da to bude inkvizicija u nečijim rukama, evo danas možda u našim rukama, jer smo mi na vlasti, sutradan u nečijim drugim. Ne možemo mi to tako pustiti.

Ja vam garantujem, ako takve agencije sa ovakvim ovlastima postoje u civiliziranim evropskim zemljama, da ću se ja sad sa Vama zajedno potruditi da ih bude i ovdje. Ali ne vjerujem da tako šta u civiliziranom svijetu ima. Ima sigurno agencija koja raspolaže s tom imovinom, ali ne proganja ljude i nisu svi krivi unaprijed. Ja molim, evo tu je čovjek iz SDA koji je gore u Vijeću ministara, požurite s ovim odgovorom, dajte nam tu analizu za mjesec za ovo neko dogledno vrijeme. Kako je to uređeno vani i hoće li se rad ove komisije sudarati s onim što već imamo, s našim sistemom? Je li inkopatibilno? Može li biti kompatibilno? To je sve. Što prije!

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja, ima još uvaženi poslanik Bećirović diskusiju. A prije njega je uvaženi poslanik Križanović tražio neku repliku ili nešto. Zaokružio.

Uvaženi poslanik Lagumdžija: odgovor na repliku. Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Uvaženi kolega Izetbegoviću, to što Vi nešto ne znate, ne znači da ne postoji. Dakle, mi smo ovo radili, i to uporno ponavljam, al' ovi koji su bili u prošlom sazivu Parlamenta, ...kao što su neke Vaše kolege, oni jako dobro znaju... na osnovu čega smo mi ovo radili. Na osnovu iskustava, ekspertiza, uz pomoć sudija bivših Ustavnog suda, aktuelnih profesora prava, uz pomoć OHR-ovih eksperata, i to da vam kažem, koji su nam dali da napravimo svu dokumentaciju da bi napravili to na bazi najboljih evropskih iskustava. To što to nije dobro dovoljno i ja sam uvjeren u to da ovo itekako može da se popravi nakon javne rasprave i prvog čitanja koje samo govori o principima.

A, što se tiče kriterija, i to je definirano, i to je definirano. A, evo, ja ponavljam, ono što sam rekao i prošli put kad smo ovo imali. Parlamentarna skupština bi u stvari uz ovaj zakon, ja se potpuno s vama slažem, trebala u stvari da pozove da se na onima koji predstavljaju vrh izvršne zakonodavne vlasti u ovoj zemlji i političke vlasti, da se na tih prvih 100 ljudi ovo testira. Vas, na vama, na meni, na Sredoju, ministru tamo Sadoviću, evo sve, dakle vrlo jednostavno. Dakle, da time pokažemo akt. Ja se slažem, ako to predlažete kao zaključak, ja sam spreman da ga formulišem. Da pozovemo uz ovo, da pozovemo uz prvo čitanje i ove da se pripreme da počnu nas da ispituju, i to baš po ovom zakonu. I to bi ustvari bio akt prave političke volje da smo ozbiljni ljudi. Mimo toga, ne trebaju nikakve kriterije, da se protrese prvih 100 ljudi u ovoj

zemlji po ovom zakonu, mnogo će lakše stvari ići. I ne treba se plašiti. Nije ovo za nekoga ko preokrene dva golfa pa napravi trećeg. Ovo je za one ljude koji švercuju na fabrikama golfova.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Naravno, svi ćete dobiti pravo, svi ćete dobiti pravo. Znači, sad na repliku za ovo što je gospodin Lagumdžija govorio, uvaženi poslanik Džaferović, pa onda Kadrić.

Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Vidite, gospodine Lagumdžija, nije, gospodine Lagumdžija, nije korektno, dakle nije, prvo to nije uredu ... ovde među nama poslanicima. Mislim da politički nije korektno da Vi procjenjujete ko šta zna, a ko šta ne zna ovde u ovom parlamentu i da neznanje po Vašem mišljenju pripisujete predsjedniku moga kluba. Mislim da je to nekorektno sa Vaše strane. Ja Vas molim, nemojte to tako raditi. Ja nastojim i mi nastojimo da vodimo jedan kulturni dijalog ovde, da nikoga ne uvrijedimo, iznosimo stavove. Ja vas molim da se tako ponašate. To je, dakle jedna stvar.

Druga stvar, mi jesmo zaista istinski, istinski, dakle ovo vam ozbiljno kažem, istinski za ustanovljenje jedne takve institucije u bosanskohercegovačkom pravnom sistemu koja će biti kompatibilna sa postojećim sistemom, ako treba mijenjati nešto i u postojećem sistemu, i za to smo, ali zato su, gospodine predsjedniče SDP-a, potrebne ozbiljne analize koje hoću ja ovdje kao poslanik da vidim. I ja sam vam rekao kako se do tih analiza dolazi.

I treća stvar, znajte da mi dobro znamo računati. Nije bilo uopće potrebe za ovom vrstom priče iz SDA, ukoliko smo mi foliranti. Ja sam mogao zaključiti iz vaše diskusije da ... se naš nastup, ja sam takav dojam stekao, da se naš nastup doima neiskrenim, je li tako. Mi dobro znamo računati ovde u Parlamentu i čuli smo već stavove svih klubova i već se otprilike može nazrijeti rezultat, imajući u vidu način glasanja ovde i mi smo mogli ići mnogo jednostavnijim putem od ovog puta. Mi smo iskreno nastupili i pošteno iznijeli svoje stavove i vjerujte da ono što je kazano od strane predsjednika kluba je zasnovano na analizi, zasnovano na znanju i od svih nas i mi ćemo na tome do kraja istrajati.

Toliko, hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Kadrić: replika. Izvolite.

REMZIJA KADRIĆ:

Dakle, ja predlažem ...i odgovor na ovo izlaganje Lagumdžije: da ovaj zakon zaista promijeni naslov jer upućuje na jedno ovako dosta stvari koje su poprilično ovako diskutabilne kad govorimo jer ovaj naslov zakona ... Prijedlog zakona o Agenciji za kontrolu i osiguranje prisilnog oduzimanja imovine stečene krivičnim djelima i upravljanje oduzetom imovinom! A, pogotovo, poslije ove diskusije uvaženog zastupnika Lagumdžije, ispada dakle da ova agencija treba da ima spisak 100 ljudi i pomenuo je već neka imena, Nović, Sadović, ona za koje se odmah pretpostavlja ...da ta agencija ima pune ruke posla, da će upasti u njihove stanove, oduzeti imovinu prije nego što... ta imovina nestane sa tog mjesta itd. Prema tome, radi se o tome da

zaista ... ova agencija treba da postoji, neka vrsta agencije koja će se baviti procedurama, oduzimanje imovine stečene krivičnim djelima, a ne da na isti način otima imovinu na način kako to lopovi rade.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Lagumdžija: odgovor na replike. Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Ovom kolegi iza mene, ja se očigledno pričinjavam višestruko. Učinilo mu se da je ovo sedmi put. Eto, vidite! Dakle, jeste. Dakle, eto vidite s kim imamo posla. Dakle, vi možete jezik kojim mi govorimo zvati kako hoćete i vi možete govoriti šta hoćete, ali ovde se očigledno radi o tome da li hoće neko da se razumije ili neće da se razumije. Ovde očigledno neki ljudi namjerno neće da se razumiju i interpretiraju stvari na način na koji niti sam ja rekao, niti mi je padalo napamet. Ovde smo došli do upadanja u stanove i svake gluposti. Ja sam ministre uzeo kao primjer, kao i gospodina Bakira Izetbegovića, zajedno sa sobom, i to rekoh više ilustrativno da više krenemo dakle od prvih 100 ljudi po protokolu iz Predsjedništva BiH. I to politički dio samo, ne ovaj drugi. I time završavam.

Ja bih vam sugerisao da pročitate Odluku Vijeća ministara EU objavljenu u „Službenom listu EU“ od 19.3. ove godine, koja jasno govori o principu, prioritetima i uslovima sadržanim u Evropskom partnerstvu sa BiH na bazi Odluke 2008/211/EC i tu ćete vrlo jasno vidjeti što kažu. Šta god vi odlučite ovde, džaba, ove stvari će se urediti da li na ovaj način ili na neki drugi način, ali će se urediti. Tako da bolje da radimo što prije, da imamo manje domaće zadaće ostaviti nekim drugim ljudima koji će doći iza nas. Ako nećete, Bože moj, a ja neću koristiti ove termine koje sam čuo od mog, što bi rekao on meni, uvaženog kolege, čini mi se, Džaferovića.

NIKO LOZANČIĆ:

Ispravak netočnog navoda: uvaženi predsjedatelj doktor Milorad Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo jedna rečenica. Nekoliko puta je spominjano da nema političke volje. Vjerujte, gospodine Lagumdžija, da ima političke volje i u SNSD-u ima političke volje ali nema političke volje da se sa SDP-om, ne sa ljudima iz SDP-a nego da se sa SDP-om, dok ste vi na čelu, bilo šta podržava. To je jedini razlog.

Uvaženi poslanik Bećirović je imao.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Zahvaljujem. Ja prvo želim reći da upravo polazim od ove teze da je ovo, prije svega, pitanje političke volje. No, za razliku od mog prethodnika, ja opet imam malo drugačije razmišljanje. Ja mislim da se u ovoj zemlji ništa dobro ne može uraditi dok je na čelu SNSD-a Milorad Dodik, ali dobro. To je naše pravo da tako razmišljamo.

Dakle, ovo je pitanje političke volje da li smo mi spremni da provodimo odredbe međunarodnih konvencija. Dakle, međunarodne konvencije UN i, pošto je ovo četvrti put u

Parlamentu BiH, ovo je pitanje, dakle, zašto BiH i Parlament BiH u nekom obliku i nekoj formi nisu spremni da to usklade. Koji je motiv? O tome smo već govorili, jer je sasvim jasno da su pojedini ljudi, a takvih u ovoj zemlji vjerujem da nema ni 2%, stekli čitava poslovna carstva dok, s druge strane, najčešće pronevjerom carina, poreza itd., dok, s druge strane, preko 90% ljudi je osiromašilo. Mi smo ovde navodili konkretne primjere i naveli smo primjere Belgije, Italije, Holandije, Velike Britanije itd.. Sve te države imaju odgovarajuće specijalizirane institucije, koje u saradnji, prije svega, sa sudstvom, preduzimaju potrebne mjere u pravcu oduzimanja sredstava, ...imovine stečene kriminalnim radnjama.

Ja ovde zaista moram reći da sam od dosta poslanika čuo i iz ovih koje pripadaju vladajućoj koaliciji da su i oni svjesni da postojeća rješenja nisu dobra kada je riječ o borbi protiv kriminala, i da je BiH svake godine sve niža na svjetskoj skali mjerenja korupcije. I, ako se neko kazni u ovoj državi, dakle počinioci krivičnih radnji, nikad ili krajnje rijetko se namiruju štete, tako da i u ovoj strukturi osuđenika, vi ćete vidjeti da od 1.000, recimo, osuđenika u jednom entitetu, njih svega 45 je osuđeno, uslovno rečeno, zbog privrednog kriminala a, od toga, opet, nikome trajno nije oduzeta ona imovina koju je on na kriminalan način stekao. Dakle, iznos te zaplijenjene imovine je potpuno mizeran, i to sve nas treba da stavi na ozbiljno razmišljanje.

Šta je sa Konvencijom UN u borbi protiv korupcije? BiH je ratificirala tu konvenciju. Da li mi ne osjećamo potrebu da svoje obaveze realiziramo iz te konvencije? Ja ovde moram reći, s obzirom da je dosta bilo onih koji su željeli ...da diskreditiraju ovaj zakonski prijedlog, da Institut za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom ima temelj, prije svega, u jednom od osnovnih pravnih načela, pravnom načelu da niko ne može zadržati imovinsku korist, koju je protivpravno stekao. Ako analizirate i neke pravosnažne presude Suda BiH, koje se odnose na krivična djela pranja novca, sticanje, oduzimanje nezakonito stečene imovine, itd., iz analiziranih presuda možete vidjeti da je ukupno: od 44 miliona konvertibilnih maraka, svega nepunih 5% trajno oduzeto od počinioca krivičnih djela. Očigledno je da je za efikasno suzbijanje organiziranog kriminala neophodan udarac na njegovu imovinu. I to nije nikakav izum sa ovih južnoslovenskih prostora. Prvi koji je takav stav zastupao bio je talijanski sudija Đovani Falconi. On je prvi primijenio ekonomsku analizu mafijaškog organiziranja i naveo da u borbi protiv mafije nisu dovoljne samo represivne metode. Jedini pravi način po Falconiju za suzbijanje organiziranog kriminala je smanjenje kapitala prihoda onih kriminalnih preduzeća koja su na kriminalan način postala takva.

Evo primjer Velike Britanije. Britanci su u ljeto 2002. godine donijeli Zakon o imovini stečenoj kaznenim djelom kojim su osim zatvorom kriminalce odlučili udariti i po džepu. Zakon u Velikoj Britaniji je stupio na snagu u martu 2003. godine. Do kraja samo 2003. godine, 54,5 miliona funti je prikupljeno po ovom osnovu. Već u narednoj godini u Velikoj Britaniji, dakle u 2004. godini, ta cifra se povećala i iznosila je 84,44 miliona funti. Dakle, govorim o Velikoj Britaniji. Da bi Velika Britanija postigla ove rezultate – a vidimo barem načelno su to neki danas rekli da ima volje da se koriste iskustva zapadnoevropskih zemalja – dakle Britanci, da bi uradili ovo, o čemu sam naveo, osnovali su specijaliziranu agenciju ovlaštenu za istraživanje, praćenje i pronalaženje imovine stečene kriminalom.

Ovde je vrlo bitno naglasiti, dakle govorim o ovim zapadnoevropskim iskustvima, ali i o ovom zakonu, a to je cilj i ovog zakonskog prijedloga koji predlaže SDP i želimo ga posebno naglasiti: ljudska prava su neprikosnovena i ona usvajanjem ovog zakona neće biti ni na koji način ugrožena. Težnja demokratije da privatna imovina uživa punu zaštitu i za SDP je to

potpuno neprikosnovenno. Ovaj dakle prijedlog nije usmjeren da bi nekome uskratio ljudska prava. On je usmjeren, kompletan ovaj zakonski prijedlog, da bi ova država mogla se efikasno boriti protiv nezakonito i nelegalno stečene imovine, za onu dakle imovinu za koju se ne može utvrditi porijeklo imovine.

Neko je spominjao i postojeće zakonodavstvo BiH. Međutim, niz pravnih stručnjaka koji se bave ozbiljnije i tom problematikom, također, ukazuje na činjenicu da stav (3) člana 110. Krivičnog zakona BiH također ima niz protivrječnosti, nedorečenosti i otvara određene dileme, tako da bi i u tom pogledu bilo poželjno doći do jedne ovakve agencije, da ne govorim o brojnim nevladinim organizacijama koje se stručno bave ovom problematikom i koje također predlažu usvajanje jednog ovakvog zakona o jednoj agenciji, kako bi BiH mogla po uzoru dakle na zapadnoevropske zemlje da se efikasnije uhvati ukoštac sa ovim problemima, upravo onako kako to rade u Italiji, Velikoj Britaniji, Irskoj, Holandiji i drugim zemljama EU.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Idemo redom sa replikama. Znači, prvi zamjenik uvaženi poslanik Lozančić, pa Prodanović, Jovičić i Novaković. Sve replike.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju.

Ova replika na nekoliko izlaganja od strane kluba ovlaštenih predlagatelja, hajde da kažem tako, iako je, čini mi se, gospodin Križanović kao zastupnik poslovnički potpisao prijedlog, međutim, evo i zadnji diskutant je rekao da je ovo prijedlog SDP-a. A u tom smislu, ...ne mislim ja polemizirati oko točnosti i netočnosti, ono što ste vi rekli. Međutim, ono što mi kroz čitavo virijeme obrazlaganja smeta: vi imate jednu čudnu potrebu da pričate o onome što nije na dnevnom redu. A sad ću pokušati reći zašto. I zato repliciram.

Vi ste nama ovde puno pričali o Konvenciji UN protiv korupcije. Vaš predsjednik stranke i uvaženi zastupnik Lagumdžija je puno pričao o europskim konvencijama, o stajalištima Europske komisije, o stajalištima Vijeća Europe itd. I to poštujem. Međutim, vrlo malo ste kao predlagatelj obrazlagali šta je šta u zakonu i zašto je zakon takav kakav jeste, što je po meni nedostatak. Ali, kad se već pozivate na konvencije, ja ću samo kratko spomenuti vam evo ovdje jednu analizu o usklađenosti zakonodavstva BiH sa Konvencijom UN. Pa sad, brzo ću ja to, ...ja ću nastojati se uklopiti u ove tri minute ... šta se traži od zemalja potpisnica: *da se sankcionira podmićivanje nacionalnih .../previše brzo čita/ pronevjera, zloupotreba, pranje novca, ometanje pravde, učešće ... pasivno podmićivanje, zloupotreba uticaja* itd., ima čitav niz popisanih ali, radi kratkoće vremena, neću sad sve čitati, ali možete pročitati to. I onda, kaže, ovde u zakonodavstvu BiH u Krivičnom zakonu: *postoje krivična djela, primanje dara i drugih oblika koristi, davanje dara i drugih oblika koristi, primanjem dara itd., davanjem mita, primanjem mita, primanje dara, davanje dara, primanje mita, opet davanje mita* itd. znači, čitav niz kaznenih djela kojima se sankcioniraju upravo ono što se ovom konvencijom traži od BiH. Imamo dalje, bruku kaznenih djela, pronevjera .../prebrzo čita/ itd. i sad ima na 15-tak, pardon, 20-tak, 20 evo točno stranica, analiza uz konstataciju *da je zakonodavstvo BiH*, ako se to tako može reći, *preuskladen sa ovom Konvencijom UN za borbu protiv korupcije*. Što znači,

predlaže i rigoroznije mjere u svom zakonodavstvu za sprečavanje korupcije, nego što to traži ova konvencija. Ovo kad govorimo, iako je ovo, evo pošto ste vi rekli da je i to tema, pa da kažemo, ... znači to je konvencija.

Ono što sam u prvom obraćanju rekao, znači nije problem, ... nemam ništa protiv da vi predložite šta god hoćete. Ali, ako mi imamo ocjenu da nam je stanje korupcije zabrinjavajuće, ako imamo ocjenu da postojeći pravni sustav loše odgovara na to, ako nismo zadovoljni veličinom, brojem itd. presuda, nije problem u zakonu. Ako nismo zadovoljni brojem slučajeva i ukupnim iznosima oduzete protupravno stečene imovine, ok. Zakon to predviđa. Znači, nije problem u zakonu. Mi imamo – samo malo, samo malo – mi imamo sustav koji je zadužen u ovoj državi po Ustavu i zakonima koje imamo da provodi ove zakone. I hajmo otvoriti raspravu o tom sustavu! Nemojmo bježati od toga. Znači, to je znači i ... agencije za provedbu zakona, kojih imamo, evo možemo ih brojati, jučer smo pričali o tome puno. Imamo tužiteljstva, imamo sudove. To su organi koji postoje u ovoj državi, u svakoj normalnoj državi koji rade na provođenju ovih zakona. Ja nisam zadovoljan načinom, nisam zadovoljan rezultatima rada cjelokupnog sustava, neću reći pojedinačno nekog od njih, znači, ali, praviti sad još jednu agenciju, rekao sam već šta mislim kad sam u prvom obraćanju komentirao o agenciji, o zakonu šta mislim. Praviti još jednu agenciju, kako bismo mi oprali savjest sami sebi, evo mi se borimo protiv toga, mislim da nije korektno.

Žao mi je što nema gospodina Lagumdžije. Samo da kažem: u pravu je on bez obzira koliko moj uvaženi kolega Džaferović ... zamjerio. Ovo se jedino može odbiti. Ali nisam ništa i to je pošteno. Znači, možemo mi tražiti vremena itd., pa pričati, pa ćemo vam odbiti prekosutra. Ovo se jedino može odbiti ali ja sam zato da napravimo ozbiljan posao, da sve ove institucije, Vijeće ministara, Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće, evo mi smo se dogovorili da se obavi javna rasprava o Zakonu o kaznenom postupku, uz te sve institucije i da vidimo i kroz tu, kroz javnu raspravu, ima li potrebe da mi mijenjamo ove zakone koje imamo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme!

NIKO LOZANČIĆ:

Ima li potrebe da ... osiguramo učinkovitiji rad itd. Ovom agencijom, to sigurno nećemo učiniti.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Prodanović je odustao. Je li tako?

Jovičić. Izvolite, replika. Molim vas da se držite vremena.

Nakon toga ćemo napraviti konsultacije sa predsjednicima klubova da vidimo kako ćemo dalje.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Uvaženi gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, gospodo iz Savjeta ministara,

često koristim priliku da zaista gospodinu Bećiroviću odam priznanje kao mladom, ozbiljno govorim, političaru.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas, nemojte dobacivati.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Gospodin Bećirović će uvijek reći: ovo nije na dnevnom redu, ali već će to ranije reći. Pa onda to dobije sasvim drugu dimenziju, ali će na kraju reći: eto, nije bilo na dnevnom redu ali, ono što je htio da kaže i da pošalje jednu jasnu poruku, već je rekao.

Što se tiče, ja vas evo sad molim da ne biste napravili grešku, ako već niste dali izjavu, nemojte sutra organizovati konferenciju pa da kažete kriv SNSD i Dodik što neće ovaj zakon, već Vlada RS je napravila zakon. I u proceduri parlamentarnoj, nemojte napraviti grešku. A kad kažete, dok je tamo Milorad Dodik! Dajte, napravite jednom vi anketu sami, pa vidite koliko to podrške koje njemu građana, naroda i ne znam koga. I nemojte svaki put Milorad Dodik, Milorad Dodik. To je jedno.

I, naravno, ove što pominjete, agencije koje prave procjene. Pa znate vi ko je Transparency international organizacija? Skupilo se 10 njih, otvorilo sajtove sve mogućih međunarodnih institucija, pokupili pare. Ko stoji iza njih? Ko stoji iza njih, recite mi? Kakve oni prave ankete? Kakve procjene? Koja je to relevantna neka anketa, institut, šta oni rade? Evo ja ću sada reći: BiH je na 22 mjestu po korupciji. A neko će reći na 144. Valjaju oba podatka. Ko će to utvrditi i ko je utvrdio šta je korupcija? Recite pošteno, lopovi. I kad bi bio pravi ovo zakon, ja bih odmah danas podnio ostavku na mjesto poslanika i kandidovao se da budem ja direktor ove agencije. A znate kakve imam podatke? S obzirom na raniji neki rejting, ... radio. Ja jedino želju imam da to radim i to bih prihvatio da ste pripremili ozbiljan zakon. Ali ne valja ovo ništa. Koga obavezuje ovo, za šta, koji su uslovi, zakoni, obaveze, šta ja moram raditi, kako raditi, s kim raditi, koga tjerati? Dajte mi te zadatke, napravite pravi zakon, ja vas ko Boga molim da ja budem direktor te agencije, pa ćete vidjeti koliko će BiH imati budžet. Ali nećete nikad to uspjeti, pa onda i ja izgubih funkciju, zato neka me kao poslanika...

MILORAD ŽIVKOVIĆ

.../kratko prekinuto snimanje/...

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Ja sam samo ... htio reći gospodinu Bećiroviću da engleska iskustva su iskustva koje sam i ja spreman da podržim, dakle, a Englezi su formirali tijela za istraživanje i praćenje, a to je velika razlika od *Agencije* koja se bavi oduzimanjem imovine i gazdovanje tuđom imovinom. Dakle, velika je to razlika. Ja sam za to da napravimo instituciju koja će istraživati i pratiti, na taj način ćemo sigurno spriječiti ... korupciju. Budite ubijeđeniji da ćemo više spriječiti nego na ovaj način. Ali naravno, mi i danas imamo takve institucije. Na kraju krajeva, mi imamo u okviru SIPA-e posebno odjeljenje koje se bavi ovim pitanjima. Druga stvar je koliko je ono uradilo po ovom pitanju. O tome sam i maloprije govorio. Ali postoji odjeljenje koje se bavi privrednim kriminalom i koje može se baviti i u čijoj nadležnosti su i ova pitanja.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

I evo, na kraju, uvaženi poslanik Križanović u formi predlagača, da zaokruži ovo. Izvolite.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Prvo, želim se zahvaliti kolegama koji su danas učestvovali u ovoj raspravi, govoreći o principima ovog zakona. Također se zahvaljujem i onima koji su govorili o predrasudama i priviđenjima u ovom zakonu. Za ove kolege koje su ozbiljno govorili o principima, želim u najkraćem dati nekoliko pojašnjenja, a za ove kolege koji su govorili o predrasudama i priviđenjima, ja zaista nemam šta tu reći. Ako oni u predlagaču, jednoj parlamentarnoj stranci, vide stranku neokomunizma koja želi kršiti ljudska prava, ja onda tu stvarno nemam nikakve polemike više. Onda želim reći da oni imaju problem sa sobom, a ne sa SDP-om, je li.

Ono što želim ponovo naglasiti: mi želimo ovim zakonom, ovom agencijom, dakle ne zakonom o oduzimanju imovine, nego jednim mehanizmom, dodatnim mehanizmom da popunimo prazninu u proceduri istraga, zamrzavanja, preuzimanja, oduzimanja i upravljanja nelegalno stečenom imovinom. To pogledajte u našem zakonodavstvu, to fali. I to je ona suština.

U obrazloženju u zakonu je nekoliko puta naglašeno da je cjelokupni zakon uklopljen u postojeći pravni sistem BiH, da se oslanja na krivični zakon, Zakon o krivičnom postupku, Zakon o upravnom postupku itd. E, gospodo, ako nismo pročitali, ako smo došli na ovu sjednicu da raspravljamo o ovom zakonu sa unaprijed određenim stavovima, onda ja zaista mislim da je izgubljeno ovo vrijeme koje smo imali danas posvećeno ovoj temi.

Potpuno uvažavam određenu rezervu kolega koji kažu: a da li je to, to jeste osjetljiv zakon, da li to može, da li ima kapaciteta jedna politička stranka da to sve dobro odvaži, formulira, uklopi itd. Iskreno da vam kažem, i ja bih imao rezervu tu. I očekivao sam da ćemo danas doći do toga da je potrebno, zbog osjetljivosti ovoga svega, organizirati javnu raspravu da se sa stručnog, prije svega, stanovišta pretrese ovo, da li je to sve kako želimo da bude. Ali evo, umjesto toga, nudi se zaključak, Također, cijenim ovaj zaključak SDA da se to vrati Vijeću ministara itd. Evo, sad ću vas podsjetiti, molim vas, šta bi značio ovaj zaključak i zašto je SDP napravio ovo što je napravio.

Dakle, 14.7.2004. godine, evo sad će četiri godine, raspravljajući o prijedlogu, sličnom prijedlogu ovog zakona, u ovom parlamentu nakon duge rasprave donesen je zaključak kojeg ću ja citirati, a zaključak je donesen na prijedlog mog uvaženog kolege Šefika Džaferovića. I, kaže ovako: *Zadužuje se Vijeće ministara BiH da u suradnji sa ekspertskim timovima iz zemlje, (sudovi, tužiteljstva i iz inozemstva Vijeće Evrope, Evropski parlament itd.) izvrši analizu postojećeg pravnog sistema BiH u pogledu problematike iz oblasti osiguranja prisilnog oduzimanja imovine stečene krivičnim djelima – evo, samo da ne bih ... jer baš citiram – upravljanju oduzetom imovinom, pa da u slučaju da nalazi ekspertize ukažu na potrebu dodatnog normativnog uređenja ove oblasti ili predloži zakon iz ove oblasti ili da predloži dopunu postojećih zakona.* Korektan zaključak. Od toga nije bilo ništa.

Mi ovde sugeriramo da donosimo, evo imamo zaključak, čini mi se, da trebamo donijeti opet neku novu strategiju borbe protiv korupcije. Podsjećam, u 10 zadnjih godina, imamo tri strategije koje su tretirale organizirani kriminal i korupciju. U tih 10 godina, mi se vrtimo, kao što smo rekli, među 50 zemalja sa najlošijim stanjem u svijetu.

Dakle, nema više, dobre su politike, dobre su strategije, dobra su politička opredjeljenja ali ovde se radi o jednom konkretnom mehanizmu, jednom konkretnom organu koji treba obaviti jedan konkretan posao, ljudi moji. I nismo ovo izmislili mi. Ovo smo mi prepisali dobrim dijelom iz rješenja koja postoje u svijetu. Ne znam, ovo neće biti dovoljno naravno za ove sa predrasudama o neokomunistima sa kožnim mantilima koji hoće krasti tuđu imovinu. Molim vas, gdje piše ovdje u zakonu da upadaju u stanove? Agencija ima ovlaštenja da upada u prostorije, upada, ulazi u prostorije gdje se nalaze knjige poslovne itd. Zar nema to danas svaka porezna uprava pravo? Koja su to posebna ovlaštenja? Ako ćemo formirati agenciju bez ovlaštenja, onda ne trebamo ni formirati, šta će nam!

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ima uvaženi poslanik Džaferović još jednu repliku. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Hvala vam lijepa.

Hvala vam kolega Križanović što ste pročitali ovaj zaključak sa sjednice iz 2004. godine. Ja se sada više ne mogu ni sjetiti. ...Dakle, ništa se nije promijenilo, moj odnos je dakle ostao isti. Ali nemojte da budem ja odgovoran i da bude odgovoran ovaj parlament što neko drugi, naravno, naravno, nisam vam to ni kazao, dakle govorim u kontekstu kompletne rasprave, što neko, ko je trebao da uradi posao, nije uradio taj posao. Ja vam sad kažem ovako, evo, sada neka se svaki mjesec dana pita od danas to Vijeće ministara odavde iz Parlamenta šta su uradili po našim zaključcima. Mi smo zaista opredijeljeni, ja sad smatram nakon ove dvije-tri godine, ja smatram da je potrebna ta institucija. Ja se samo bojim da ne napravimo grešku. Imate, u Klubu SDA ćete sigurno imati ... sagovornika koji će zahtijevati da ta konačna analiza dođe, odakle treba da dođe ovde u Parlament.

Toliko, hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Jukić. Izvolite.

VELIMIR JUKIĆ:

Jedno malo pojašnjenje da se ne ponese krivi dojam. Gospodin Bećirović je govorio o praksama nekih razvijenijih zemalja, što nam je često puta i trebao biti primjer, i kako da mi rješavamo neke probleme i neka naša pitanja, pa je naveo primjer Velike Britanije. Pa je rečeno da je, ne znam ni ja, u jednoj godini dana imala rezultat od 54 miliona funti. Pa evo, recimo da je to dva puta više. Kad se to uporedi sa BiH, dakle po broju stanovnika, i po ukupnom GDP-u Velike Britanije, pa recimo da je onda otprilike u jednakoj mjeri, dakle sudjeluje, odnosno ima tog kriminala, to bi otprilike bilo nekih milion i nešto maraka. A ja mislim da to nije baš neka

zavidna efikasnost. A evo, vrlo jednostavno ću reći. Dakle, oni imaju negdje oko 1.500 milijardi dolara ukupni GDP, BiH 10-tak milijardi, znači 150 puta razlika. Kad se to podijeli dođe se do te brojke. Šta hoću reći? Ideja je vrlo dobra, međutim ja nisam uvjeren a, čini mi se, ni većina danas ovde, iz ove rasprave, da je ovo način koji će dati značajne rezultate.

Recimo samo jedan podatak. Ne znam, nisam ga provjerio ali sam ga pročitao ovih dana u nekoliko novina. Kaže, da u Federaciji BiH Porezna uprava je utvrdila 220 miliona maraka nekih, ne znam ni ja, utaje prihoda koje sad samo treba realizirati. Vidite sad kako je to puno, dakle 220 miliona maraka utvrđeno, već utvrđeno i problem je kako to naplatiti. Eh, šta hoću reći? Hoću reći da treba postojeće institucije koje su i po zakonu itd. nadležne i ovlaštene, odgovorne za provođenje ovog većeg dijela, što je predmet i ovog zakona, da one trebaju i kvalitetnije raditi svoj posao, uključujući naravno i sudove i tužiteljstva, policije, dakle na svim razinama, agencije policijske, naravno, da bi nam učinak bio puno, puno veći nego od formiranja ovakve jedne agencije. Ali sigurno je da svi pokušavaju naći, odnosno tražiti načina kako osigurati efikasnu borbu protiv kriminala i korupcije.

Ovo, prijedlog ovaj koji je išao od SDP-a, odnosno, preko ovog zakona, vjerovatno bi imao nekog rezultata, međutim ja nisam uvjeren da je ovo način da se stvarno evo razračuna i značajnije razračuna sa korupcijom, kriminalom a naročito ne znam kako oduzimati stečenu imovinu nezakonito, bez suda itd. Evo neću ići dalje.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Nema više prijavljenih. Zaključujem raspravu.

I, evo imamo prijedlog u Kolegijumu da još završimo dvije tačke dnevnog reda, da nakon toga moram pitati Dom: da li da nastavimo ili da prekinemo. Razmislite dok se završe ove dvije tačke dnevnog reda.

Otvaramo 21. tačku dnevnog reda:

Ad. 21. Predlog okvirnog zakona o srednjem stručnom obrazovanju i obuci u BiH

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Savjet ministara je u 21. marta 2008. godine u proceduru dostavio ovaj prijedlog zakona. Ustavnopravna komisija je 28. marta dostavila Mišljenje o ustavnom osnovu i principima.

Otvaram raspravu u prvom čitanju. Pitam: Ima li potrebe ministar? Nema. Ima li neko? Uvaženi poslanik Zorić. Izvolite.

VINKO ZORIĆ:

Ja ću biti vrlo kratak. Ja sam ... mišljenja da imamo i previše ovih zakona okvirnih itd. Međutim, kad sam pročitao u obrazloženju da je ministar požurio nakon 26.9. kako bi izrealizirao tačku 13. iz Programa prioriteta iz Evropskog partnerstva s BiH i pročitao da je: *Istog dana kada je zakon pao, citiram dakle obrazloženje, uputio inicijativu entitetskim resornim*

ministarstvima za daljnji rad na ovom zakonu, putem angažiranja eksperata iz entitetskih i Ministarstva civilnih poslova.

Dakle, mene zanima tko su ti eksperti, tko je sudjelovao iz reda hrvatskog naroda i iz ovog razloga ja ću i moj kolega iz Stranke HDZ 1990. biti suzdržani ali ćemo predložiti jedan zaključak uz ovaj zakon, a on glasi: *Rok za podnošenje popravaka ili amandmana na ovaj zakon produljuje se na 30 dana.* Upravo da možemo konzultirati malo niže razine, dakle, nećemo se sada opredjeljivati po pitanju ovog zakona, ali da nam se ostavi malo više vremena kako bi niže razine, jer vidimo da nisu ovdje sve razine koje su nadležne za obrazovanje bile u ekspertskom timu, i mislim da bi bilo dobro da se udovolji ovom zaključku. Evo, ništa više.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ima li još neko? Ako ne, uvaženi ministar Nović. Izvolite.

SREDOJE NOVIĆ:

Ja potpuno razumijem pitanje uvaženog poslanika Zorića ali želim sljedeće da kažem. Kada je riječ o konsultacijama koje vrši ovo ministarstvo, onda članom 15. Zakona o ministarstvima BiH je precizirano da *Ministarstvo civilnih poslova vrši koordinirajuću ulogu sa entitetskim organima u oblasti obrazovanja, kulture, nauke* itd.

S obzirom da u Federaciji postoji Ministarstvo obrazovanja i da vrši određenu koordinaciju na nivou Federacije, onda je očekivati da nadležno ministarstvo kad dobije takve zahtjeve od ovog ministarstva da istovremeno i vrši određene koordinacije ili konsultacije unutar kantona, odnosno županija, i da nakon tako pribavljenih mišljenja mi dobijemo mišljenje od entitetskog ministarstva. Naravno, tu sada se otvara jedno drugo pitanje ali to pitanje nije za raspravu ovde. Mi ćemo o tome razgovarati. Nije tu samo riječ o obrazovanju, riječ je i o sportu, riječ je i o kulturi, riječ je i o gotovo svim drugim djelatnostima i mi ćemo biti prinuđeni da ovih dana otvorimo to pitanje zajedno sa nadležnim federalnim ministrima, kako bismo došli i da ne bi bilo problema u vezi sa tim.

Ali, istovremeno, želim da kažem da je prethodni *Zakon o srednjem stručnom obrazovanju*, koji je pao ovde iz tehničkih razloga, apsolutno usaglašen i imam pismeno od sve i jednog kantonalnog ministra obrazovanja u BiH i županijskog naravno i sada je samo na tri, odnosno, četiri člana vršeno preciziranje, i to su jedine izmjene u ovom zakonu. A inače je ovaj zakon u sklopu ostalih, dakle zakona reformskih u oblasti obrazovanja.

Evo, toliko.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Raguž. Izvolite.

MARTIN RAGUŽ

Evo, najvećim dijelom možemo prihvatiti obrazloženje koje je dao gospodin Nović, kao resorni ministar, ali inzistiramo na zaključku baš iz razloga što od nadležnih županijskih, odnosno, kantonalnih ministarstava imamo informacije da koordinacija nije, kada je ovaj zakon u pripremi, bila ispoštovana. A kad govorimo o koordinaciji državnog sa entitetskim ministarstvima, onda i vi kao resorni ministar na razini BiH morate respektirati činjenicu da kad se govori o entitetskim ministarstvima da je različita struktura i ustavne nadležnosti u RS i u Federaciji kada je u pitanju obrazovanje.

Dakle, po Ustavu, dakle to su ustavne kategorine, ne nikakve proizvoljne, sva zakonodavna nadležnost je na razini kantona. Prema tome, bilo koji zakon da biste vi donijeli, morate to vi ... Znači, vaša odgovornost ne može prestati samo na razini entitetskog ministarstva, kad govorimo o Federaciji. Ovo je krajnje dobronamjerno i nije kritički nego suštinski jer nam je cilj da imamo koordinaciju ... kvalitetnu reformu obrazovanja, a to mogu oni koji donose zakone temeljem okvirnog zakona. Svaki kanton, odnosno županija mora donijeti svoj zakon, a ne Federacija. Provjerite u svim dosadašnjim zakonskim reformama koje se tiču obrazovanja, to vam je postupak i kod ovoga znači i nama je u interesu da podržimo reforme, znate da smo bili konstruktivni oko svih dosadašnjih i mislim da se ta dimenzija mora uvažiti i zato je potrebno ne 15 nego 30 dana. Mislim da 15 dana ništa ne znači. Bit ćemo konstruktivni i nastojati pomoći oko ovog zakona.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Matić. Izvolite.

SLAVKO MATIĆ:

Predsjedatelju, uvažene kolegice i kolege zastupnici, predstavnici Vijeća ministara, u mom dnevnom redu ...(hrvatska verzija teksta Prijedlog zakona) nema ove riječi: *okvirnog*. Pretpostavljam da je tehnička greška. A i nisam se javio radi toga, nego iz razloga da apsolutno prihvatam i uvažavam argumente koje su ovdje iznijeli kolege zastupnici Zorić i Raguž, i ja i klub kom pripadam i držim da su opravdani i da ima potrebe da se vrijeme za dostavu amandmana od onog uobičajenog našim Poslovníkom, ipak, malo za ovaj zakon produlji. Neću vam dalje oduzimati vremena. Hoću reći da ćemo u svakom slučaju podržati donošenje jednog ovakvog zaključka, da bi se omogućilo da sagledamo sve eventualne nejasnoće i potrebe za izmjenom i dopunom predloženih rješenja u ovakvom Okvirnom zakonu o srednjem stručnom obrazovanju.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Nema više prijavljenih. Zaključujem raspravu.

I, idemo na 22. tačku dnevnog reda:

Ad. 22. Izvještaj Zajedničke komisije o nastojanju za postizanje sporazuma o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama BiH

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Dobili ste Izvještaj Zajedničke komisije. Kao što vidite, Komisija je usaglasila istovjetni tekst zakona, usvajanjem dva amandmana.

Ima li neko potrebe da komentariše Izvještaj? Ako ne, zaključujem raspravu. I, zamolio bih predstavnike klubova da dođu ovde da pokušamo da se dogovorimo o nastavku sjednice.

/DOGOVOR/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zauzmite svoja mjesta. Nismo još završili. U konsultacijama sa predsjednicima klubova, s obzirom na preostale tačke dnevnog reda i predviđanje da će one oduzeti više vremena nego što nam je preostalo večeras, i sa našom obavezom da s obzirom da ne vidimo da je ovde neko ko će braniti Informaciju o radu Tužilaštva, da je potrebno da bude ili da bude zamjenik ili bilo ko da se znači obezbijedi za iduću sjednicu, Kolegij predlaže – a tu je, izvinjavamo se, nismo vidjeli, izvinjavamo se – predlažemo da nastavak sjednice bude u četvrtak u 9,00 sati, s tim da moramo sad u vezi sa članom 74. stav (2) prekid ne može trajati duže od 24 sata, osim ako Dom svojim zaključkom ne odredi duži rok.

Molim poslanike da glasaju u vezi toga.

/zajednička diskusija/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas da se pripremite za glasanje. Znači, glasamo da se prekine sjednica i da se nastavi u četvrtak u 10,00 sati.

Pripremite se za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 30, „protiv“ tri, „suzdržanih“ četiri, sa dovoljnom većinom: konstatujem da nastavljamo rad u četvrtak do 14,00 sati.

Molim vas, jedno obavještenje. Znači, da amandmane na kodeks do srijede dostavite. Zamolio bih našu komisiju zajedničku da u srijedu popodne ili u četvrtak ujutro ponovo napravi za sjednicu.

Zahvaljujem.

Sjednica prekinuta u 18,35 sati.